

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

PRAKTIKUM ZA SUDSKE IZVRŠIOCE

PRAKTIKUM ZA SUDSKE IZVRŠIOCE

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

PRAKTIKUM ZA SUDSKE IZVRŠIOCE

Decembar, 2011 godine

Izdavač:

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine

Autori:

Jasminka Kubat, sudija Općinskog suda u Zenici
Biljana Vučetić, sudija Osnovnog suda u Banjoj Luci
Mujo Đulančić, sudski izvršilac Općinskog suda u Sarajevu
Braco Topić, sudski izvršilac Osnovnog suda u Prnjavoru

Recenzenti:

Janja Jovanović, sudija Općinskog suda u Sarajevu
Vesna Mišić, sudija Osnovnog suda u Banjoj Luci

Lektor:

Lejla Nuhodžić

Štampa:

AVERY D.O.O Sarajevo

Tiraž:

220

SADRŽAJ

RECENZIJE

JANJA JOVANOVIĆ, SUDIJA OPĆINSKOG SUDA U SARAJEVU.....	5
VESNA MIŠIĆ, SUDIJA OSNOVNOG SUDA U BANJA LUCI.....	7
UVODNA RIJEČ.....	10

1. UVOD	11
1.1. Pokretanje izvršnog postupka	11
1.2. Sredstvo i predmet izvršenja - pojam.....	11
1.3. Osnove za određivanje izvršenja	11
1.4. Odluke u izvršnom postupku.....	12
1.5. Mjesna nadležnost	13
1.6. Pravna regulativa	13
1.7. Rad sudskog izvršioca	13
1.8. Pokretne stvari izuzete od izvršenja.....	15
1.9. Izvršne radnje.....	16
1.9.1. Pljenidbeni popis i procjena pokretnih stvari	16
1.9.2. Čuvanje popisanih stvari	19
1.9.3. Zabrana raspolaganja popisanim stvarima	19
1.9.4. Sudsko založno pravo na popisanim stvarima	19
1.9.5. Bezuspješan pokušaj pljenidbenog popisa	20
1.9.6. Procjena pokretnih stvari	21
1.9.7. Zapisnik sudskog izvršioca.....	22
1.9.8. Zabilješka umjesto pljenidbenog popisa.....	24
2. PRODAJA POKRETNIH STVARI	25
2.1. Način prodaje	26
2.2. Predaja stvari	28
2.3. Prodaja pokretnih stvari za 1 KM	30
2.4. Neposredna pogodba.....	32
2.5. Komisiona prodaja	35
2.6. Namirenje tražioca izvršenja.....	36
3. ORGANIZACIJA RADA SUDSKIH IZVRŠILACA I TEŠKOĆE U NJIHOVOM RADU.....	37
3.1. Potresne priče	37
3.2. Organizacija sudskih izvršilaca	38
3.3. Organizacija ureda sudskih izvršilaca	40
3.3.1. Podjela terena	40
4. PRIPREMA ZA RAD NA TERENU.....	42
4.1. Šta je potrebno sudskom izvršiocu prilikom izlaska na teren:..	45

4.2.	Obim i opis poslova sudskog izvršioca	45
4.3.	Monitoring i kontrola sudskih izvršilaca.....	48
4.3.1.	Lista ulaznih informacija	49
4.3.2.	Lista izlaznih informacija.....	50
5.	RAD SUDSKOG IZVRŠIOCA U CMS- u	52
6.	RAD SUDSKOG IZVRŠIOCA U PRAKSI	54
6.1.	Vrijeme izvršenja.....	54
6.2.	Ulazak u izvršenikov posjed i pretraživanje posjeda.....	55
6.3.	Pretres odjeće ili stana.....	55
6.4.	Prisustvo svjedoka	55
6.5.	Prvi dolazak kod izvršenika.....	55
6.6.	Problem dostavljanja sudskih pismena u radu sudskog izvršioca	59
6.7.	Problem pljenidbe pokretnih stvari	60
6.8.	Nasilno otvaranje	61
6.9.	Sudski izvršilac i sudska policija	64
6.10.	Procjena: izlazak na lice mjesta s vještakom.....	65
6.11.	Problemi sudskih izvršilaca s terena i moguće situacije	66
6.12.	Ometanje sudskog izvršioca u radu	66
6.13.	Napad na sudske izvršioce na terenu i kako postupiti	67
6.14.	Uniformiranje i prijevoz.....	67
7.	IZVRŠENJE NA OSNOVU UGOVORENOG ZALOGA NA POKRETNINAMA	69
7.1.	Predmet založnog prava	69
7.2.	Vrste zaloga na pokretnim stvarima i pojam zaloga prema OZZ-u:.....	69
7.3.	Okvirni zakon o zalozima	70
7.4.	Ugovor o zalogu.....	71
7.4.1.	Pravna djelovanja ugovora o zalogu:	72
7.4.2.	Primjena Poglavlja V. Okvirnog zakona o zalozima i nadležnost suda u izvršnom postupku.....	75
7.4.3.	Prava ugovornih strana na zaštitu	81
7.5.	Prodaja osiguranja i obavještenje o prodaji	81
7.6.	Prodaja osiguranja od strane sudskog izvršioca.....	88
7.7.	Prava savjesnog kupca.....	96
7.8.	Dioba nakon prodaje.....	96
7.9.	Namirenje zadržavanjem stvari.....	98
7.10.	Pravo na iskup osiguranja.....	98
8.	REDOSLIJED ZALOŽNIH PRAVA.....	99
9.	PRESTANAK ZALOŽNOG PRAVA.....	100
10.	BITNA PITANJA.....	101
11.	IZVRŠENJE NA SUVLASNIČKOM DIJELU	103
12.	IZVRŠENJE NA ZAJEDNIČKOJ IMOVINI (zajedničari).....	111

RECENZIJE

Janja Jovanović, sudija Općinskog suda Sarajevo

Izvršni postupak je sastavni dio građanskog sudskog postupka a izvršenje izvršne isprave smatra se sastavnim dijelom pravičnog suđenja u skladu s članom 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava koja ima prioritet nad svim drugim zakonima, kako je to regulirano članom II/2 Ustava BiH.

Odredbom čl. 5. Zakona o izvršnom postupku FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 32/03) kao i istim članom Zakona o izvršnom postupku RS ("Službeni glasnik RS", broj 59/03) regulirano je da u postupku izvršenja sud mora postupati hitno. Ostvarivanje prava u građanskim postupcima može biti efikasno samo ako je efikasan i izvršni postupak u kojem se ta utvrđena prava ostvaruju prinudnim putem ako suprotna strana ne želi dobrovoljno u paricionom roku provesti radnju koja je određena izvršnom ispravom.

Izvršni sud u izvršnom postupku pruža sudsku zaštitu strankama koje svoja utvrđena prava konačnim i obavezujućim odlukama nisu u mogućnosti ostvariti mirnim putem, odnosno dogovorom sa suprotnom stranom. U tom slučaju izvršni sud primjenjujući mjere prinude u skladu s odredbama Zakona pruža strankama zaštitu i omogućava ostvarivanje njihovih utvrđenih prava.

Procesnopravni položaj stranaka u postupku tj. tražioca izvršenja i izvršenika jednak je pred izvršnim sudom, čime je osigurano pravo na pravično suđenje. Hitno postupanje suda u izvršnom postupku i hitno preduzimanje izvršnih radnji u interesu je ne samo tražioca izvršenja nego i izvršenika. Tražiocu izvršenja to omogućava da u što kraćem roku ostvari utvrđeno pravo, a izvršeniku da visina određenog novčanog potraživanja, kao i troškovi postupka budu manji (npr. manji će biti iznos kamata na novčano potraživanje, manji troškovi postupka i dr.).

Izvršne sudije kao nosioci posla u rješavanju izvršnih predmeta, upravljajući postupkom, u predmetima za čije je rješavanje neophodan i rad sudskog izvršioca, dužni su dati nalog za postupanje i uputstvo sudskom izvršiocu za preduzimanje određene izvršne radnje u skladu sa zakonom, a prema rješenju o izvršenju. Kvalitetno, efikasno i blagovremeno rješavanje predmeta može biti samo ukoliko su stručni i osposobljeni ne samo sudije nego i sudski izvršioci koji, u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku, imaju značajno mjesto prilikom provođenja određenih izvršnih radnji, a od čega zavisi da li će rješavanje tih predmeta u izvršnom postupku biti u zakonom predviđenom roku.

Cilj ovog praktikuma je da stručno pomogne sudskim izvršiocima kod preduzimanja izvršnih radnji u svim situacijama u kojima je zakonom određeno da te radnje treba da preduzme sudski izvršilac. Autori Praktikumua su detaljno razradili postupak prilikom provođenja izvršnih radnji pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnih stvari izvršenika, nadležnost i zadatke sudskih izvršilaca u provođenju određenih izvršnih radnji, a s ciljem okončanja izvršnog postupka, obrađena su pravila postupanja sudskog izvršioca u pojedinim situacijama, obrazložen način pretraživanja i ulaska u posjed izvršenikove imovine, ovlaštenja sudskog izvršioca, te su za svaku radnju koju preduzima sudski izvršilac sačinjeni obrasci i to ogledni primjeri zapisnika, zaključaka, obavještenja ili službene zabilješke. Detaljno obrazloženje i tumačenje pojedinih zakonskih odredbi, te obrasci sudskih pismena datih u Praktikumuu bit će od pomoći ne samo sudskim izvršiocima nego i izvršnim sudijama. Koristeći Praktikum, sudskim izvršiocima bit će omogućeno da unaprijede rad, riješe dileme u vezi sa spornim pitanjima i ujednače praksu prilikom postupanja u istim ili sličnim pravnim situacijama.

Uz navedeno, Praktikumom se pokušalo doprinijeti i lakšoj primjeni Okvirnog zakona o zalozima te lakšem shvatanju i tumačenju pojedinih njegovih odredbi. Radi pravilne primjene odredbi ovog zakona također su napravljeni ogledni primjeri ugovora, zaključaka i drugih sudskih pismena koje sudije i sudski izvršiocu mogu koristiti i prilagođavati konkretnoj pravnoj stvari, što će biti od koristi jer se radi o zakonu koji je nespecifičan, težak i kompliciran za primjenu, posebna ovlaštenja data su sudskom izvršiocu i tražiocu izvršenja, a još ne postoji sudska praksa koja bi bila korisna u njegovoj pravilnoj primjeni.

Cilj Praktikumua je da postupci izvršenja budu efikasni, zakoniti i pravedni, da se održi vladavina prava i povjerenje građana u pravosudni sistem čime će se postići realizacija „Smjernica za bolje provođenje postojećih Preporuka Vijeća Evrope u izvršnom postupku“, koje je usvojila Evropska komisija za poboljšanje pravosuđa na 14. plenarnom zasjedanju (Strasbourg, 9. i 10. oktobra 2009.).

U Sarajevu, 11.8.2011.

Vesna Mišić, sudija Osnovnog suda u Banjoj Luci

Izvršni postupak je posljednja faza sudskog postupka. Bez stvarnog, blagovremenog i efikasnog izvršnog postupka, odnosno postupka izvršenja, stranke bi u postupku bile lišene svojih prava, utvrđenih sudskom odlukom.

Evropski sud za ljudska prava je krajem 90-ih godina priznao fazu izvršnog postupka sastavnim dijelom presude – pravičnog suđenja i u tom smislu je ocijenio i racionalno vremensko trajanje postupka, te pružanje potrebne odbrane strankama od strane suda. To priznanje kasnije je rezultiralo nizom odluka Evropskog suda, kojima se sankcioniraju države zbog kršenja Evropske konvencije za ljudska prava. Tako da je, upravo iz navedenih razloga, garantiranje pravednog i efektivnog pristupa izvršnom postupku danas postalo prioritetno u čitavoj Evropi. Nezamislivo je da u postupcima (parnični, vanparnični...) koji su trajali po nekoliko godina, i koji su pravosnažno okončani izvršnom ispravom kojom je utvrđeno potraživanje tražioca izvršenja, stranka ne uspije da realizira svoje potraživanje zbog neefikasnog izvršnog postupka.

Ključni principi izvršnog postupka su da izvršenje treba da se okonča u razumnom vremenskom roku, s ciljem garantiranja efikasnosti u realizaciji prava tražioca izvršenja jer je nesporno da je izvršni postupak posljednja faza sudskog postupka i provodi se nakon stupanja na snagu pravosnažne sudske odluke i u toj fazi nije moguće ponoviti suđenje.

Nekada se odluka izvršava i prije pravosnažnosti, odmah po isteku paricionog roka po nalogu suda kada je to dozvoljeno zakonom, npr. privremena mjera osiguranja ili mjera osiguranja.

Također, jedan od ključnih principa izvršnog postupka je i proporcionalnost – izvršni postupak balansira prava tražioca izvršenja i izvršenika. Tražilac izvršenja i izvršenik iz materijalnopravnih odnosa moraju se dovesti u ravnotežu prilikom prinudnog izvršenja potraživanja, kako bi izvršenje bilo efikasno. Cjelokupna reforma izvršnog postupka provedena je u skladu s tim ciljevima.

Glavni cilj izvršnog postupka je korištenje vanrednih mehanizama s ciljem udovoljenja zahtjevima tražioca izvršenja. Međutim, postupak izvršenja ni izvršeniku ne negira prava, što znači da, ako izvršenik nema imovine da mu se oduzme, onda se ne može provesti izvršenje, i u tom slučaju se izvršni postupak završava kao neuspješan.

Za efikasno i kvalitetno provođenje sudskog izvršnog postupka također je veoma značajna i stručnost sudskih izvršilaca koji moraju imati potrebne kvalifikacije, određeni stepen osposobljenosti koji je proporcionalan složenosti njihovog zadatka

i etici sudskih izvršilaca, koji u izvršnom sudskom postupku imaju značajnu funkciju jer oni, po nalogima i uputstvima izvršnog sudije, provode proceduralni dio izvršnog postupka neposrednim preduzimanjem izvršnih radnji. Status sudskih izvršilaca treba biti jasno definiran tako da potencijalnim strankama u izvršnom postupku ponudi profesionalca koji je nepristrasan, kvalificiran, odgovoran, na raspolaganju, motiviran i efikasan a što je važno za izvršenje pravde i povećanje povjerenja javnosti u pravosudni sistem u Bosni i Hercegovini.

Cilj Praktikumuma je povećanje efikasnosti, samostalnosti, transparentnosti, pravičnosti sudstva i vladavine zakona u BiH, a u okviru toga i podrške efektivnom sistemu izvršnog postupka u građanskim predmetima.

Praktikum osigurava dobre primjere provođenja u praksi važećih procedura građanskog izvršnog postupka na pokretnim stvarima u BiH kao i Okvirnog zakona o zalozima koji će služiti kao dobar putokaz za sudsku praksu i biti uputstvo sudskim izvršiocima kao i onima koji rade u sistemu pravosuđa, ili koji će se u budućnosti na bilo koji način i u bilo kojoj formi uključiti u sudsku praksu u BiH.

Praktikum se zasniva na važećim zakonskim okvirima i teži njihovom provođenju u praksi te je posvećen praktičnoj analizi procedura, uz poseban naglasak na što bolja objašnjenja, radi boljeg shvatanja zakonskih odredbi kojima se reguliraju procedure u izvršnom postupku na pokretnim stvarima i njihovo provođenje u praksi. Također, predstavlja i vodič sudskim izvršiocima u njihovom svakodnevnom radu i omogućava im da riješe dileme i prevaziđu prepreke s kojim se susreću, jer sudski izvršioci nemaju jedinstven pristup važećim zakonima. Štaviše, oni ne pohađaju ni odgovarajuću obuku o tome kako se zakoni provode u praksi.

U sudovima širom BiH pojavila se nepodudarna praksa u postupanju kako sudija tako i sudskih izvršilaca. Iz tih razloga, ovaj praktikum i njegovo korištenje predstavljaju konkretan doprinos i korak naprijed u pravcu obogaćivanja prakse sa svim detaljnim informacijama koje su pripremili njegovi autori koji rade u građanskom izvršnom postupku.

Od izuzetnog značaja je da Praktikum sadrži primjere sudskih pismena - obrazaca koje sudski izvršioci najčešće koriste u svakodnevnom radu, a što je značajno kako radi jednakog postupanja sudskih izvršilaca u istovjetnim ili sličnim činjeničnim i pravnim situacijama, čime se izgrađuje jedinstvena sudska praksa, što je od velikog značaja za pravnu sigurnost građana, tako i radi omogućavanja praktične primjene Zakona o izvršnom postupku i Okvirnog zakona o zalozima u konkretnoj procesnoj situaciji u kojoj sudski izvršilac preduzima izvršne radnje.

Praktikum je od izuzetne važnosti u relizaciji „Smjernica za bolje provođenje postojećih Preporuka Vijeća Evrope o izvršnom postupku“, koje je usvojila Evropska komisija za efikasnost pravosuđa (CEPEJ) na 14. plenarnom zasjedanju (Strasbourg, 9. i 10.12.2009.).

Praktikum ima za cilj da pomogne sudskim izvršiocima u stvaranju zakonskih okvira u praksi radi poboljšanja efikasnosti, nezavisnosti i transparentnosti procedura u građanskom izvršnom postupku na pokretnim stvarima u BiH kao i provođenju Okvirnog zakona o zalozima čime i ispunjava svoju svrhu.

Banja Luka, 11.8.2011.

UVODNA RIJEČ

S ciljem nastavka sveobuhvatne reforme unapređenja statusa i uloge sudskih izvršilaca u Bosni i Hercegovini, Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine, a zahvaljujući sveobuhvatnoj podršci Evropske unije (putem Instrumenta pretpristupne pomoći kroz Projekat podrške bh. pravosuđu-IPA 2009), izrađen je Praktikum za sudske izvršioce (u daljnjem tekstu: Praktikum) kojim se željelo sadašnje i buduće sudske izvršioce praktično uputiti u rješavanje određenih problema s kojima se sudski izvršioци svakodnevno susreću u svom radu.

Praktikum sadrži obilje praktičnih primjera za rješavanje određenih konfliktnih situacija koje se dešavaju na terenu, ali i određenim teorijskim elementima koji su neophodni u znanju svakog sudskog izvršioца kako bi svoje svakodnevne obaveze ispunjavao bez mnogo poteškoća, te kako bi uspostavio bolju komunikaciju s postupajućim sudijama u konkretnim predmetima. Praktikum je potpuno nadovezan na sadržaj Priručnika za sudske izvršioce koji je izdat u decembru 2010. godine, te predstavlja njegovu odličnu nadopunu.

Centri za edukaciju sudija i tužilaca u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine i Pravosudna komisija Brčko Distrikta BiH su u svojim programima početne obuke i stručnog usavršavanja za 2012. godinu predvidjeli organizaciju obuka, odnosno seminara, čiji je cilj obuka sudskih izvršilaca zajedno sa sudijama i stručnim saradnicima koji rade na izvršnom referatu. U tom kontekstu Praktikum predstavlja odličan edukativni materijal na kojem će se bazirati sve obuke i seminari predviđeni za 2012. godinu, a koji se, između ostalih, odnose i na sudske izvršioce.

Osim značaja koji ima za sudske izvršioce, Praktikum može koristiti i kao edukativni materijal za sve pravnike (sudije, advokate, zaposlene u upravnim tijelima, institucijama i organizacijama itd.) koji se žele upoznati s praktičnim i teorijskim rješenjima provođena izvršnog postupka.

Praktikum je u potpunosti izrađen u okviru provođenja Projekta podrške bh. pravosuđu-IPA 2009, pri Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, a ustupljen je i entitetskim centrima za edukaciju sudija i tužilaca na daljnju upotrebu, odnosno radi njegovog korištenja kao edukativnog materijala pri provođenju budućih obuka i seminara sudskih izvršilaca.

1. UVOD

Pravne osnove instituta izvršenja na pokretnim stvarima radi naplate novčanih potraživanja uređene su u Republici Srpskoj Zakonom o izvršnom postupku Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 59/03, 85/03 i 64/05 i 118/07), u Federaciji Bosne i Hercegovine Zakonom o izvršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06 i 39/09), u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine Zakonom o izvršnom postupku Brčko Distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, br. 8/00,1/01,5/02 i 8/03), (u daljnjem tekstu: riječ ZIP zamjenjuje pune nazive navedenih zakona koji ne sadrže suštinske razlike u svojim odredbama u pogledu izvršenja na pokretnim stvarima).

1.1. Pokretanje izvršnog postupka

Prijedlog za izvršenje podnosi tražilac izvršenja kojim od suda zahtijeva prinudno ostvarenje potraživanja utvrđenog izvršnom ili drugom podobnom ispravom. Podnosi se nadležnom sudu u pismenom obliku i mora sadržavati sve elemente propisane odredbom člana 36. ZIP-a. Po službenoj dužnosti izvršni postupak pokreće se samo kad je to zakonom predviđeno (npr. naplata troškova sudskog postupka.). Zakon o izvršnom postupku ne precizira za koje se potraživanje izvršni postupak pokreće po službenoj dužnosti, već samo navodi da su to slučajevi koji su zakonom određeni.

Iz sudske prakse - Ako izvršenik nije dobrovoljno izmirio određeno novčano potraživanje ili postupio na način kako je to određeno izvršnom ispravom prema tražiocu izvršenja, tražilac izvršenja stiče uslove za prinudno ostvarivanje potraživanja ili druge radnje ili činidbe pokretanjem izvršnog postupka kod nadležnog suda podnošenjem prijedloga za izvršenje, čime se pokreće izvršni postupak.

1.2. Sredstvo i predmet izvršenja - pojam

Sredstva izvršenja su izvršne radnje ili sistem takvih radnji kojima se po zakonu potraživanje prinudno ostvaruje u skladu s članom 6. ZIP-a.

Predmet izvršenja su stvari i prava na kojima se po zakonu može provesti izvršenje radi ostvarivanja potraživanja. Izvršne radnje mogu se neposredno provesti protiv izvršenika i drugih lica u skladu s članom 6. ZIP-a.

1.3. Osnove za određivanje izvršenja

Izvršenje se određuje na osnovu izvršne ili vjerodostojne isprave, u skladu s članom 22. ZIP-a.

Izvršne isprave su:

- izvršna odluka sudova i izvršno sudsko poravnanje,
- izvršna odluka donesena u upravnom postupku i poravnanje u upravnom postupku ako glasi na ispunjenje novčane obaveze ako nije zakonom drugačije određeno,
- izvršna notarska isprava i druge isprave koje su zakonom određene kao izvršne isprave.

Da bi ove navedene isprave bile podobne za izvršenje, potrebno je i da protekne rok za dobrovoljno ispunjenje obaveze. Da bi izvršna isprava bila podobna za izvršenje, u njoj treba da budu naznačeni:

- tražilac izvršenja i
- izvršenik,
- predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveze, a ako nije određen rok za dobrovoljno ispunjenje, taj rok određuje sud.

Vjerodostojne isprave su:

- mjenica i ček s protestom i povratnim računom ako su potrebni za zasnivanje potraživanja i
- računi ili izvodi iz poslovnih knjiga za cijenu komunalnih usluga isporuku vode, toplotne energije i odvoz smeća,
- a izmjenama Zakona o izvršnom postupku RS i potraživanja Radio-televizijske takse (RTV pretplate). Uslov za pokretanje postupka izvršenja jeste da je potraživanje tražioca izvršenja dospjelo, a nije plaćeno ili namireno u cijelosti.

1.4. Odluke u izvršnom postupku

Odluke u izvršnom postupku razlikuju se od odluka u parničnom postupku po načinu donošenja, nazivu, po karakteru zaštite, po pitanju forme i izrade i konačno po pitanju materijalne pravosnažnosti. Rješenje o izvršenju u izvršnom postupku predstavlja odluku suda o prijedlozima stranaka u njihovim određujućim podnescima. ZIP ne precizira koje sve elemente treba da sadrži pismeni sastav rješenja, već samo općenito navodi koje bitne elemente svako rješenje o prijedlogu za izvršenje mora sadržavati.

Slijedom navedenog, u rješenju o izvršenju moraju biti naznačeni:

- izvršna, odnosno vjerodostojna isprava na osnovu koje se izvršenje određuje,
- tražilac izvršenja i izvršenik,
- potraživanje koje se ostvaruje, sredstvo i predmet izvršenja.

- Odluka o troškovima izvršnog postupka unosi se u rješenje o izvršenju, ali sud o njima može odlučiti u toku postupku i posebnim rješenjem na prijedlog stranke, a najkasnije 15 dana od dana završetka postupka.

Zaključak predstavlja sporednu odluku suda u izvršnom postupku, jer se njime tekući stadij postupka ne okončava nego se samo priprema i ima karakter procesne odluke suda.

Pravno djelovanje zaključka jasno je definirano članom 2. ZIP-a kojim je predviđeno da se zaključkom izdaje nalog sudskom izvršiocu za provođenje potrebnih izvršnih radnji pri provođenju izvršenja i odlučuje o drugim pitanjima upravljanja postupkom.

1.5. Mjesna nadležnost

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje na pokretnim stvarima i za provođenje izvršenja mjesno je nadležan sud na čijem se području nalaze pokretne stvari. Ako u prijedlogu za izvršenje nije naznačeno mjesto gdje se stvari nalaze, mjesno je nadležan sud na čijem području izvršenik ima prebivalište, odnosno sjedište. Ako je sud odredio izvršenje na pokretnim stvarima na području tog ili drugog suda, po okončanju izvršenja na pokretnim stvarima na svom području rješenje o izvršenju će dostaviti drugom sudu na dalje provođenje do potpunog namirenja tražioca izvršenja.

1.6. Pravna regulativa

Postupak izvršenja na pokretnim stvarima reguliran je odredbama od člana 114. do člana 135. ZIP-a. Tražilac izvršenja u prijedlogu za izvršenje može da zahtijeva izvršenje na identificiranim pokretnim stvarima ili da zahtijeva opće izvršenje na pokretnim stvarima, koje se nalaze npr. u kući, stanu, poslovnim prostorijama ili na radnom mjestu izvršenika.

1.7. Rad sudskog izvršioca

Rad sudskog izvršioca reguliran je odredbom člana 43. ZIP-a u kojem su propisana pravila za postupanje sudskog izvršioca u provođenju izvršnih radnji, te pravila o načinu pretraživanja i ulaska u posjed izvršenikove imovine, koja se primjenjuju i na izvršenje na pokretnim stvarima.

Koliki je značaj sudskih izvršilaca u toku postupka najbolje govori odredba člana 21. ZIP-a, koja propisuje da se u postupku izvršenja i osiguranja shodno primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku. Što znači da sudski izvršilac treba da ima znanja o toku postupka, o osnovnim pravilima vođenja postupka, što u praksi, nažalost, nije slučaj jer su sudski izvršioci najčešće lica sa srednjom stručnom spremom i nemaju posebna pravna znanja.

Sudski izvršilac dužan je u provođenju izvršnih radnji da:

- predmete uzima u rad prema redoslijedu prispjeća,
- pretražuje i ulazi u posjed izvršenikove imovine samo ako je to neophodno za postupak izvršenja, a prilikom pretresanja izvršenikovog stana ili odjeće koju nosi na sebi i preduzimanju drugih izvršnih radnji, postupa s dužnom pažnjom prema izvršeniku i članovima njegove porodice. Ako mora prisilno otvoriti prostoriju, učinit će to uz upotrebu primjerenih sredstava.
- o obavljanju izvršnih radnji dužan je sačiniti zapisnik koji potpisuju prisutna lica, stranke.

Izvršnim radnjama u izvršenikovom stanu kojima nije prisutan izvršenik, njegov zakonski zastupnik, opunomoćenik ili odrasli član njegovog domaćinstva, mora prisustvovati jedno punoljetno lice kao svjedok. ZIP ne predviđa nikakve bliže odredbe o tome ko može biti svjedok prilikom provođenja ovih izvršnih radnji, ali je utvrdio obavezu sudskog izvršioca da osigura prisustvo javnosti. Prilikom provođenja izvršnih radnji u prostoriji pravnog lica kao izvršenika, prije obavljanja izvršne radnje, sudski izvršilac dužan je zatražiti od zastupnika da on sam ili lice koje on odredi bude prisutno njenom obavljanju. Ako zastupnik pravnog lica odbije postupiti u skladu sa zahtjevom sudskog izvršioca ili ako ga sudski izvršilac ne zatekne u prostoriji pravnog lica prilikom preduzimanja izvršne radnje, radnju će provesti u prisustvu jednog punoljetnog svjedoka. Ako pak izvršnu radnju sudski izvršilac treba provesti u prostoriji koja je zaključana, a izvršenik ili njegov zastupnik nije prisutan ili neće da otvori prostoriju, tada će sudski izvršilac uz upotrebu primjernih sredstava otvoriti prostoriju u prisustvu jednog punoljetnog svjedoka i policije. O obavljanju navedenih izvršnih radnji sudski izvršilac sačinit će poseban zapisnik koji će potpisati pozvani svjedok, a primjerak zapisnika ili obavještenja o izvršenoj sudskoj radnji zakačiti će na vrata stana, odnosno prostorije.

Polazeći od delikatnosti izvršnih radnji kao što su ulazak u stan, pljenidba i oduzimanje pokretnih stvari zakonodavac je predvidio i zaštitu sudskih izvršilaca.

Sudski izvršilac koji postupa na terenu u provođenju izvršnih radnji ima ovlaštenje da:

- preduzima neophodne radnje potrebne u postupku izvršenja
- upotrijebi silu koja je proporcionalna okolnostima slučaja
- udalji lice koje ga ometa u provođenju izvršenja kao i
- zatraži pomoć od sudske policije kao i nadležnog organa unutrašnjih poslova koji su obavezni da mu pruže pomoć i zaštitu.

Sudska kao i redovna policija imaju samo obavezu da, na njegov zahtjev, sudskom izvršiocu pruže asistenciju ako ga stranka ili treće lice ometa u provođenju izvršne radnje, a ovi organi nemaju ovlaštenja da preduzimaju direktne radnje u izvršnom postupku, niti mogu preduzimati radnje koje su vezane za provođenje izvršenja.

1.8. Pokretne stvari izuzete od izvršenja

Sudski izvršilac u provođenju izvršne radnje pljenidbenog popisa cijeni koje su to stvari koje su izvršeniku neophodne za zadovoljavanje njegovih kao i svakodnevnih potreba članova njegove porodice, što podliježe ocjeni suda u svakom konkretnom slučaju.

Stoga je sudski izvršilac dužan da zna koje stvari u stanu izvršenika ne mogu biti predmet izvršenja, da zna nad kojim stvarima ili predmetima su zakonom utvrđene zabrane ili ograničenja izvršenja na pokretnim stvarima.

Pokretne stvari koje ne mogu biti predmet izvršenja:

- koje su neophodne izvršeniku i članovima njegove porodice za zadovoljavnje svakodnevnih potreba, hrana i ogrijev za tri mjeseca,
- gotov novac izvršenika po osnovu potraživanja koja su izuzeta ili ograničena od izvršenja,
- gotov novac izvršenika koji ima stalna mjesečna primanja do mjesečnog iznosa koji je prema zakonu izuzet od izvršenja proporcionalno vremenu do idućeg primanja,
- medalje, ratne spomenice i drugo ordenje i priznanja,
- vjenčani prsten, lična pisma, rukopisi, poštanska ili novčana doznaka prije uručenja izvršeniku.

Iz objavljenih članaka: Sudovi se često suočavaju s problemom identifikacije stvari koje mogu biti predmet pljenidbenog popisa, zbog opsežnosti odredbe o izuzecima. Stepen izuzetaka, u većini slučajeva, nije jasno utvrđen. Da li mogu uvijek biti predmet pljenidbenog popisa stvari ili ne u većini slučajeva zavisi od subjektivne procjene šta je to "neophodno za izvršenika i njegovu porodicu". „Neophodnost“ je koncept koji se teško definira i dopušta sudu veliku diskreciju.

U pogledu izuzimanja od izvršenja ili ograničenja izvršenja u smislu člana 117. ZIP., mjerodovane su imovinske prilike i stanje stvari u trenutku popisa, odnosno druge odgovarajuće radnje, što cijeni i sagledava sudski izvršilac, prilikom provođenja izvršne radnje pljenidbenog popisa.

Sudska praksa (Naime, prigovori i žalbe koji ističu da je određivanje izvršenja na pokretnim stvarima izvršenika ugrozilo egzistenciju njegove porodice su neosnovani zato što izvršenik ne potkrepljuje ovu tvrdnju dokazima koji bi upućivali da je izvršenje određeno na stvarima koje su izuzete od izvršenja, odnosno na kojima je mogućnost izvršenja ograničena u smislu člana 50. ZIP.)¹⁾

Izvršenje protiv izvršenika obrtnika – fizičko lice koje obavlja registriranu djelatnost - može se provesti na njegovoj imovini, osim na stvarima i pravima koja su neophodna za zadovoljenje osnovnih životnih potreba obrtnika i lica koja je po zakonu dužan izdržavati. Ovo stoga, što prema Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima, za obaveze obrta odgovara obrtnik svojom imovinom. U slučaju odjave obrta, obrtnik ne prestaje biti stranka u postupku i prema navedenom odgovara za obavezu koja je nastala obavljanjem obrta.

1.9. Izvršne radnje

1.9.1. Pljenidbeni popis i procjena pokretnih stvari

Izvršenje na pokretnim stvarima provodi se:

- njihovom zapljenom,
- procjenom,
- prodajom,
- te namirenjem tražioca izvršenja iz iznosa dobivenog prodajom.

Sudski izvršilac, u pravilu, prije nego što pristupi pljenidbi, predat će izvršeniku rješenje o izvršenju i pozvat će ga da plati iznos za koji je određeno izvršenje. Ukoliko izvršenik koji je prisutan odbije platiti dug, sudski izvršilac započet će radnju pljenidbenog popisa pokretnih stvari. O vremenu i mjestu pljenidbe bit će obaviješten tražilac izvršenja samo ako je to zatražio u prijedlogu za izvršenje. Odsustvo tražioca izvršenja i izvršenika ne sprečava sudskog izvršioca da provede radnju pljenidbenog popisa i procjene pokretnih stvari izvršenika, a o obavljenoj pljenidbi obavijestit će se stranka koja pljenidbi nije bila prisutna. Ako se izvršeniku rješenje o izvršenju nije moglo predati prilikom pljenidbe, dostavit će mu se naknadno, prema općim pravilima o dostavi. Sudski izvršilac postupa po nalogu suda i zavisno od okolnosti svakog pojedinog slučaja, sud može odlučiti da se rješenje o izvršenju uruči i prije pokušaja popisa i pljenidbe izvršenikovih stvari.

Sudski izvršilac obavlja pljenidbu sastavljanjem pljenidbenog popisa, a popisati se mogu stvari koje se nalaze u posjedu izvršenika, te njegove stvari koje se nalaze u posjedu tražioca izvršenja. Treća lica su dužna da obavijeste sud o svojim pravima na pokretnim stvarima ako ih imaju, a koje su u posjedu izvršenika, i koje su predmet izvršenja. Ako ne obavijeste sud, niti dokažu svoja prava na njima, smatra se da takva prava trećih lica ne postoje i da je izvršenik vlasnik stvari koja se nalazi u njegovom posjedu. Pljenidbenim popisom sudski izvršilac popisat će onoliko stvari koliko je potrebno za namirenje potraživanja tražioca izvršenja i troškova izvršenja. Sudski izvršilac prvenstveno popisuje stvari u pogledu kojih nema primjedbi o postojanju prava koje bi sprečavalo izvršenje i stvari koje se najlakše mogu unovčiti, pri čemu će uzeti u obzir i izjave prisutnih stranaka i trećih lica. Izvršenikove stvari koje se nalaze u posjedu trećeg lica mogu se popisati samo

ako na to pristane treće lice. Stvari kao predmet zapljene moraju biti u pravnom prometu. O pljenidbenom popisu i procjeni sudski izvršilac sastavlja zapisnik².

Prilikom pljenidbenog popisa pokretnih stvari, sudski izvršilac treba da zna da se smatra da su bračni drugovi ili vanbračni supružnici suvlasnici s jednakim dijelovima svih pokretnih stvari koje se zateknu u njihovoj kući, stanu, poslovnoj prostoriji. Ako obavlja pljenidbeni popis kod izvršenika, a za kojeg utvrdi da je lice bez zaposlenja i imovine, te da živi u porodičnom domaćinstvu s roditeljima, sudski izvršilac će na zapisnik konstatirati da je pokušaj pljenidbe bezuspješan, jer izvršenik ne posjeduje stvari koje bi mogle biti predmet pljenidbenog popisa.

Primjeri iz sudske prakse

U praksi se može desiti da izvršenik drži stvar u faktičkoj vlasti u ime drugog lica – naprimjer, radnik drži u posjedu stvar poslodavca - motorno vozilo i sl. i postupa po njegovim uputstvima, i tada stvar nije u posjedu radnika nego poslodavca.

Ako tražilac izvršenja predloži izvršenje na individualno određenim pokretnim stvarima, tada će sudski izvršilac popisati te pokretne stvari, čime se tražiocu izvršenja s jedne strane omogućava izbor stvari koje će se zaplijeniti, dok s druge strane tražilac izvršenja preuzima i odgovornost za njihovu prodaju i u konačnici za svoje namirenje.³

Primjeri iz sudske prakse

“Službeno lice prilikom popisa pokretnina radi naplate novčanog potraživanja nije dužno utvrditi i popisati sve stvari koje se nalaze u posjedu dužnika, nego samo one koje mogu biti predmet izvršenja, odnosno koje nisu izuzete od izvršenja, a dovoljne su za namirenje tražioca izvršenja.”⁴

² Priručnik za sudske izvršioce, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora str. 58. i 59., primjer 17 i 18
³ Priručnik za sudske izvršioce, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora, stranica 63. primjer 21
⁴ OS Slavenska Požega, GŽ-345/80

Primjer - zaključak o pljenidbenom popisu kada tražilac izvršenja predloži da se obavijesti o pljenidbenom popisu

BOSNA I HERCEGOVINA

_____ SUD U _____

Broj: _____ I

_____, _____ . godine

_____ SUD U _____, sudija _____, u izvršnom postupku tražioca izvršenja _____, _____ protiv izvršenika _____, _____ radi izvršenja na pokretnim stvarima izvršenika, v. sp. _____ KM, donio je dana _____ godine sljedeći:

ZAKLJUČAK

NALAŽE SE sudskom izvršiocu ovog suda da u roku od 30 dana izađe na lice mjesta u _____, _____ radi zapljene i procjene pokretnih stvari izvršenika po rješenju o izvršenju broj: _____ od _____ godine.

Zapljena i procjena pokretnih stvari izvršenika izvršit će se u mjestu _____, _____ u kući izvršenika _____ iz _____ dana _____ godine u _____

Sudski izvršilac _____ izvršit će zapljenu onoliko stvari koliko je potrebno za namirenje potraživanja tražioca izvršenja koje iznosi:

-glavno potraživanje u iznosu od _____ KM

-troškovi postupka u iznosu od _____ KM.

Izvršiti popis prvenstveno onih stvari u pogledu kojih nema primjedbi o postojanju prava koje bi sprečavale izvršenje i stvari koje se najlakše mogu unovčiti, pri čemu će se uzeti u obzir izjave prisutnih stranaka i trećih lica. Odsustvo tražioca izvršenja ili izvršenika s ročišta ne sprečava sudskog izvršioca da provede pljenidbeni popis i procjenu pokretnih stvari izvršenika.

U slučaju da izvršnu radnju treba provesti u prostoriji koja je zaključana, sudski izvršilac primijenit će mjere propisane odredbom člana 43. st. 5. i člana 6. ZIP-a. Popisane stvari sudski izvršilac ostavit će na čuvanje izvršeniku. Tražilac izvršenja popisom zapljene stiče založno pravo nad popisanim pokretnim stvarima.

Sudski izvršilac će prije nego što pristupi pljenidbi pozvati izvršenika da plati iznos za koji je određeno izvršenje.

Sudija

Protiv ovog zaključka nije dopušten pravni lijek.

1.9.2. Čuvanje popisanih stvari

Sudski izvršilac će popisane stvari, u pravilu, ostaviti na čuvanje izvršeniku, upozoriti izvršenika da ih čuva od uništenja, propadanja, otuđenja i to sve do njihove prodaje. Sud odobrava izvršenika upotrebu određene pokretne stvari zaključkom, kojim se određuje i vrijeme za koje je upotreba stvari odobrena. Na prijedlog tražioca izvršenja, sudski izvršilac predat će popisane stvari na čuvanje njemu ili trećem licu ako mu se učini vjerovatnim da im prijete opasnost da budu oštećene, otuđene ili da im vrijednost bude umanjena na drugi način.

Zbog navedenih razloga sud će obavijestiti tražioca izvršenja o vremenu i mjestu pljenidbe jer je tražilac izvršenja dužan osigurati otpremu i smještaj pokretnih stvari i u prijedlogu za izvršenje naznačiti da li traži da se oduzete pokretne stvari povjere njemu na čuvanje ili određenom trećem licu.

U tom slučaju tražilac izvršenja dužan je osigurati sve što je potrebno za urednu otpremu pokretnih stvari: prijevozno sredstvo, radnu snagu, potrebnu opremu, hranu i vodu za stoku tokom prijevoza itd). Sudski izvršilac prije oduzimanja pokretnih stvari i njihove otpreme dužan je provjeriti postojanje navedenih uslova i o tome sastaviti zapisnik.

Gotov novac, vrijednosni papiri i dragocjenosti predaju se na čuvanje u sudski depozit. Ako sud, na prijedlog tražioca izvršenja, odredi izuzimanje stvari od izvršenika i povjeri ih na čuvanje trećem licu, ugovor o čuvanju, koji može imati privremeni karakter ugovora o ostavi, o uskladištenju i sl., s trećim licem, određenim za čuvanje, u ime tražioca izvršenja, zaključuje sudski izvršilac.

1.9.3. Zabrana raspolaganja popisanim stvarima

Svim licima koja posjeduju ili imaju kontrolu nad popisanim stvarima zabranjuje se da raspoložu tim stvarima bez sudskog naloga i ovu zabranu sudski izvršilac unosi u zapisnik i usmeno saopćava. Zabrana raspolaganja popisanim stvarima znači zabranu izmjene svojstva stvari, što znači da stvarna i pravna svojstva stvari moraju biti nepromijenjena u odnosu na ta ista svojstva popisanih stvari prije njihovog obuhvatanja pljenidbenim popisom.

1.9.4. Sudsko založno pravo na popisanim stvarima

Na popisanim stvarima tražilac izvršenja stiče sudsko založno pravo u momentu kada sudski izvršilac potpiše zapisnik o popisu. (Na stvarima koje su zaključkom sudije unesene u popis založno pravo stiče se momentom donošenja zaključka, a na stvarima koje se iz popisa brišu ovo pravo prestaje). Sudski izvršilac dužan je, pored svog potpisa, jasno naznačiti dan i sat kad je zapisnik potpisao. Kad je popis izvršen u korist više tražilaca izvršenja, red prvenstva u sticanju založnog

prava određuje se prema danu kad je prijedlog za izvršenje primljen u sud. Ako su prijedlozi za izvršenje primljeni istog dana, njihova založna prava imaju isti red prvenstva.

1.9.5. Bezuspješan pokušaj pljenidbenog popisa

Pokušaj zapljene smatra se bezuspješnim u sljedećim slučajevima:

- ako pri zapljene sudski izvršilac ne nađe pokretne stvari u posjedu izvršenika,
- ako ne nađe stvari izvršenika koje se nalaze u posjedu tražioca izvršenja,
- kao i kad treće lice obavijesti sud o svojim pravima na pokretnim stvarima u posjedu izvršenika koje su predmet izvršenja, ili ako treće lice dokaže svoja prava na njima, te u slučaju ako treće lice ne pristane na popis pokretnih izvršenikovih stvari koje se nalaze u posjedu tog (trećeg) lica.

Ako se prilikom pljenidbe ne nađu stvari koje mogu biti predmet izvršenja, tražilac izvršenja može u roku od tri mjeseca od dana bezuspješnog popisa kojem je prisustvovao (odnosno od dana prijema obavještenja o bezuspješnom pokušaju popisa) predložiti da se ponovo provede pljenidba, a ako ne predloži, sud će obustaviti izvršenje.⁵

OBRAZAC - Zapisnik sudskog izvršioca o bezuspješnom pokušaju popisa stvari

U izvršnoj stvari tražioca izvršenja _____ protiv izvršenika _____, radi _____ pokušao sam dana _____ 20 _____ godine u _____ sati u stanu izvršenika u _____ u prostorijama izvršenika da izvršim zapljenu i procjenu stvari prema rješenju od _____ godine, ali u tome nisam uspio.		
Budući da kod izvršenika nisam našao pokretne stvari koje mogu biti predmet izvršenja,		
- na ime glavnice _____		
- na ime kamate _____		
- na ime troškova spora _____, i na ime troškova izvršenja _____		
izvršeniku sam – nisam predao rješenje o izvršenju.		
Izvršnoj radnji su prisustvovali:		
U _____ dana _____ 20 _____ godine _____		
Tražilac izvršenja	Izvršenik	Sudski izvršilac
_____	_____	_____

⁵ Priručnik za sudske izvršiocyte, Banja Luka, decembar 2010., grupa autora, stranica 43., primjer 10

1.9.6. Procjena pokretnih stvari

Istovremeno s popisom pokretnih stvari sudski izvršilac vrši i njihovu procjenu, a ako je za procjenu potrebno stručno lice ili vještak s obzirom na specifičnost popisanog predmeta, npr. umjetnička slika, procjenu će izvršiti vještak kojeg odredi sud. Tako, naprimjer, sudski izvršilac može vršiti realnu procjenu stvari kao što su: televizor, videorekorder, muzički stub, kasetofon i sl. Međutim, sudski izvršilac preuzima rizik, a time i sud, da vrši procjenu npr. umjetničkih slika, određene vrste predmeta od dragocjenosti, ukrasnih predmeta kristala, porculana i sl., gdje se sa sigurnošću ne može bez stručnog znanja prepoznati da li se radi o bižuteriji ili o nakitu, ili da li se radi o originalu ili reprodukciji umjetničke slike.

Zbog toga ovim procjenama sudski izvršilac mora pristupati veoma obazrivo jer se njima mogu nanijeti ogromne štete strankama, pa stoga u toku provođenja ove izvršne radnje sudski izvršilac u ovoj situaciji može izvijestiti sud o nemogućnosti utvrđivanja određenih činjenica i vrijednosti, kada će se angažirati posebni stručnjaci za određivanje vrijednosti pojedinih predmeta. Procjena se vrši na osnovu tržišne cijene takve stvari u mjestu popisa, ali sud može tražiti i izvještaj o cijeni stvari od odgovarajućih organizacija i institucija, a postoji i mogućnost da tražilac izvršenja i izvršenik mogu sporazumno utvrditi vrijednost stvari.

Ako izvršenik nije prisutan pljenidbenom popisu i procjeni pokretnih stvari, prijepis zapisnika ili obavještenje sa sadržajem pljenidbe i procjene treba se dostaviti izvršeniku. Ovo stoga što član 126. stav 6. ZIP-a daje pravo strankama (dakle, i tražiocu izvršenja i izvršeniku) da može u roku od tri dana od obavljene procjene predložiti sudu utvrđivanje niže odnosno više vrijednosti zaplijenjenih pokretnih stvari od procijenjene ili određivanje nove procjene ako procjenu nije obavio vještak.

Stranke mogu predložiti da procjenu izvrši vještak. Ako je stavljen prijedlog da vještak vrši procjenu, potrebno je prethodno zaključkom naložiti stranci koja je predložila procjenu po vještaku da predujmi troškove procjene. Ako je procjenu dao vještak po nalogu suda, stranke ne mogu tražiti određivanje nove procjene niti predložiti sudu utvrđivanje niže ili više cijene.

Procjenu motornog vozila može obaviti sudski izvršilac, ali sud može zaključkom, na prijedlog stranaka, odrediti da se procjena izvrši po sudskom procjenitelju ili sudskom vještaku.⁶

1.9.7. Zapisnik sudskog izvršioca

Sudski izvršilac o popisu i procjeni sastavlja zapisnik, koji je javna isprava.

U zapisnik se unose sljedeći podaci:

- naziv suda,
- mjesto gdje se vrši radnja,
- dan i sat kad se vrši radnja,
- sat početka i završetka izvršenja radnje,
- naznaka predmeta spora,
- označavanje broja sudskog predmeta,
- ime i prezime sudskog izvršioca,
- imena prisutnih stranaka ili trećih lica i učesnika u postupku i njihovih zakonskih zastupnika ili opunomoćenika,
- ime vještaka i sudskog procjenitelja i sl.

U zapisnik o popisu zapljene i procjeni unose se i podaci o:

- svakoj pojedinačnoj pokretnoj stvari koja je obuhvaćena popisom zapljene tako što se stvari pojedinačno opisuju i detaljno naznačavaju podaci o svakoj pojedinoj stvari na osnovu kojih je stvar individualno određena (marka, tip, boja, godina proizvodnje, stanje očuvanosti i upotrebljivosti, naziv, količina i dr.),
- procijenjenoj vrijednosti za svaku pojedinu procijenjenu pokretnu stvar,
- zapisnik sadrži i sve radnje preduzete u provođenju navedenih izvršnih radnji, kao i izjave stranaka i učesnika u postupku,
- na zaplijenjenim popisanim stvarima sudski izvršilac će na odgovarajući način označiti da su zaplijenjene,⁷
- ako udalji izvršenika zbog ometanja provođenja izvršenja, sudski izvršilac dužan je ovu činjenicu unijeti u zapisnik,
- u zapisnik bi sudski izvršilac trebalo da unese zabranu raspolaganja popisanim stvarima, ako se stvari ostavljaju na čuvanje izvršeniku. Ako izvršenik nije prisutan pljenidbi, njemu se, shodno odredbi člana 119. stav 7. ZIP-a, ima dostaviti prijepis zapisnika u kojem treba biti sadržana predmetna zabrana.

Stranke i učesnici mogu podneskom tražiti od suda da otkloni nepravilnosti koje je sudski izvršilac učinio u provođenju izvršenja, o čemu sudija odlučuje zaključkom u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva. Sudija može ukinuti nezakonite ili nepravilne radnje sudskog izvršioca što znači da se one neće tretirati kao pravno valjane.

Obrazac: Zapisnik o pljenidbenom popisu i procjeni pokretnih stvari-člana 127. ZIP-a (predmet pljenidbe i procjene motorno vozilo)

_____ sud u _____

broj: _____

dana _____ godine

Zapisnik o pljenidbenom popisu i procjeni pokretnih stvari

Sastavljen od _____ suda u _____ dana _____ godine u _____ u kući izvršenika _____ Ul. _____, u izvršnom predmetu tražioca izvršenja _____ iz _____, protiv izvršenika _____ iz _____ ul. _____, radi izvršenja na pokretnim stvarima izvršenika.

Prisutni:

Od suda: _____

Od stranaka: _____

Sudski izvršilac: _____

Izvršenik: _____

Konstatira se da je u stanu zatečen izvršenik _____ čiji je identitet utvrđen ličnom kartom br. _____, izdatom u MUP _____.

Sudski izvršilac predaje izvršeniku rješenje o izvršenju ovog suda broj _____ od _____ godine i poziva ga da plati iznos naveden u tom rješenju.

Izvršenik izjavljuje da nije u mogućnosti platiti ono što se od njega traži jer nema novčanih sredstava za takvo plaćanje.

Nakon toga sudski izvršilac konstatira da se u dvorištu kuće nalazi putnički automobil marke _____. Izvršenik izjavljuje da je vlasnik tog automobila i pokazuje saobraćajnu dozvolu, prema kojoj je izvršenik označen kao vlasnik tog vozila (konstatirati karakteristike vozila).

Sudski izvršilac procjenjuje vrijednost tog vozila na iznos od _____ KM, a izvršenik nema primjedbe.

Automobil je ostavljen na čuvanje izvršeniku i ukazano mu je na zabranu raspolaganja tom stvari i na krivičnopravne posljedice postupanja protivno toj zabrani.

Zapisnik je nakon toga pročitao i izvršenik ga potpisuje bez primjedbi.

Izvršenik _____

Sudski izvršilac _____

1.9.8. Zabilješka umjesto pljenidbenog popisa

Ako se nakon popisa zapljene odredi izvršenje na zaplijenjenim stvarima radi naplate drugog potraživanja istog tražioca izvršenja ili potraživanje drugog tražioca izvršenja, u tom slučaju sudski izvršilac neće obaviti ponovni popis i procjenu tih pokretnih stvari, nego će u nastavku zapisnika samo zabilježiti podatke iz kasnijeg rješenja o izvršenju. Zabilježba umjesto popisa zapljene ima pravno djelovanje popisa zapljene.

Primjer - zabilješke umjesto zapljene popisa

Stvari se popisuju radi podmirivanja obaveze, na zahtjev tražioca izvršenja _____, a na osnovu sudskog Rješenja o izvršenju, br. _____, od _____ .godine.
Službeno lice _____
Tražilac izvršenja _____
Izvršenik _____

2. PRODAJA POKRETNIH STVARI

Između dana pljenidbenog popisa i dana prodaje mora proći najmanje 15 dana, ali na prijedlog tražioca izvršenja ili izvršenika, prodaja se može izvršiti i ranije, ili kad su u pitanju stvari koje su podložne brzom kvarenju ili ako postoji opasnost od značajnog smanjenja cijene. Pokretne stvari prodaju se na mjestu gdje su zaplijenjene i ostavljene na čuvanje, u sudskoj zgradi ili na drugom mjestu.

Primjer - zaključak o prodaji pokretnih stvari u zgradi suda usmenim javnim nadmetanjem

<p>_____ SUD U _____ BROJ: _____ _____, godine _____</p> <p>_____ sud u _____, sudija _____ u pravnoj stvari tražioca izvršenja, _____ protiv izvršenika _____, radi izvršenja, prodajom pokretnih stvari izvršenika putem javnog nadmetanja, na osnovu člana _____ a u vezi s članom _____ ZIP-a, van ročišta donio je dana _____. godine,</p> <p style="text-align: center;">ZAKLJUČAK o prodaji pokretnih stvari</p> <p>ODREĐUJE SE PRVO ročište za prodaju pokretnih stvari izvršenika iz _____, a koje se nalaze na adresi, _____ putem usmenog i javnog nadmetanja, i to :</p> <p>1. _____ procijenjena vrijednost _____ KM 2. _____ procijenjena vrijednost _____ KM</p> <p>ZA DAN _____ KOJA ĆE SE ODRŽATI U ZGRADI _____ SUDA U _____ UL. _____, KANCELARIJA BROJ _____ SLUŽBA SUDSKIH IZVRŠILACA.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Rješenjem o izvršenju _____ broj _____ od dana _____. godine određeno je izvršenje pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnih stvari izvršenika. Rješenje je izvršno s danom _____. godine.2. Konstatira se da je sudski izvršni organ dana _____. godine obavio pljenidbeni popis i procijenio vrijednost pokretnih stvari o čemu je sastavio zapisnik. Zaplijenjene pokretne stvari ostavljene su na čuvanje izvršeniku uz zabranu za dalje raspolaganje.3. Ročište za javno nadmetanje održat će se i kad prisustvuje samo jedan ponuđač, a sud će zaključkom na zahtjev lica koje ima pravo prvenstvenog namirenja odrediti da se ročište za prodaju odgodi ako učestvuje samo jedan ponuđač.4. Sud će, u smislu člana 77. ZIP-a, a u vezi s članom 135. ZIP-a, zaključkom, na zahtjev zainteresiranog lica, omogućiti razgledanje zaplijenjenih pokretnih stvari, te odrediti način i vrijeme njihovog razgledanja uz prisustvo sudskog izvršioca. Zahtjev mora biti podnesen u pisanoj formi 8 (osam) dana prije dana održavanja ročišta.
--

5. Na prvom ročištu za prodaju pokretnih stvari putem usmenog i javnog nadmetanja pokretne stvari ne mogu se prodati ispod ($\frac{1}{2}$) jedne polovine od procijenjene vrijednosti. Ako se pokretne stvari ne prodaju prilikom prvog javnog nadmetanja, odnosno na prvom ročištu, Sud će na prijedlog stranaka, odnosno zahtjev tražioca izvršenja koji se može podnijeti u roku od 8 (osam) dana od dana održavanja neuspjelog ročišta zakazati drugo ročište na kojem se pokretne stvari koje su predmet prodaje mogu prodati bez ograničenja, a u pogledu iznosa njihove cijene.
6. Sud će obustaviti postupak ako stranka ne predloži u roku od 8 (osam) dana održavanje drugog ročišta za javno nadmetanje, ili ako se stvari ne uspiju prodati ni na drugom ročištu za javno nadmetanje.
7. Ponuđač s najvećom ponudom platit će cijenu za pokretnu stvar odmah nakon objavljivanja rezultata. Po uplati cijene Sud će donijeti rješenje o dosudi, a potom i rješenje o namirenju.
8. Na javnom nadmetanju kao kupci mogu učestvovati samo lica koja su prethodno položila osiguranje koje iznosi $\frac{1}{10}$ jednu desetinu određene vrijednosti pokretnih stvari koje se žele kupiti, s tim da iznos osiguranja ne može preći iznos od _____ KM.
9. Osiguranje se polaže na depozitni račun _____ suda u _____ broj _____ otvoren kod _____, s naznakom broja predmeta.
10. Ponuđačima čija ponuda ne bude prihvaćena, osim za tri najbolja ponudioca, vratit će se položeno osiguranje odmah nakon zaključenja javnog nadmetanja.
11. Od polaganja osiguranja u ovoj izvršnoj stvari oslobođen je tražilac izvršenja.

Ovaj zaključak objavit će se na oglasnoj tabli _____ suda u _____, a tražilac izvršenja može o svom trošku zaključak o prodaji pokretnih stvari izvršenika putem usmenog i javnog nadmetanja objaviti u sredstvima javnog informiranja.

SUDIJA

POUKA: Protiv ovog zaključka nema mjesta pravnom lijeku.

2.1. Način prodaje

Način prodaje određuje sud zaključkom, pazeći na to da se postigne najpovoljnije unovčenje stvari. Prodaja se vrši putem:

- usmenog javnog nadmetanja ili
- neposrednom pogodbom.

Javno nadmetanje provodi sudski izvršilac ili drugo lice koje odredi sud. Prodaja putem usmenog javnog nadmetanja odredit će se ako su u pitanju stvari veće vrijednosti, a može se očekivati da će se stvari prodati po cijeni većoj od procijenjene vrijednosti. Opredjeljenje suda za izbor jednog od ova dva načina za prodaju stvari zavisit će od toga koji način prodaje stvari osigurava najpovoljnije unovčenje stvari, koje su predmet prodaje. Sud cijeni okolnosti svakog konkretnog

slučaja, a naročito sredinu u kojoj se prodaja vrši, mentalitet, vrstu i stanje stvari i sl. Sudski izvršilac pokretne stvari prodaje u ime i za račun tražioca izvršenja, a lice koje obavlja komisione poslove (kojem je povjerena prodaja) u svoje ime, a za račun tražioca izvršenja.

Prodaja stvari objavit će se na oglasnoj tabli suda najkasnije 15 dana prije dana održavanja ročišta za javnu prodaju. Sud će obavijestiti tražioca izvršenja i izvršenika o mjestu, danu i satu prodaje.

Na prvom nadmetanju popisane stvari ne mogu se prodati za iznos ispod jedne polovine ($\frac{1}{2}$) procijenjene vrijednosti. Početne ponude za prvo ročište na iznose manje od jedne polovine utvrđene vrijednosti neće biti razmatrane. Prodaja će se održati iako pristupi i samo jedan ponudilac (član 87. stav 1. ZIP-a). Sud će zaključkom na zahtjev lica koje ima pravo prvenstvenog namirenja odrediti da se ročište za prodaju odgodi ako učestvuje samo jedan ponudilac (član 87. stav 2. ZIP-a). Bez pristanka lica koja se u izvršnom postupku po redu prvenstva namiruju prije tražioca izvršenja, pokretne stvari se na javnom nadmetanju ne mogu prodati za cijenu koja ne pokriva ni djelimično iznos potraživanja tražioca izvršenja. Prodaja se zaključuje 10 minuta nakon stavljanja najpovoljnije ponude. Sudski izvršilac utvrđuje koji je ponuđač ponudio najveću cijenu i da li su ispunjeni uslovi da mu se pokretna stvar preda.

Ponuđač s najvećom ponudom platit će cijenu za pokretnu stvar odmah nakon objavljivanja rezultata, ako sud zaključkom ne odluči drugačije. Ako ponuđač ne plati odmah cijenu za pokretnu stvar po pozivu suda, drugi ponuđač bit će proglašen kupcem i platiti onu cijenu koju je on ponudio i tako redom. U slučaju da nijedan od ponuđača s odgovarajućom ponudom ne uplati cijenu odmah po pozivu suda, sud će, na zahtjev jedne od stranaka, oglasiti da prvo ročište za prodaju nije uspjelo⁸. Zahtjev sudu za zakazivanje novog ročišta za prodaju tražilac izvršenja može podnijeti u roku od 8 (osam) dana od dana održavanja neuspjelog ročišta. Ako tražilac izvršenja ne predloži novo ročište u navedenom roku, obustavit će se postupak izvršenja. Sud će, na prijedlog stranke, odrediti novo nadmetanje na kojem će početna cijena biti jednaka jednoj polovini procijenjene vrijednosti. Pokretne stvari mogu se prodati ispod procijenjene vrijednosti, tj. bez ograničenja u pogledu iznosa njene cijene.

Kupac na javnom nadmetanju ne može biti: sudija ili drugo lice koje službeno učestvuje u postupku prodaje, njihov supružnik i s njima povezana lica, izvršenik i njegov supružnik.

8 *Priručnik za sudske izvršioce, Banja Luka, decembar 2010., grupa autora, stranica 65., primjer 23*

2.2. Predaja stvari

Sudski izvršilac predat će stvari kupcu po isplati cijene. Ali, sudski izvršilac predat će stvar kupcu iako nije položio cijenu, ako na to, na svoj rizik, pristane tražilac izvršenja i učesnici koji imaju pravo prvenstva u namirenju, u granicama iznosa koji bi im pripali iz postignute cijene. Ako sudski izvršilac preda kupcu stvar, a kupac ne položi cijenu u roku koji je određen, sud će naložiti kupcu da u istom postupku plati cijenu, te nakon pravosnažnosti i izvršnosti tog rješenja protiv njega može predložiti izvršenje⁹

Primjer zapisnika o usmenoj javnoj prodaji (dva i više kupaca)

POSL.BROJ: - _____ OD _____
ZAPISNIK O USMENOJ JAVNOJ PRODAJI
_____ koja se provodi u prostorijama izvršenika _____ na adresi u _____ čiji je početak zakazan za _____ sati _____. Utvrđuje se da je prisutni
Pored sudskog izvršioca prisutni su i:
1.) _____ advokat iz _____ koji izjavljuje da zastupa tražioca izvršenja u izvršnom postupku, po punomoći koju prilaže.
Nije prisutan izvršenik koji je obaviješten o ročištu za prodaju i to preporučenom pošiljkom broj _____, a što je utvrđeno uvidom u poštansku potvrdu o prijemu preporučene pošiljke. _____
Prije početka usmene javne prodaje utvrđuje se sljedeće: _____
1.) _____ sud _____ u _____ zaključkom od _____ broj _____ odredio je prodaju pokretnina koje su označene :
1) _____ red. broj (____) motorno vozilo marke _____ tip _____ godina proizvodnje _____ boje _____ procijenjene vrijednosti _____ KM). _____
Ostale pokretne stvari kao nepotrebne izostavljene _____
2.) Zaključak o prodaji pokretnih stvari objavljen je na oglasnoj tabli _____
3.) Da na javnoj prodaji pravo učešća imaju samo lica koja su najkasnije na današnji dan uplatila predujam u iznosu od _____ KM na žiroračun suda broj _____
Na osnovu odredbi člana --. ZlP-a, utvrđujem da je udovoljeno uslovima za održavanje ročišta za usmenu javnu prodaju.
Javna prodaja počinje u _____ sati _____
Određuje se da će se pokretne stvari prodavati redom navedenim u ovom zapisniku. _____
Pristupa se usmenoj javnoj prodaji u vezi s prodajom pokretnine označene brojem _____, dakle motornog vozila marke _____ tip _____ godine proizvodnje _____ boje _____ procijenjene vrijednosti _____.

Utvrđuje se da su u vezi s kupovinom opisane pokretne stvari pristupili potencijalni kupci:

1. A.B. rođen dana _____ s prebivalištem _____ čija je istovjetnost utvrđena na osnovu _____ koji predočava potvrdu o uplati predujma _____;

2. B.B. rođen dana _____ s prebivalištem _____ čije je istovjetnost utvrđena na osnovu _____ koji predočava dokaz o uplati predujma i _____

Utvrđuje se da A.B. nudi iznos od _____ KM.

Utvrđuje se da B.B. nudi _____ KM.

Učesnik A.B. nakon navedenog nudi _____ KM.

Nema daljnjih ponuda. Utvrđuje se da je najpovoljnija ponuda koju je dao učesnik A.B. data u _____ (_____) sati. _____

U _____ (_____), dakle po proteku 10 minuta od stavljanja najpovoljnije ponude nije ponuđena veća cijena te se predmet prodaje označen brojem 1., dakle motorno vozilo marke _____ tip _____ godine proizvodnje _____ boje _____, prodaje kupcu A.B. za iznos od _____

Kupac je, na osnovu odredbe člana ---.) Zakona o izvršnom postupku, dužan položiti kupovnu cijenu umanjenu za uplaćeni iznos predujma na depozitni račun suda broj _____ i nakon toga preuzeti pokretnu stvar - motorno vozilo označeno rednim brojem 1. odmah nakon uplate kupovne cijene, jer će, u protivnom, drugi ponuđač biti proglašen kupcem i platit će onu cijenu koju je on ponudio.

Kako opunomoćenik tražioca izvršenja izričito izjavljuje da je tražilac izvršenja _____ platio kupovnu cijenu, predočava dokaz i prilaže uplatnicu na iznos kupovne cijene umanjene za položeni predujam. Utvrđuje se da kupac preuzima vozilo, njegove registarske tablice i ključ vozila, dok će mu se saobraćajna dozvola koja se nalazi u sudskom depozitu predati kada sud provjeri putem računovodstva da je uplata izvršena na depozitni račun suda _____.

Kupac postaje vlasnik motornog vozila upisom u upisnik motornih vozila kod nadležne policijske stanice _____.

Kupcu ne pripadaju prava po osnovu odgovornosti zbog nedostataka stvari _____. Kupcu koji nije kupio predmet izvršenja - vozilo na današnjoj prodaji vratit će se uplaćeni predujam _____.

Završeno u _____ (_____) sati. _____

UČESNICI

Za tražioca izvršenja:

Učesnici javne prodaje (kupci):

(Navedi samo kupce koji su se nadmetali za konkretnu prodaju

Za izvršenika: _____

SUDSKI IZVRŠILAC:

2.3. Prodaja pokretnih stvari za 1 KM

Odredbom člana 89. stav 5. ZrP-a koja se shodno članu 131. ZrP-a primjenjuju i na pokretne stvari propisano je da nepokretnost na trećem ročištu može biti prodana bez ograničenja najniže cijene u odnosu na utvrđenu vrijednost. Međutim, imajući u vidu zakonsku odrednicu "može biti prodana", pravilnim tumačenjem citirane zakonske odredbe proizilazi da sud u svakom konkretnom slučaju cijeni kolika je to najniža cijena. Ovo znači da zakonskom odredbom nije propisano da se nepokretnost obavezno i prodaje bez ograničenja najniže cijene. Pri tome sud treba imati u vidu i cijeniti i principe savjesnosti, poštenja i zabrane zloupotrebe prava koja su proklamirana odredbama Zakona o obligacionim odnosima.¹⁰

Nije prihvatljivo izvršenje prodajom stvari u bescijenje, nalazeći uporište za ovaj stav u članu 65. ZrP-a, budući da je cilj izvršenja namirenje potraživanja tražioca izvršenja, a ne formalna prodaja. U pogledu hipoteke, smatra se da će namirenje biti potpuno i za 1 KM, ako su se ugovorne strane tako dogovorile.

Primjer zapisnika: drugo ročište za prodaju putem usmenog javnog nadmetanja, gdje je sud ograničio da prodajna cijena ne može iznositi 1 KM.

_____ sud u _____ Broj: _____ Dana: _____
ZAPISNIK
Sačinjen dana _____ godine pred _____ sudom u _____ Drugo ročište za prodaju pokretnih stvari vlasništvo izvršenika
SASTAV SUDA: Prisutan sudski izvršilac _____ koji će po ovlaštenju suda provesti prodaju
PRAVNA STVAR: Tražilac izvršenja: _____ Izvršenik: _____ Radi: izvršenja Početak u _____ sati.
Konstatira se da su današnjem ročištu pristupili opunomoćenik tražioca izvršenja _____, pravnik zaposlen kod tražioca izvršenja, po punomoći koju prilaže u spis.
Konstatira se da za izvršenika nije pristupio niko, dostava uredno iskazana.
Konstatira se da je od vremena oglašavanja zaključka o prodaji putem oglasne table suda protekao zakonski rok od 15 dana.
Konstatira se da je današnjem ročištu kao zainteresirani kupac pristupio _____, čiji je identitet utvrđen uvidom u ličnu kartu broj _____ izdatu od MUP _____ godine, JMB: _____

Opunomoćenik tražioca izvršenja saglasan je da se ročište za javno nadmetanje održi u prisustvu samo jednog ponudioca - kupca.

Sud donosi

Zaključak

Ispunjeni su svi uslovi da se održi drugo ročište za prodaju pokretnih stvari izvršenika pobliže opisanih u zaključku o prodaji _____ suda _____ broj _____ od _____ godine.

Ročište će se održati u odsustvu uredno pozvanog izvršenika.

Prisutnima se predočava da prodajna cijena na drugom ročištu za javno nadmetanje pokretne stvari koje su predmet prodaje mogu prodati bez ograničenja u pogledu iznosa njene cijene.

S obzirom na odredbe Zakona o obligacionim odnosima na neosnovano bogaćenje te principe savjesnosti i poštenja, sud će, a na prijedlog tražioca izvršenja, ograničiti da najniža prodajna cijena navedenih pokretnih stvari ne može iznositi pojedinačno ispod _____ KM.

Sud objavljuje početak nadmetanja za kupovinu predmetnih pokretnih stvari na drugom ročištu za njihovu prodaju putem usmenog javnog nadmetanja u skladu s odredbom člana 131. ZiP-a u vezi s članom 89. tač.1. i 2. i člana 90. st.5. ZiP-a.

Sud poziva prisutnog ponudioca – kupca da li se javlja za kupovinu predmetnih pokretnih stvari u visini utvrđene vrijednosti $\frac{1}{2}$ navedenih pokretnih stvari.

Konstatira se da je ponudilac _____ dostavio uplaćeni predujam od jedne desetine (1/10) utvrđene vrijednosti navedenih pokretnih stvari.

Konstatira se da je ponudilac _____ u _____ minuta ponudio prodajnu cijenu, i to za:

Kamion _____ marke _____ godina proizvodnje _____, broj šasije _____, broj motora _____, boja _____, registarskih oznaka _____.

Ponuđeni iznos za navedenu pokretnu stvar je _____ KM.

Opunomoćenik tražioca izvršenja saglasan s ponuđenom prodajnom cijenom od navedenog ponudioca.

Ponudilac – kupac _____ za pokretnu stvar

Kamion _____ marke _____ godina proizvodnje _____, broj šasije _____ broj motora _____ boja bijela, registarskih oznaka _____,

Ponuđio cijenu od _____ KM

Opunomoćenik tražioca izvršenja saglasan je s ponuđenom cijenom.

Sud nakon proteka 10 minuta od stavljanja najpovoljnije ponude, tj. u _____ sati zaključuje drugo ročište za prodaju pokretnih stvari vlasništvo izvršenika, putem usmenog javnog nadmetanja, koje su bile predmet prodaje prema zaključku o prodaji: _____ od _____ godine, jer su sve pokretne stvari koje su bile predmet prodaje prodate ponuđaču- kupcu _____.

Konstatira se da su sve pokretne stvari koje su bile predmet prodaje prodate jedino i ujedno najpovoljnijem ponuđaču _____.

Završeno.

Prisutni potpisuju zapisnik bez primjedbi.

Sudski izvšilac

2.4. Neposredna pogodba

Prodaja neposrednom pogodbom obavlja se između kupca s jedne strane i sudskog izvršioca s druge strane, osim ako prodaja nije povjerena komisionaru, koji po ovlaštenju suda vrši prodaju popisanih i od izvršenika oduzetih pokretnih stvari, s druge strane. Lice koje obavlja komisione poslove prodaju pokretne stvari vrši u svoje ime a za račun izvršenika. Sudski izvršilac prodaju stvari vrši u ime izvršenika. Prodaja putem komisionara pogodnija je kada se radi o prodaji stvari koje su veće vrijednosti ili ako se radi o dragocjenostima. Zaključak o prodaji pokretnih stvari neposrednom pogodbom sadrži sve podatke kao i zaključak o javnoj prodaji, s tim što sadrži i rok do kada se prodaja ima izvršiti. Sudski izvršilac (ili lice koje je po nalogu suda obavljalo komisione poslove) ugovor o prodaji neposrednom pogodbom zaključuje s kupcem (pismena forma ugovora nije uslov za punovažnost ugovora o prodaje pokretnih stvari.). Popisane stvari ne mogu se prodati za iznos ispod jedne trećine (1/3) procijenjene vrijednosti u roku koji je sud odredio za prodaju neposrednom pogodbom. Ako se popisane stvari nisu mogle prodati u visini procijenjene vrijednosti putem neposredne pogodbe u određenom roku, sud će na prijedlog stranke odrediti novu početnu cijenu koja će biti jednaka polovini procijenjene vrijednosti pokretnih stvari, s tim što se na drugom ročištu pokretne stvari ne mogu prodati za iznos ispod jedne trećine (1/3) procijenjene vrijednosti. Prijedlog za drugo javno nadmetanje i za prodaju putem neposredne pogodbe stranka može podnijeti u roku od 8 (osam) dana od dana prvog nadmetanja, odnosno od dana isteka roka koji je sud odredio za prodaju putem neposredne pogodbe. Ako se stvar nije mogla prodati neposrednom pogodbom ni u drugom ostavljenom roku koji je odredio sud, postupak će se obustaviti.

Zapisnik o prodaji, neposrednom pogodbom (primjer broj 1.)

Sastavljen _____, godine u _____ ul. _____ o predmetu izvršenja na zahtjev tražioca izvršenja _____ iz _____ protiv _____ izvršenika _____ iz _____ za _____ ispunjenje zahtjeva u novčanom iznosu _____ KM.

Prisutni:

Službeno lice:

Tražilac izvršenja:

Treće lice: _____

Izvršenik:

Prodaja je određena sudskim zaključkom br. _____, od _____.

Prodaja stvari objavljena je donošenjem i oglašavanjem zaključka o prodaji na oglasnoj tabli _____, godine.

Kao kupac, prijavljen je: _____ iz _____.

Kupac je pregledao stvari koje su na prodaji i izjavio da ih kupuje u viđenom stanju, u kakvom su danas, te za to nudi cijenu od:

1. _____

2. _____

3. _____

Na osnovu ove ponude, službeno lice prodaje pokretne stvari, i to:

kupcu _____ iz _____ za cijenu od _____.

Cijenu prodaje kupac isplaćuje službenom licu i kupljene stvari prima uz potvrdu.

Službeno lice _____

Tražilac izvršenja _____

Izvršenik _____

Kupac _____

Zapisnik o prodaji neposrednom pogodbom (primjer broj 2.)

Sastavljen dana _____ godine, u _____, u izvršnom postupku izvršnog povjerioca _____ iz _____, čiji je opunomoćenik – advokat iz _____, protiv dužnika _____ iz _____, radi naplate novčanog potraživanja od _____ KM.

PRISUTNI

Sudski izvršilac: _____

Tražilac izvršenja: _____

Izvršenik: _____

Prodaja je određena zaključkom suda broj _____ od _____ godine.

Kao kupac prijavio se:

1. _____ iz _____, čiji je JMB _____,

2. _____ iz _____, čiji je JMB _____,

3. _____ iz _____, čiji je JMB _____,

Prije započinjanja prodaje neposrednom pogodbom sudski izvršilac utvrđuje da su ispunjeni svi uslovi da se ročište održi.

Predmet prodaje je _____.

Procijenjenju vrijednost predmeta izvršio je vještak _____, struke _____, dana _____ godine, na iznos od _____ KM, a na koji nije bilo primjedbi pa se navedena cijena smatra utvrđenom vrijednosti shodno članu – ZIP-a.

Sudski izvršilac konstatira da se navedena stvar ne može prodati ispod procijenjene i utvrđene vrijednosti što iznosi _____ KM, član _____ ZIP-a, što je ujedno i najniža za sud prihvatljiva cijena.

Kupac izjavljuje da je pregledao _____ i da isti želi kupiti u danas viđenom stanju u kakvom se ovaj _____ nalazi na licu mjesta.

Stranke saglasno izjavljuju da je potraživanje tražilaca izvršenja u predmetu broj _____, prema nalazu vještaka finansijske struke od _____ godine, _____ KM, a troškovi izvršenja u ovom predmetu _____ KM, i to _____ KM za rad vještaka _____ struke, tako da je ukupno potraživanje _____ KM.

Ugovor o prodaji stvari neposrednom pogodbom

Ugovorne strane:

sudski izvršilac _____ suda u _____, kao prodavac u ime i za račun tražioca izvršenja _____ iz _____, čiji opunomoćenik _____ iz _____ (u daljnjem tekstu: prodavac) s jedne strane i _____ iz _____, čiji je JMB _____ (u daljnjem tekstu: kupac) s druge strane.

Član 1.

Predmet prodaje neposrednom pogodbom je _____.

Član 2.

Kupac izjavljuje da kupuje stvari navedene u članu 1. ovog ugovora za ukupnu cijenu od _____ KM.

Član 3.

Prodavac izjavljuje da konstatira da prodaje stvari navedene u članu 1. ovog ugovora kupcu za ukupnu cijenu _____ KM.

Član 4.

Kupac je cjelokupan iznos kupoprodajne cijene od _____ KM uplatio dana _____ godine, na račun depozita _____ suda u _____ broj _____ s pozivom na broj predmeta _____.

Član 5.

Po dostavljanju izvještaja od strane računovodstva _____ suda u _____ da je uplata izvršena posebnim rješenjem će dosuditi stvari navedene u članu 1. ovog ugovora kupcu u svojinu i posjed.

Član 6.

Kupac će kupljene stvari preuzeti od izvršenika bez prisustva suda i tražilaca izvršenja, naknadno u dogovoru sa izvršenikom, gdje svi troškovi preuzimanja kupljenih stvari padaju na teret kupca.

Član 7.

Ovaj ugovor koji je sastavni dio zapisnika o prodaji od _____ godine, sačinjen je u 5 (pet) istovjetnih primjeraka, (jedan za _____ sud u _____, spis predmeta broj _____ po jedan za stranke i jedan za kupca).

Prodavac

Tražilac izvršenja

Izvršenik

Kupac

Ugovor sačinjen u _____, dana _____ godine.

Po pravosnažnosti rješenja o dosuđenju stvari kupcu u svojinu i državinu i donošenju rješenja o isplati, sud će izraditi posebno rješenje o obustavljanju postupka izvršenja u predmetu broj _____ i drugim koji su zaduženi ovim spisom.

Ovaj zapisnik i ugovor su pročitani, pregledani i prisutni potpisuju bez primjedbi.

Stranke saglasno izjavljuju da je na osnovu navedenog izvršno potraživanje u predmetu broj _____ namireno u cjelosti.

Završeno u _____ sati.

Sudski izvršilac

Tražilac izvršenja

Izvršenik

Kupac

2.5. Komisiona prodaja

Komisiona prodaja (*engl. commission sale, njem. Kommissionshandel*) jedan je od načina prodaje u kojem učestvuju komisionar s jedne i njegov komitent s druge strane.

Komisionar je posrednik koji radi u svoje ime ali za račun komitenta koji je ili proizvođač ili vlasnik robe. Naknada komisionaru je provizija od prodane robe koju on mora prodati "pažnjom dobrog privrednika".

Za svaki komisioni posao sklapa se ugovor. Na osnovu tog ugovora komisionar dobiva nalog za prodaju određene robe, odnosno upute imperativne ili indikativne prirode. Komisioni nalog može biti tržišni ili fiksni. Tržišni je onda kada treba kupiti ili prodati robu po optimalnim uslovima i to obavezuje komitenta, a fiksni je onda kada dobiva fiksne uslove od kojih ne smije odstupiti jer onda razlika pada na njegov teret. Komisioni nalog može biti i ad hoc nalog (od slučaja do slučaja). Komisionu prodaju pretežno provode specijalizirana preduzeća, stručno osposobljena za pojedine vrste poslova.

Primjer obrasca ugovora o komisionoj prodaji vozila:

UGOVOR O KOMISIONOJ PRODAJI VOZILA

Zaključen dana _____, _____, godine između " _____", _____ kao komisionara s jedne strane i _____ kao komitenta s druge strane na sljedeći način:

Član 1.

Komisionar se obavezuje da u svoje ime a za račun komitenta proda komitentovo polovno motorno vozilo marke _____, godina proizvodnje _____

_____, broj motora _____, broj šasijske _____, registarski broj _____, za cijenu u iznosu od _____ KM
U cijenu iz stava jedan ovog člana nije uračunat porez na promet shodno Zakonu o oporezivanju proizvoda i usluga u prometu.

Član 2.

Komisionar se obavezuje da komitentu isplati cijenu dobivenu od prodatog motornog vozila odmah po izvršenoj prodaji.

Član 3.

Komisionar se obavezuje da sve poslove u vezi s ovim ugovorom obavi stručno i prema postojećim propisima za ovu vrstu posla.

Član 4.

Komitent se obavezuje da komisionaru za poslove navedene u članu 1. ovog ugovora isplati na ime provizije iznos od 3% od vrijednosti vozila.

Član 5.

Ovaj ugovor sastavljen je u dva istovjetna primjerka, od kojih svaka strana zadržava po jedan primjerak.

KOMISIONAR

KOMITENT

2.6. Namirenje tražioca izvršenja

Ako se iz prodajne cijene namiruje samo jedan tražilac izvršenja, sud će rješenjem o namirenju odrediti da se iz iznosa dobivenog prodajom stvari namire redom:

- troškovi izvršnog postupka,
- troškovi određeni u izvršnoj ispravi, kamata do dana unovčenja stvari i glavno potraživanje.

Ako se u izvršnom postupku namiruje više tražilaca izvršenja, sud će zakazati ročište i odrediti redoslijed namirenja. Ako se tražioc izvršenja istog reda ne mogu potpuno namiriti iz prodajne cijene, namiruju se srazmjerno iznosima svojih potraživanja. Prilikom donošenja rješenja o namirenju, sud će uzeti u obzir samo ona potraživanja za koja je rješenje o izvršenju postalo pravosnažno do dana donošenja rješenja o namirenju. Višak prodajne cijene koja ostane pri namirenju predat će se izvršeniku, ako za to nema smetnji. Ako se stvar nije mogla prodati na drugom ročištu za javno nadmetanje ili neposrednom pogodbom u roku koji je odredio sud, na prijedlog tražioca izvršenja, sud će obustaviti postupak izvršenja.

3. ORGANIZACIJA RADA SUDSKIH IZVRŠILACA I TEŠKOĆE U NJIHOM RADU

3.1. Potresne priče

“Djeco, dolaze nas izbaciti iz stana, otvorite plinske boce!”

“Oni su trojac koji utjeruje strah u kosti, oni su utjerivači dugova, razbijači...”

Takav glas najčešće prati sudske izvršioce koji u ovim nezahvalnim recesijskim vremenima, kad ljudi masovno ostaju bez posla, kad ne mogu djeci kupiti hljeb, platiti račune, moraju ući u stan tih istih jadnih i nevoljnih ljudi i popisati im pokretne stvari ili provesti deložaciju, oduzeti im ono malo imovine (ako je uopće imaju)...

Ovako počinje svaka intervencija...

Nismo mi nikakvi razbijači ni utjerivači dugova, kao što se govori i kako nas se želi prikazati, mi samo radimo svoj posao na zakonit i kulturnan način. Nastojimo razumjeti ljude koji se nađu u nevolji i na “našoj meti” i s njima se kulturno ophoditi. Mi nikome iz stana ne iznosimo nikakve stvari, televizore, kauče, hladnjake... Ne, mi samo radimo po zakonu, a tražilac izvršenja je taj koji predlaže što se od imovine izvršenika može uzeti kako bi se postojeći dug naplatio. Mi mu to samo omogućavamo.

3.2. Organizacija sudskih izvršilaca

Dugogodišnjom praksom i pokušajima uvođenja raznih vidova organizacije sudskih izvršilaca, ustanovljeno je da je najefikasniji način da se u okviru izvršnih odjeljenja formira zasebna služba sudskih izvršilaca s odgovornim licem ili koordinatorom.

Koordinator¹¹ brine da sudski izvršilac postupi po nalogu sudije i provede izvršne radnje u skladu s odredbama ZIP-a, a posebno:

- raspored poslova i zadataka sudskih izvršilaca tako da im se osigura efikasan i zakonit rad u provođenju radnji izvršenja kao i da obavlja druge poslove iz svog djelokruga
- kontrolira rad sudskog izvršioca a posebno:
 1. u pogledu ispunjavanja dnevne i mjesečne norme,
 2. poštivanja radne discipline,
 3. ocjenjuje rad sudskog izvršioca,
 4. vodi elektronsku bazu podataka Sistema za automatsko upravljanje predmetima (CMS) ili drugi program zaduženja sudskih naloga na dnevnoj bazi, kojom se osigurava funkcionalna evidencija o kretanju naloga suda, npr. naredbi, zaključaka, rješenja, dopisa i zapisnika sudskih izvršilaca po preduzetim izvršnim radnjama prema izvršnim sudijama,
 5. elektronska baza zaduženja sudskih naloga mora sadržavati podatke kada je sudski nalog zaprimljen u službu, podatak o tome kada je sudski nalog dostavljen u rad sudskom izvršiocu, te podatak o razduženju sudskog izvršioca ulaganjem zapisnika po obavljenoj izvršnoj radnji, sve s datumom i potpisom koordinatora sudskih izvršilaca.

Elektronska baza zaduženja mora sadržavati sljedeće podatke:

- 1) broj predmeta
- 2) ime i prezime tražioca izvršenja (ili ime pravnog lica)
- 3) ime i prezime izvršenika (ili ime pravnog lica)
- 4) adresa izvršenika
- 5) ime sudskog izvršioca koji je preuzeo zaključak
- 6) opis predmeta (novčano potraživanje, deložacija, smetanje posjeda).

Koordinator sudskih izvršilaca ili jedan od sudskih izvršilaca kojeg odredi predsjednik suda za sudove koji nemaju koordinatora vodi elektronsku bazu ročišta o javnim prodajama koje provode sudski izvršioци u skladu s odredbom člana 130. ZIP-a.

¹¹ Riječ koordinator u ovom praktikumu odnosi se na sudove koji imaju formiranu i uređenu zasebnu službu sudskih izvršilaca (npr. Općinski sud Sarajevo)

Elektronska knjiga ročišta o javnim prodajama sadrži sljedeće podatke:

- 1) broj predmeta
- 2) ime i prezime tražioca izvršenja (ili ime pravnog lica)
- 3) ime i prezime izvršenika (ili ime pravnog lica)
- 4) adresu izvršenika
- 5) ime sudskog izvršioca koji provodi zaključak o javnoj prodaji ili neposrednoj pogodbi
- 6) način prodaje (javna prodaja, neposredna pogodba, prvo ili drugo ročište)
- 7) podatke o mjestu, vremenu i satu održavanja ročišta.

Koordinator, ako on u sudu postoji, planira i ostvaruje saradnju sa sudskom policijom, radi asistencije u predmetima kada sudski izvršilac zatraži asistenciju sudske policije, raspoređuje i dodjeljuje predmete u rad, koordinira rad između sudskog izvršioca na terenu i izvršnog sudije, te u tom smislu donosi periodični plan rada i kontrolira ispunjavanje planova.

Uloga koordinatora je da podnosi izvještaj o radu pojedinačno za svakog izvršioca na dnevnoj i mjesečnoj bazi, a pored toga brine o kretanju svih zaključaka koji se dostavljaju sudskim izvršiocima kao i zapisnika koji se vraćaju sudiji u spis.

Dosadašnje rukovođenje sudskim izvršiocima obavljalo se tako da su se sami sudski izvršioci individualno organizirali, npr. zaprimanja predmeta i komunikacije sa izvršnim sudijama.

Ovaj vid organizacije doveo je do različitih organizacionih pristupa svakog pojedinca u okviru jednog suda, pa se u praksi dešavalo da više izvršilaca izgradi sopstveni sistem organizacije i vođenja predmeta, kao i komunikaciju sa izvršnim sudijama.

Ovaj način samoorganiziranja imao je za posljedicu ogromno nezadovoljstvo stranaka u izvršnom postupku koje pravo ostvaruju posredstvom sudskih izvršilaca, a najčešće nezadovoljstvo isticali su tražioci izvršenja koji su uvidjeli da su sudski izvršioci različito organizirani i da sam tok izvršenja ne traje jednako kod svih sudskih izvršilaca.

Nepostojanje jedinstvenog sistema u organizaciji u smislu da sve stranke u postupku moraju imati jasnu predstavu o samom toku izvršenja i o svim procedurama koje preduzima sudski izvršilac pojedinac imalo je za posljedicu gomilanje ogromnog broja predmeta u sudu.

Pored loše organizacije sudski izvršioci u cijeloj Bosni i Hercegovini nisu imali pristup modernim tehnologijama kao i adekvatan prostor za smještaj predmeta, što je dodatno usporavalo izvršni postupak.

Prije svega, potrebno je postaviti jasne parametre u pogledu praćenja i kontrole rada sudskih izvršilaca, odnosno odrediti tačne radnje koje sudski izvršilac preduzima na terenu, a koje mogu biti bodovane ili normirane.

3.3. Organizacija ureda sudskih izvršilaca

Prije nego što se pristupi organizaciji sudskih izvršilaca, potrebno je uraditi analizu zatečenog stanja i utvrditi sljedeće kriterije:

- Broj predmeta koji su dostavljeni na provođenje
- Starosnu strukturu predmeta
- Broj predmeta koji su po zakonu hitne prirode.

3.3.1. Podjela terena

Kada se utvrdi tačan broj predmeta koji su u radu kod sudskih izvršilaca, tek tada se može planirati broj sudskih izvršilaca koji je srazmjeran broju predmeta (zaključaka).

Prilikom izrade plana bitno je u što većoj mjeri iz upotrebe izbaciti manuelne evidencije (interne dostavne knjige i pomoćne knjige zaduženja i razduženja).

Potrebno je odrediti i zadužiti svakog izvršioca za određeni dio grada ili mjesta, tako da sve predmete koji dolaze u određeni dio grada ili mjesta preuzima samo jedan izvršilac.

Na ovaj način nije moguće da se dva i više izvršilaca nađu na jednom području ili u ulazu zgrade, jer izvršilac koji provede duži vremenski period na jednom terenu upoznaje ulice, mjesta i na taj način lakše i brže dolazi do izvršenika, upoznaje predstavnike kućnih savjeta i poštare koji na terenu mogu biti veoma značajni za informacije o izvršenicima.

Koordinator sudskih izvršilaca preuzima sve zaključke izvršnih sudija s jednog mjesta (pisarnica) i provodi ih kroz CMS ili drugi dostupni program izvršiocima po već određenim terenima, a predmeti koji su uneseni u bazu podataka dostavljaju se sudskom izvršiocu.

Sudski izvršilac prilikom preuzimanja zaduženih predmeta, zaključaka dužan je predmete pregledati i razvrstati po ulicama u okviru svog terena.

Sudski izvršilac razvrstane predmete (zaključke) uzima u rad pri tome vodeći računa da su zaključci koncentrirani u užem dijelu terena koji pokriva radi veće efikasnosti.

Predmete (zaključke) koje sudski izvršilac radom na terenu provede ili konstatira određene smetnje u njihovom provođenju dužan je istog dana ili najkasnije narednog vratiti koordinatoru sudskih izvršilaca.

Prilikom razduživanja zapisnika lice koje je zaduženo za kontrolu rada sudskih izvršilaca dužno je dostavljeni zapisnik pregledati i utvrditi da li postoji opravdanost razduživanja zapisnika i da li zapisnik ima sve neophodne elemente koji su potrebni sudu radi preuzimanja daljnjih radnji.

Ako se utvrdi da zapisnik nije adekvatan u odnosu na učinjenu radnju na terenu, on se ne razdužuje i odmah se nalaže izvršiocu da otkloni nedostatke.

Kada su ispunjeni svi uslovi za razduživanje zapisnika, koordinatorski u bazu podataka unosi ishod radnje koju je izvršilac proveo na terenu, a to su:

- Naplaćen dug i sudski troškovi u cijelosti (upisuje se naplaćeni iznos)
- Izvršenik odselio
- Izvršenik nepoznat na adresi
- Izvršenik umro
- Asistencija vještaku izvršena
- Javna prodaja (uspjela)
- Javna prodaja (neuspjela)
- Smetanje posjeda učinjeno
- Izuzete prodane stvari od izvršenika
- Izvršen popis pokretnih stvari
- Izvršenik nema stvari koje mogu biti predmet popisa
- Stvari popisane u drugom predmetu (broj predmeta u kojem su popisane)

Odgovorno lice ili koordinatorski sudskih izvršilaca razdužene zapisnike istog dana dostavlja sudiji u rad.

Imajući u vidu da sudski izvršiocu mnogo vremena gube izlaskom na ročišta za javnu prodaju pokretnih stvari koja se zakazuju na licu mjesta, a koja su u 90% slučajeva neuspjela, opravdano je da se ročišta za javnu prodaju pokretnih stvari u predmetima male vrijednosti zakazuju u zgradi suda, izuzev ročišta u kojima se prodaju stvari veće vrijednosti, kao što su automobili, mašine i dr.

4. PRIPREMA ZA RAD NA TERENU

Sudskom izvršiocu se, u pravilu, izvršne radnje nalažu zaključkom. Izvršiocu ne bi trebalo da budu zaduživani kompletnim spisima, imajući u vidu da su oni ograničeni u odlučivanju. Spisi, u pravilu, ostaju u sudu, a sudski izvršiocu preuzimaju samo zaključak uz rješenje. Ovaj način organizacije oslobađa izvršioce u smislu odgovornosti čuvanja spisa kako u kancelariji tako i na terenu. Preuzimanjem kompletnog spisa izvršni sudija nije u mogućnosti da kontrolira rad i postupke sudskog izvršioca. Zapisnici koji se izrađuju na terenu ulažu se u spis, ali i pored toga postoji mogućnost uništenja spisa ili njegovih dijelova.

U zaključku se mora jasno naglasiti koju radnju ili više njih je neophodno provesti (npr. popis, pljenidbu i procjenu stvari, izuzimanje itd.). Osim toga, u zaključku se mora navesti iznos potraživanja, adresa izvršenika kao i iznos troškova postupka imajući u vidu član 121. stav 1. ZIP-a (popisat će se onoliko stvari koliko je potrebno za namirenje potraživanja tražioca izvršenja i troškova izvršenja).

Zaključak koji je dostavljen izvršiocima na provođenje ostaje zadužen kod izvršioca sve dok se ne provede u potpunosti, ili ukoliko se na terenu konstatiraju određene smetnje, npr. odselio ili drugo¹².

Sudski izvršilac će sve neuspjele pokušaje izvršenja konstatirati na zapisnik i u CMS-u kako bi sud odnosno sudija imao uvid u rad po predmetu. Imajući u vidu da se na ovaj način gubi mnogo vremena pri unošenju podataka u sistem, potrebno je ovaj modul prilagoditi i pojednostaviti na način da se omogući upotreba šifrnika preduzetih radnji za sudskog izvršioca.

Izvršiocu kojima se u nekim sudovima dostavljaju kompletni spisi u rad preuzimaju dio poslova koji nisu u njihovom opisu a radi se o ulaganju svih podnesaka koje stranke u postupku dostavljaju u taj spis, a to su prigovori, urgencije, dostavljanje novih adresa i sl. Takvim načinom postupanja po spisu izvršiocu imaju manje vremena za rad na terenu.

Potrebno je da sudski izvršiocu budu maksimalno oslobođeni od kancelarijskog poslovanja koje se ne odnosi na pripremu i organizaciju rada na terenu.

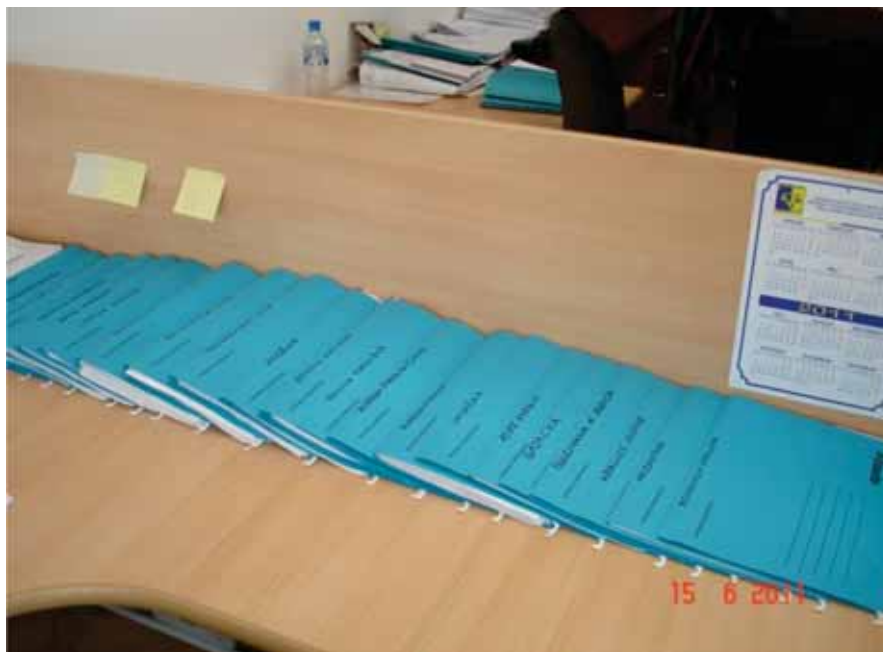
Zaključci koje sud upućuje sudskim izvršiocima preuzimaju se u pisarnici suda, koordinator preuzima zaključke za sve izvršioce a zatim se preuzeti zaključci dodjeljuju u rad svakom pojedincu.

Dodjeljivanje i selekciju zaključaka vrši koordinator najčešće prema terenskoj raspodjeli ili po principu jedan izvršilac - jedan sudija. Prilikom razvrstavanja zaključaka potrebno je voditi računa o predmetima koji su po prirodi izvršenja **hitni te takve obilježiti i odmah dostaviti na provođenje, a to su: deložacije, izdržavanja, smetanje posjeda, Okvirni zakon o zalozima i dr.**

12 Priručnik za sudske izvršioce, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora;stranica 63. primjer 21

Nakon što preuzme zaključke koji su mu dodijeljeni u rad, potrebno je da ih sudski izvršilac razvrsta po ulicama ili mjestima radi lakše pripreme izlaska na teren.

Primjer: zaključci koji su razvrstani po ulicama

Dodjeljivanje predmeta na kojima treba provesti izvršenje vrši se tako da jedan sudski izvršilac prilikom jednog izlaska obavi po mogućnosti više izvršnih radnji, koje se odnose na provođenje izvršenja u više izvršnih predmeta u istom mjestu ili u više obližnjih mjesta.

Prilikom izlaska na lice mjesta, pored zaključaka, sudski izvršilac treba imati i obavještenja koja se ostavljaju ili uručuju izvršeniku u zavisnosti od načina provođenja izvršenja.

U praksi se pokazalo efikasnim da izvršilac uz obavještenje izvršeniku koji nije zatečen na adresi ostavi i poziv da se javi u prostorije suda radi izmirenja duga. U pozivu se navodi tačan datum i sat kao i adresa sjedišta suda.

Ovaj poziv ostavlja se kada se sa sigurnošću utvrdi da izvršenik stanuje na navedenoj adresi, a ako je moguće, u zapisniku se konstatira ime i prezime lica koje je potvrdilo da izvršenik stanuje na datoj adresi. Izvršilac će pokušati saznati kada bi se izvršenik mogao zateći na licu mjesta.

U pozivu se navodi da je izvršenik dužan, ako se ne odazove na ovaj poziv, biti u stanu ili na radnom mjestu u određeno vrijeme radi preduzimanja izvršnih radnji shodno zaključku.

U zapisniku se konstatira datum i vrijeme izlaska na lice mjesta, kao i datum za kada je pozvan da se javi u sud, odnosno obavještenje kada će sudski izvršilac ponovo izaći na lice mjesta ako se ne odazove pozivu.

Ako se izvršenik ne odazove po pozivu u zgradu suda, izvršilac će u zakazano vrijeme izaći na njegovu adresu, radi provođenja rješenja. Ako se izvršenik ponovo ne zatekne na licu mjesta, sudski izvršilac će pristupiti pripremi primjene člana 43. ZIP-a.

Primjer: Poziv za izvršenika koji nije zatečen na licu mjesta i obavještenje ako se ne odazove na poziv

Bosna i Hercegovina Federacija Bosne i Hercegovine OPĆINSKI SUD U SARAJEVU Šenoina 1 Izvršni odjel : Služba sudskih izvršitelja Broj predmeta _____ Sarajevo, _____ god.	 Općinski sud u Sarajevu	PRAVNA STVAR: Tražilac izvršenja _____ Izvršenik _____ Radi _____
P O Z I V – O B A V I J E S T		
Za : _____ Pozivate se kao stranka za dan _____ 200_ god. u _____ sati , pred ovaj sud u sobu 454/IV služba sudskih izvršitelja (IZVRŠNI ODJEL).		
Ukoliko se ne odazovete na ovaj poziv dužni ste biti u stanu – poslovnom prostoru u ulici _____ broj _____ dana _____ 200_ god. u _____ sati. NAPOMENA: Ukoliko ne budete na licu mjesta u naznačeno vrijeme stan – poslovni prostor bit će prinudno otvoren uz prisustvo svjedoka i sudske policije, radi iseljenja, shodno članu 43 ZIP-a Sudski izvršitelj :		

Obrazac br.2

Bosna i Hercegovina Federacija Bosne i Hercegovine OPĆINSKI SUD U SARAJEVU Šenoina 1 Izvršni odjel : Služba sudskih izvršitelja Broj predmeta _____ Sarajevo, _____ god.	 Općinski sud u Sarajevu	PRAVNA STVAR: Tražilac izvršenja _____ Izvršenik _____ Radi _____
P O Z I V – O B A V I J E S T		
Za : _____ Pozivate se kao stranka za dan _____ 200_ god. u _____ sati , pred ovaj sud u sobu 454/IV služba sudskih izvršitelja (IZVRŠNI ODJEL).		
Ukoliko se ne odazovete na ovaj poziv dužni ste biti u stanu – poslovnom prostoru u ulici _____ broj _____ dana _____ 200_ god. u _____ sati. NAPOMENA: Ukoliko ne budete na licu mjesta u naznačeno vrijeme stan – poslovni prostor bit će prinudno otvoren uz prisustvo svjedoka i sudske policije, radi iseljenja, shodno članu 43 ZIP-a Sudski izvršitelj :		

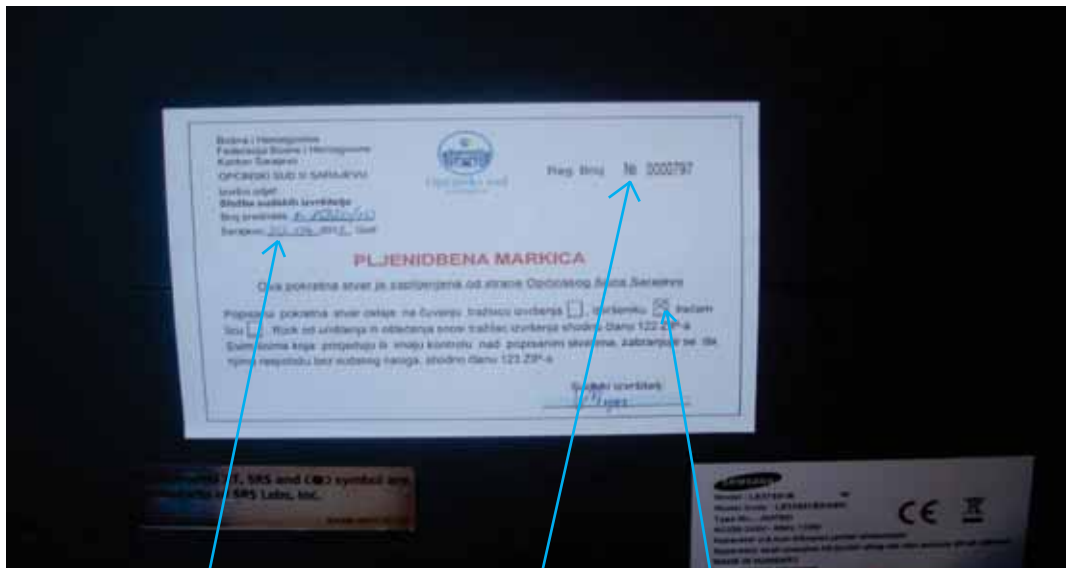
Pored poziva i obavještenja, sud bi, u skladu s mogućnostima, sudskim izvršiocima trebalo da osigura indigovane zapisnike koji se pišu u više primjerka. Strankama se odmah nakon provedene radnje uručuje jedna kopija, tako da stranke u postupku ne moraju dolaziti u sud radi preuzimanja.

Uz pomenute indigovane zapisnike i obavještenja sudski izvršioци pri izlasku na teren trebalo bi da imaju pljenidbene markice koje se lijepe na zaplijenjene stvari.

4.1. Šta je potrebno sudskom izvršiocu prilikom izlaska na teren:

- obavještenja (dostava, član 43. ZIP) (primjer u Priručniku)¹³
- pozivi (primjer u priručniku BERP)¹⁴
- indigovani zapisnik (primjer u Priručniku)¹⁵
- pljenidbene markice (primjer u Priručniku)¹⁶

Primjer: pljenidbena markica

Broj predmeta i datum

Registarski broj markice

Napomena gdje su stvari ostavljene

4.2. Obim i opis poslova sudskog izvršioца

Sudski izvršilac je službenik suda koji po nalogu sudije izvršnog odjeljenja neposredno preduzima izvršne radnje.

Vrsta izvršne radnje, zatim njen oblik i obim kao i način izvršenja zavise od predmeta i sredstva izvršenja označenog u rješenju o izvršenju koje se u konkretnom slučaju provodi. Izvršne radnje preduzimaju se radnim danom u vremenu od 7 do 19 sati, izuzetno van radnog vremena i noću ako za to postoje opravdani razlozi.

13 Priručnik za sudske izvršioce, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora

14 Balkans enforcement project/Projekt reforme izvršnog prava na Balkanu

15 Priručnik za sudske izvršioce, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora

16 Priručnik za sudske izvršioce, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora

Izvršni sudija, u pravilu, zaključkom nalaže sudskom izvršiocu izvršnu radnju.

Prilikom provođenja izvršnih radnji sudski izvršilac je obavezan o tome sačiniti zapisnik koji mora sadržavati:

- naznačenje stranaka (puno ime i prezime stranke ili naziv firme sa sjedištem ako se radi o pravnom licu, adresu i druge podatke)
- puno ime i prezime sudskog izvršioca
- označenje mjesta, ulice i broja kao i vrijeme i datum kad se izvršna radnja preduzima, naznačenje koja lica prisustvuju preduzimanju izvršne radnje (stranke, svjedoci, vještaci, treće lice i sl.)
- opis radnje koju je izvršilac preduzeo i okolnosti koje su značajne za izvršenje naloga suda uz konstataciju da li je po nalogu postupljeno u cijelosti ili djelimično
- vrijeme završetka izvršne radnje
- potpise stranaka i drugih učesnika koji su prisustvovali provođenju izvršnih radnji s naznačenjem njihovih svojstava radi identifikacije potpisa.

Ako se lice odbija potpisati, tu činjenicu treba naznačiti u zapisniku i navesti razloge odbijanja potpisa.

Ako se radi o radnji izvršenja popisom i pljenidbom pokretnih stvari izvršenika, u zapisnik (pljenidbeni popis) se unosi kratak opis svake zaplijenjene stvari (npr. ime stvari, starost, vrijednost, račun o kupovini stvari, količinu, u kakvom stanju se nalazi i sve druge podatke kojima se identificira pokretna stvar). Sudski izvršilac procjenjuje pokretne stvari i to konstatira u zapisnik. U zapisnik se unose i prigovori prisutnih lica o procjeni pokretne stvari. Ako sudski izvršilac nije u mogućnosti procijeniti pokretnu stvar, to će konstatirati u zapisnik i navesti razloge.

Sudski izvršilac će, u pravilu, prije nego što pristupi pljenidbi i popisu pokretnih stvari predočiti izvršeniku rješenje o izvršenju i pozvati ga da plati iznos (glavni dug, sporedna potraživanja-kamate, dosuđene troškove postupka i troškove izvršenja) za koje je određeno izvršenje (član 119. ZIP-a). Radnja o pozivu izvršeniku da plati određeni iznos kao i izjava izvršenika po pozivu mora biti konstatirana na zapisniku o popisu i pljenidbi prije preduzimanja same radnje popisa i pljenidbe pokretnih stvari.

Prije preduzimanja radnje izvršenja kojom se vrši pljenidba pokretnih stvari izvršenika stranke će biti obaviještene o vremenu i mjestu pljenidbe koju će izvršiti postupajući sudija ili sudski izvršilac, zavisno od okolnosti i prirode radnje izvršenja. O vremenu i mjestu pljenidbe izvršenikovih stvari obavjestit će se i tražilac izvršenja ako je to zahtijevao. Odsustvo tražioca izvršenja ne sprečava provođenje pljenidbe. Predmet pljenidbe i popisa mogu biti stvari koje se nalaze u posjedu izvršenika, kao i stvari koje se nalaze u posjedu tražioca izvršenja (član 120. ZIP-a). Smatra se da su bračni i vanbračni drugovi suvlasnici jednakih dijelova svih pokretnih stvari koje se zateknu u njihovoj kući, stanu, poslovnoj prostoriji ili drugoj nepokretnosti. Izvršenikove stvari koje se nalaze u posjedu trećeg lica mogu se popisati samo ako on na to pristane.

Pljenidbenim popisom popisat će se onoliko stvari koliko je potrebno za namirenje potraživanja tražioca izvršenja i troškova izvršenja (član 121. ZIP-a). Prvenstveno se popisuju stvari u pogledu kojih nema primjedbi o postojanju prava koje bi sprečavalo izvršenje i stvari koje se najlakše mogu unovčiti, pri čemu će se uzeti u obzir izjave prisutnih stranaka i trećih lica.

Popisane stvari sudski izvršilac ostavit će na čuvanje izvršeniku ako sud po prijedlogu tražioca izvršenja nije odredio da se one predaju na čuvanje tražiocu izvršenja ili trećem licu (član 122. ZIP-a).

Gotov novac, vrijedonosni papiri i dragocjenosti predat će se u sudski depozit. U sudski depozit predat će se i druge stvari veće vrijednosti ako su pogodne za takav način čuvanja.

Sudski izvršilac obavještava sva lica koja posjeduju ili imaju kontrolu nad popisanim stvarima o zabrani da raspoložu njima bez sudskog naloga. Obavještenje o zabrani raspolaganja popisanim stvarima unosi se u zapisnik o popisu.

Ako se pri pljenidbi ne nađu pokretne stvari koje mogu biti predmet izvršenja, to će se konstatirati na zapisnik.

Ako se nakon pljenidbenog popisa odredi izvršenje nad zaplijenjenim stvarima radi naplate drugog potraživanja istog tražioca izvršenja ili potraživanja drugog tražioca izvršenja, neće se obaviti ponovni popis i procjena tih pokretnih stvari, nego će se u nastavku zapisnika samo zabilježiti podaci iz kasnijeg rješenja o izvršenju (član 128. ZIP-a).

Prodaju pokretnih stvari u smislu odredbe člana 130. ZIP-a provodi sudski izvršilac ako sud nije drugačije odlučio.

Kada sudski izvršilac provodi prodaju pokretnih stvari javnim nadmetanjem, o tome sačinjava zapisnik koji mora sadržavati:

- oznaku spisa s datumom i satom održavanja javne prodaje/neposredne pogodbe,
- oznaku stranaka, opunomoćenika stranaka,
- oznaku sudskog izvršioca koji provodi javnu prodaju/neposrednu pogodbu, kao i
- mjesto - ulicu, broj i sat održavanja ročišta o javnoj prodaji/neposrednoj pogodbi,
- oznaku zaključka suda kojim je određena prva, druga ili treća javna prodaja,
- naznačenje stranaka koje prisustvuju javnoj prodaji/neposrednoj pogodbi,
- naznačenje ponuđača sa svim podacima kojima se identificira bilo da se radi o fizičkom ili pravnom licu,
- podatke o uplaćenom depozitu,
- naznačenje predmeta javnog nadmetanja i početnu cijenu stvari koje su predmet prodaje,

- sačinjava listu ponuđača po obavljenoj prodaji s postignutom cijenom,
- proglašava najpovoljnijeg ponuđača,
- vrši preuzimanje prodajne cijene ili dokaz o izvršenoj uplati prodajne cijene,
- predaje pokretne stvari kupcu,
- potpise ponuđača/kupaca, potpise stranaka, opunomoćenika i ostalih učesnika u postupku, sat kada je završena javna prodaja i eventualne izjave stranaka i učesnika u postupku javne prodaje/neposredne pogodbe kao i druge podatke za koje procijeni da su bitni u postupku javne prodaje/neposredne pogodbe.

U zapisniku će se još konstatirati da li je izvršen povrat uplaćenog iznosa depozita po izvršenoj prodaji ostalim ponuđačima ako je takav depozit preuzeo sudski izvršilac neposredno prije same javne prodaje.

Po uplati prodajne cijene, sudski izvršilac predat će stvar najpovoljnijem ponuđaču kao kupcu, a ako kupac nije položio cijenu, samo kada na to pristane tražilac izvršenja, što se mora konstatirati u zapisniku o prodaji.

Kod provođenja izvršenja radi predaje jedne ili više određenih stvari koje se nalaze kod izvršenika, sudski izvršilac oduzima te stvari od izvršenika i uz potvrdu predaje ih tražiocu izvršenja (član 197. ZIP-a). Isti je postupak i kada se radi o stvarima koje se nalaze kod trećeg lica ako je ono voljno predati stvar.

4.3. Monitoring i kontrola sudskih izvršilaca

Kada se govori o praćenju rada sudskih izvršilaca važno je, prije svega, naglasiti da je dostupni CMS potrebno nadograditi u odnosu na sudske izvršioce u pogledu praćenja i kontrole, imajući u vidu značaj sudskih izvršilaca kao i broj predmeta kojima su zaduženi.

Potrebno je utvrditi jasne radnje sudskog izvršioca kojima se vrednuje rad i kvalitet svakog pojedinca. Uz to, elektronski sistem mora omogućiti lakši i jednostavniji uvid u cjelokupna kretanja zaključaka kao ulaznih informacija i zapisnika kao izlaznih informacija koje su presudne u pogledu kontrole.

Općinski sud u Sarajevu ima na raspolaganju, pored CMS-a, i dodatni program koji je namijenjen za monitoring i kontrolu sudskih izvršilaca koji se koristi od 2007. godine. Ovaj program daje mogućnost da se rad sudskih izvršilaca usmjerava, kontrolira i analizira. Imajući u vidu ove pokazatelje, mogućnost za pogrešne odluke u rukovođenju su minimalne. Sudski izvršilac koji u radu koristi isključivo CMS potrebno je da vodi i dodatnu evidenciju ručno ili elektronski kako bi bili prikupljeni svi podaci koji su potrebni za praćenje i kontrolu.

Praćenje i kontrolu sudskih izvršilaca možemo podijeliti u dvije grupe, i to:

- ulazne informacije (predmeti koji se dostavljaju u rad)
- izlazne informacije (zapisnici u kojima je preduzeta izvršna radnja).

4.3.1. Lista ulaznih informacija

U bazu se unose sljedeći podaci: ulazne informacije

- Broj predmeta (_____)
- Ime tražioca izvršenja (naziv pravnog lica)
- Ime izvršenika (naziv pravnog lica)
- Adresa izvršenika (ulica i broj)
- Opis predmeta (dug, alimentacija i dr.)
- Ime sudskog izvršioca koji se zadužuje zaključkom
- Predmet (zaključak) koji je zadužen kroz CMS i dodatni program dostavlja se sudskom izvršiocu u rad. Sudski izvršilac zaključke razvrstava po ulicama i izlazi na teren.
- Pod izlaznim informacijama podrazumijeva se zapisnik sudskog izvršioca koji se vodi na licu mjesta a u koji se unose potrebni podaci važni za predmet.
- PRIMJER: Izvršilac je na terenu izvršio popis pokretnih stvari, zapisnik se dostavlja koordinatorskom centru koji je obavezan da zapisnik pregleda i eventualno ukaže na nedostatke. Zapisnik se razdužuje kroz bazu podataka u koju je prethodno unesen, u bazi se konstatira ishod preduzete radnje, npr. izvršen popis pokretnih stvari. Predmet prelazi iz statusa zaduženog u status razduženog predmeta s konstatacijom: "izvršen popis".

Praćenjem ovih podataka vrši se kontrola pojedinačno za svakog izvršioca po svim parametrima na osnovu kojih se organizira rad sudskih izvršilaca.

PRIMJER: *Ako se utvrdi da sudski izvršilac zadužuje veći broj predmeta u odnosu na druge, tada se vrši preraspodjela terena ili predmeta, radi ravnomjernog zaduženja, a ako se utvrdi da pojedinac u svom radu ima veći broj starih predmeta, onda se obavezuje da u rad uzme starije predmete.*

Ovaj program daje mogućnost da se organizira rad svih sudskih izvršilaca u užem dijelu grada tako da se iz baze podataka izdvoje predmeti samo iz jedne ulice ili samo određene starosne strukture. Osim toga, ovaj program može izvršiti pojedinačnu i zbirnu analizu svih predmeta koji su dostavljeni izvršiocima u rad.

Lice zaduženo za praćenje ovih podataka svakodnevno vrši analizu ulaznih pokazatelja i ukazuje na određene pojave i nalaže da sudski izvršiocima preduzmu radnje u pogledu ispunjavanja određenih normi.

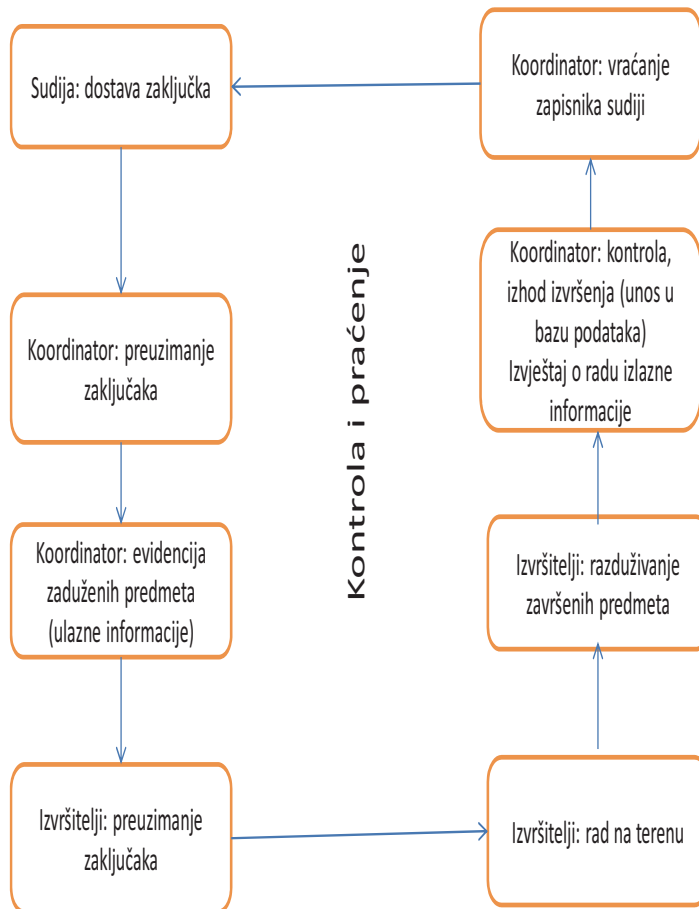
PRIMJER: *program za praćenje i kontrolu sudskih izvršilaca Općinskog suda Sarajevo*
Predmeti koji se dostavljaju sudskim izvršiocima prvenstveno se raspoređuju kroz CMS, a zatim se unose u dodatnu bazu podataka namijenjenu za praćenje i kontrolu sudskih izvršilaca.

4.3.2. Lista izlaznih informacija

- Ukupan broj predmeta u radu na terenu (broj predmeta po kojima je izvršilac postupao u određenom vremenu, npr. mjesečno)
- Broj završenih predmeta, novčana potraživanja (predmeti u kojima je naplaćen dug i troškovi u cijelosti)
- Broj izvršenih popisa (predmeti u kojima je izvršen popis pokretnih stvari)
- Predmeti u kojima je konstatirano da izvršenik nema stvari koje mogu biti predmet popisa
- Broj predmeta u kojima je konstatirano da su stvari izvršenika popisane u drugom predmetu
- Predmeti u kojima je konstatirano da se izvršenik odselio, da je nepoznat i da je umro
- Starosna struktura predmeta (mogućnost pretrage po godinama)
- Iznos naplaćenih novčanih sredstava izraženi u KM (određeni vremenski period, npr. mjesečno)
- Broj uspješnih javnih prodaja (predmeti u kojima su prodane pokretne stvari)
- Broj neuspješnih javnih prodaja (predmeti u kojim nije uspjela prodaja)
- Broj predmeta nenovčana potraživanja (deložacije, smetanje posjeda, idr.)

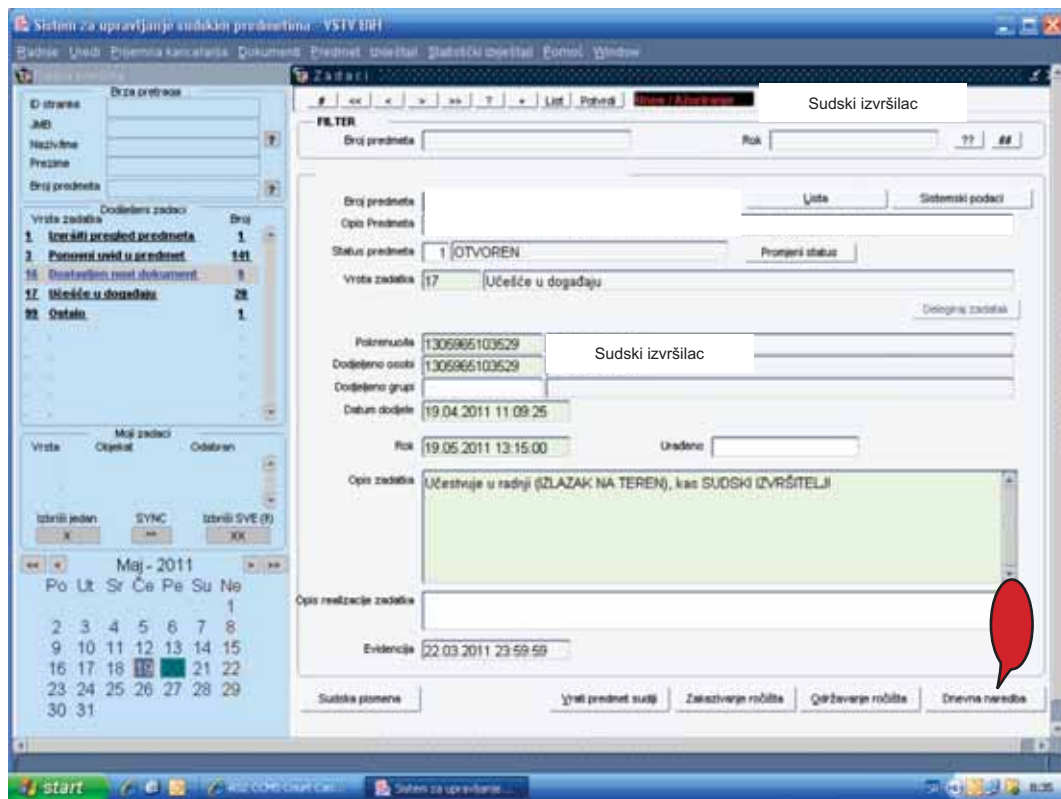
Sve prikupljene informacije o radu sudskog izvršioca moguće je filtrirati po svim kriterijima. Kada se prikupe sve izlazne informacije za određeni period pojedinačno za svakog izvršioca, program pruža mogućnost da se jednom radnjom dođe do izvještaja za bilo koji izvještajni period (dnevni, mjesečni ili godišnji). Kada se uradi izvještaj na ovaj način, dolazi se do tačnih podataka koliko je jedan sudski izvršilac izvršio popisa, javnih prodaja, koliko je naplatio novčanih sredstava, koliko je imao uspješnih prodaja itd. Na osnovu ovih pokazatelja, cijeni se kvalitet rada svakog pojedinca.

Stoga je potrebno CMS, modul za sudske izvršioce, bar približno prilagoditi ovim kriterijima kako bi se imao tačan uvid u rad sudskih izvršilaca.

5. RAD SUDSKOG IZVRŠIOCA U CMS- u

Po prijemu predmeta u rad sudski izvršilac kroz CMS vrši određivanje evidencije predmeta odabirom tipke „Dnevna naredba“. Prilikom određivanja evidencije određuje se datum do kada bi predmet trebalo da bude uzet u rad. Na dužinu evidencije utiče broj predmeta u radu. U svakom slučaju, određivanje evidencije je korisno i kao forma samokontrole zato što se može desiti da se neki predmet greškom ne uzme u rad, što se otkriva prilikom produžavanja evidencije.

Slika 1. Izgled ekrana "Dnevna naredba"

Ako u predmetu ima potrebu da napiše - kreira neki dokument, to će uraditi odabirom tipke "Sudska pismena". Otvaranjem navedenog prozora iz padajućeg menija bira se pismeno koje je potrebno, kao npr. dopis, zaključak, nalog, obavještenje i sl.

Sudski izvršilac, prije izlaska na teren, kroz CMS obavezno vrši zakazivanje terena odabirom tipke „Zakazivanje ročišta“, gdje upisuje datum i vrijeme izlaska u tom predmetu, kao i kratak opis radnji koje će se provoditi, npr. 1. Popis i procjena, 2. Prodaja, 3. Predaja, 4. Sudska dostava i sl.

Nakon povratka s terena, sudski izvršilac zapisnik koji je sačinio na terenu predaje prijemnoj kancelariji radi skeniranja, tj. unosa zapisnika u predmet. Potom

u svojoj kancelariji, također kroz CMS, odabirom tipke „Održavanje ročišta“ unosi podatak: Završeno, Prekinuto, Odgođeno i sl.

Kada sudski izvršilac završi rad po predmetu, tj. radnju koja je u njegovoj nadležnosti, također kroz CMS, vraća spis sudiji u rad odabirom tipke „Vrati predmet sudiji“, nakon čega spis fizički predaje, tj. razdužuje onome ko ga je zadužio. Kada se kaže „onome ko ga je zadužio“, misli se na samu organizaciju rada u sudu. Naime, sudovi koji imaju više od tri sudska izvršioca imaju i formiranu službu sudskih izvršilaca kojom rukovodi šef sudskih izvršilaca i njemu se spis vraća. U manjim sudovima, gdje radi manje od tri izvršioca, spis se vraća najčešće šefu sudske pisarnice, odnosno licu koje je raspoređeno na te poslove.

Naravno, u oba slučaja spis se zadužuje i razdužuje uz potpis kroz „Popis izvršenja povjerenih sudskom izvršiocu“ ili kroz elektronsku bazu podataka, ako je ona u sudu formirana.

Napomena: Detaljan način rada sudskog izvršioca kroz CMS nalazi se u „Priručniku za sudske izvršiocyte za rad u CMS-u“, gdje se mogu naći sva potrebna objašnjenja sa slikovitim prikazom načina rada u CMS-u, a priručnik se u svakom sudu može dobiti kod službenika za IT.

6. RAD SUDSKOG IZVRŠIOCA U PRAKSI

6.1. Vrijeme izvršenja

Sudski izvršilac izvršenje provodi radnim danom u vremenu od 7,00 do 19,00 sati, s tim da sud zaključkom može odrediti provođenje izvršenja i neradnim danom ili noću, ako za to postoji opravdan razlog.

Znači, ako se neko lice može pronaći samo u kasnim poslijepodnevним satima, neradnim danom ili noću, sudski izvršilac o tome obavještava predmetnog sudiju, nakon čega sudija donosi zaključak kojim određuje provođenje potrebne radnje u tom vremenu, što je regulirano članom 42. ZIP-a.

Primjer: Zaključak za rad u neradne dane

<p>BOSNA I HERCEGOVAINA</p> <p>_____ SUD U _____</p> <p>BROJ: _____</p> <p>_____, _____.godine</p> <p>_____ sud u _____, sudija _____, u izvršnom postupku tražioca izvršenja _____ iz _____, općina _____, protiv izvršenika _____ iz _____, ul._____, radi naplate izdržavanja u iznosu od _____ KM, donio je dana _____.godine sljedeći</p> <p style="text-align: center;">ZAKLJUČAK</p> <p>1. Nalaže se sudskom izvršiocu ovog suda, _____, da izađe na lice mjesta u _____ radi popisa, zapljene i procjene pokretnih stvari izvršenika po rješenju o izvršenju broj _____ od _____.godine.</p> <p>2. Zapljena i procjena pokretnih stvari izvršenika izvršit će se u mjestu _____, ul. _____ u vremenu od 7,00 do 19,00 sati svakim radnim danom po potrebi i neradnim danom, tj. kada sudskog izvršioca sudska policija RS obavijesti da je izvršenika pronašla po nalogu od _____.godine, u skladu s članom 42. stav 2. ZIP-a.</p> <p>3. NALAŽE SE sudskoj policiji da prati dolazak izvršenika na područje _____, da o tome odmah obavijesti sudskog izvršioca ovog suda _____ na telefon broj _____ i s njim izađe na lice mjesta kod izvršenika te da osigura provođenje izvršenja u ovom predmetu.</p> <p style="text-align: right;">Sudija</p> <p>Pouka o pravnom lijeku: Protiv ovog zaključka nije dopušten pravni lijek.</p>

Sudski izvršilac sva izvršenja provodi bez odgađanja, u pravilu, onim redom kojim su mu predmeti izvršenja dodijeljeni u rad. Prilikom provođenja izvršne radnje

sudski izvršilac obavezan je o izvršnoj radnji sačiniti zapisnik.¹⁷ Sudski izvršilac, prilikom izlaska na teren, po mogućnosti treba da obavi više izvršnih radnji u više izvršnih predmeta u istom mjestu ili u više obližnjih mjesta.

6.2. Ulazak u izvršenikov posjed i pretraživanje posjeda

Sudski izvršilac pretraživanje i ulazak u posjed izvršenikove imovine može vršiti samo ako je to neophodno, a neophodno je ako se izvršenje ne može provesti na drugom mjestu ili na drugačiji način.

6.3. Pretres odjeće ili stana

Sudski izvršilac je prilikom provođenja izvršenja, pretresa izvršenikovog stana ili odjeće koju izvršenik nosi na sebi dužan postupati s dužnim obzirom prema izvršeniku i članovima njegovog domaćinstva. Znači, ovdje se od sudskog izvršioca traži poseban oprez i taktičnost u radu, zbog toga što se tim radnjama zadire u imovinu i ličnost izvršenika, tj. u egzistenciju njegove porodice.

Za ovu radnju sudski izvršilac mora imati nalog sudije, s tim da, ako vrši pretres izvršenikove odjeće i ako je izvršenik prisutan, u tom slučaju nije potrebno prisustvo svjedoka, ali je obavezno, ako je izvršenik lice suprotnog spola, da pretres izvrši odgovarajuće lice¹⁸.

6.4. Prisustvo svjedoka

Kada izvršnu radnju treba provesti u prostoriji koja je zaključana, ako izvršenik ili njegov zastupnik nije prisutan, ili ako je prisutan ali neće da otvori prostoriju, u tom slučaju sudski izvršilac će uz upotrebu primjerenih sredstava otvoriti prostoriju u prisustvu jednog punoljetnog svjedoka i policije (*član 43. stav 5. ZIP-a*). U nastavku Priručnika u dijelu pod brojem 6.8. „Nasilno otvaranje“ detaljno je obrađena ova materija.

6.5. Prvi dolazak kod izvršenika

Prilikom dolaska kod izvršenika, sudski izvršilac dužan je predstaviti se i pokazati identifikacionu karticu izvršeniku, odnosno strankama i drugim učesnicima u postupku. Identifikacioni dokument u kojem su naznačena ovlaštenja sudskog izvršioca sudska uprava izdaje sudskom izvršiocu kao dokaz službenog položaja sudskog izvršioca.

17

Priručnik za sudske izvršioce, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora, primjer zapisnika strana 54.

18

Regulirano čl.43/2. ZIP-a i u Komentarima Zakona o izvršnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj. U komentaru u tački 5.se kaže:“Odredbama ZIP-a se ne **propisuje pravila o pitanju prisustva javnosti** pri preduzimanju ovih izvršnih radnji, ali provođenju izvršenja izvan ročišta mogu prisustvovati stranke i zainteresirana lica – učesnici i službeno lice ne smiju dozvoliti širu javnost pošto se radi o stanu izvršenika, **a niti izvršenik može da insistira** na javnosti jer bi to moglo ometati izvršenje.”

Ukoliko već ranije izvršeniku nije poštom uručeno rješenje o izvršenju, sudski izvršilac izvršeniku uručuje rješenje o izvršenju uz potpis na dostavnici. Ukoliko izvršenik odbije potpisati prijem, sudski izvršilac će na dostavnici upisati da je „Rješenje uručeno lično, bez potpisa - odbio potpisati“. Na isti način postupit će ukoliko je prisutan odrasli član domaćinstva, s tim da će na dostavnici obavezno napisati kome je rješenje uručeno (suprug, supruga, otac, majka, brat, sestra, sin, kćerka i sl.)¹⁹. Sudski izvršilac dužan je prilikom uručivanja rješenja/zaključka i drugih pismena obavijestiti učesnike u postupku o posljedicama nepostupanja po navedenim aktima i snošenju troškova izvršnog postupka, kao i eventualno novim uzrokovanim troškovima i njihovom snošenju. Nakon toga sudski izvršilac ukratko upoznaje izvršenika s predmetom izvršenja te ga poziva da postupi po rješenju o izvršenju, tj. da izmiri određenu obavezu.

Ukoliko se radi o naplati novčanog potraživanja i izvršenik pristane na plaćanje duga, sudski izvršilac obračunava tačan iznos duga, potom pravilno ispunjava priznanicu, od izvršenika uzima novac nakon čega izvršeniku predaje jedan primjerak priznanice, tj. prvi primjerak priznanice i na taj način završava rad u tom predmetu kod izvršioca.²⁰

Ukoliko se radi o naplati novčanog potraživanja, a izvršenik trenutno nema novca da plati ili pak odbija da plati dug, u tom slučaju sudski izvršilac upoznaje izvršenika da u tom trenutku mora kod izvršenika izvršiti popis i procjenu pokretnih stvari u njegovom posjedu u obimu dovoljnom za namirenje duga. Nakon toga sudski izvršilac vrši pregled izvršenikovog posjeda, čime ukratko utvrđuje koju imovinu izvršenik posjeduje, te pristupa popisu onih stvari koje se najlakše mogu unovčiti i prvenstveno onih stvari koje nisu sporne u pogledu vlasništva, tj. na koje izvršenik ne ističe prigovor da su tuđe. Popisati se mogu i stvari koje se nalaze kod trećih lica, ali samo ako na to treća lica pristanu.

U zapisniku o popisu i procjeni se za svaku popisovanu stvar unosi što više podataka (godina proizvodnje, reg.broj, marka, boja, starost, težina, dužina, širina, visina, broj pljenidbene markice i sl.) kako bi se ona naknadno sa sigurnošću mogla identificirati te se istovremeno s popisom vrši i procjena stvari, ukoliko je sudski izvršilac u tom trenutku u mogućnosti ili ima dovoljno saznanja da to izvrši. Popisuje se onoliko stvari koliko je potrebno da bi se dug mogao namiriti. Izvršenik se obavezno upozorava na posljedice raspolaganja bez sudskog odobrenja, otuđenja ili uništenja popisanih stvari.

Na popisovanu stvar lijepi se pljenidbena markica (*izgled pljenidbene markice može se pogledati* ²¹), koju je prethodno potpisao sudski izvršilac, upisao broj sudskog predmeta, datum kao i naznačio kome je stvar ostavljena na čuvanje.

Ukoliko se radi o naplati novčanog potraživanja, a izvršenik ne dozvoljava

19 Priručnik za sudske izvršiocyte, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora;23-32,55. stranica

20 Priručnik za sudske izvršiocyte, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora

21 Priručnik za sudske izvršiocyte, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora (na 64. strani)

popis i procjenu, u tom slučaju sudski izvršilac, ako se sa izvršiocem može razgovarati, saopćava izvršiocu da će se izvršenje kod njega provesti prilikom sljedećeg dolaska, ali uz asistenciju sudske policije i uz novonastale troškove, uz upozorenje da na kraju svi troškovi padaju na izvršioca. Sudski izvršilac u zapisniku konstatira da izvršenje nije u mogućnosti provesti uz opisivanje situacije koja je nastala na licu mjesta kao i upozorenje koje je izrekao izvršiocu, nakon čega napušta lice mjesta.

Ukoliko se radi o naplati novčanog potraživanja, a **izvršenik ne posjeduje imovinu** koja bi se mogla popisati, sudski izvršilac sačinjit će zapisnik, o čemu će se obavijestiti tražilac izvršenja koji nije bio prisutan pokušaju popisa stvari. Tražilac izvršenja nakon toga može, u roku od tri mjeseca od dostavljanja obavještenja, ili od dana pokušaja popisa ako je bio prisutan, predložiti da se popis ponovo provede.²²

Ukoliko se radi o naplati novčanog potraživanja, a **izvršenik ne dozvoljava** popis i procjenu i pri tome **prijeti, vrijeđa ili se na drugi neprimjeren način obraća** sudskom izvršiocu, u tom slučaju sudski izvršilac u što kraćem roku napušta mjesto provođenja izvršenja, ne upuštajući se u raspravu sa izvršenikom i ne izlažući se daljnjim neprijatnostima i riziku od eventualnog napada izvršenika.

Nakon toga, sudski izvršilac, na pogodnom mjestu, odmah (dok nije zaboravio sve detalje događaja), sačinjava zapisnik u koji unosi šta se na licu mjesta dogodilo, nakon čega, ako je došlo do ometanja službenog lica u radu (a došlo je zato što izvršenik nije dozvolio obavljanje službene radnje), narušavanja javnog reda i mira, prijetnjom, i eventualno napadom na njega, ili na neki drugi neprimjeren način, telefonom poziva nadležnu policijsku stanicu na besplatni broj 122 i ukratko opisuje dežurnom policajcu situaciju u kojoj se našao. Po dolasku u sud, sudski izvršilac sačinjava službenu zabilješku u kojoj detaljno opisuje situaciju, potom službenu zabilješku uz dopis dostavlja policijskoj stanici na nadležni postupak.

Napomena: Prilikom sačinjavanja službene zabilješke veoma je važno da se sve opiše detaljno i precizno sa svim podacima zato što se po navedenoj prijavi prekršajni ili eventualni krivični postupak vodi tek po proteku određenog vremena (zbog pretrpanosti sudova predmetima), pa se može desiti da sudski izvršilac prilikom davanja izjave pred prekršajnim sudom zaboravi bitne činjenice ili eventualno da prezentira situaciju na drugačiji način, zbog čega bi moglo doći do situacije da prijava bude odbačena.

U dosadašnjem radu podnošenje prijava nadležnoj policijskoj stanici i njihovo kasnije procesuiranje pred sudovima dalo je izuzetno dobre rezultate zato što taj izvršenik kao i izvršenici u njegovoj blizini, a koji su u međuvremenu saznali kakva je sankcija u postupku pred sudom izrečena izvršeniku, više ne ometaju provođenje izvršenja, pa samim tim utiču na efikasnost izvršnog postupka zbog toga što se smanjuje broj neuspjelih izlazaka na teren. U nastavku teksta slijedi

konkretan primjer ometanja u radu s primjerima: zapisnika s lica mjesta, službene zabilješke, dopisa policiji, te prvostepenog i drugostepenog rješenja.

Primjer: Službena zabilješka

_____ sud u _____

Broj: _____

Dana, _____, godine

SLUŽBENA ZABILJEŠKA

Dana _____, godine oko _____ sati, po nalogu _____, došao sam na izvršenje, u predmetu broj gornji, tražioca izvršenja _ kod kuće izvršenika _ iz _ radi _ za _ u iznosu od _____ KM glavni dug i _____ KM troškovi izvršnog postupka_

Po dolasku u izvršenikovo dvorište pred mene je izašao iz kuće nepoznat čovjek, pitao sam ga gdje je _____, rekao je da je tu i pošao da pozove _ ali se ona u tom trenutku pojavila.

Pozdravio sam _____, predstavio se i rekao joj zbog čega sam došao. U tom trenutku čovjek koji je bio kod nje i koji je odbio da se predstavi (a koji je navodno iz _____ ili _____ i koji živi u vanbračnoj zajednici sa ___) odmah se povišenim, agresivnim i nekontroliranim tonom obratio meni, te prijetnjom pokušao da me udalji iz dvorišta. Poslije ove reakcije pokušao sam umiriti cijelu situaciju u kojoj sam se našao i rekao sam mu da ću pozvati policiju zbog ometanja u radu, a on mi je rekao da je policajac i da ne smijem u njegovom dvorištu ništa da popisujem i da idem iz dvorišta, da je sve njegova imovina i da mi ne dozvoljava da vršim popis, da to nije po zakonu, da on poznaje zakon itd.

Rekao je: „Ma da vidim tu policiju koja će mi doći ... ko smije doći...svaki put kada si ovdje došao, ti si me prevario ... popisao si moju mješalicu“ itd.

Zbog ovakvog nekontroliranog ponašanja nisam imao priliku da razgovaram o samom predmetu dolaska, te tako nisam uspio da obavim radnju popisa i procjenu pokretnih stvari izvršenika. Morao sam napustiti mjesto izvršenja izvršne radnje neobavljenog zadatka, iz navedenih razloga.

Sudski izvršilac

Primjer: Dopis policijskoj stanici uz dostavu službene zabilješke

_____ sud _____
Broj: _____
Dana, _____.godine
Policijska stanica _____
Predmet: Službena zabilješka povodom sprečavanja u obavljanju službene radnje
od strane _____ lica u _____, kod kuće _____.
U prilogu ovog dopisa dostavljam Vam Službenu zabilješku, broj gornji od _____, sačinjenu na okolnosti sprečavanja u obavljanju službene radnje od strane _____ lica u _____, kod kuće _____, na daljnje postupanje.
Sudski izvršilac

6.6. Problem dostavljanja sudskih pismena u radu sudskog izvršioca

Najčešći problemi koji se javljaju u radu sudskog izvršioca prilikom dostavljanja su:

- veliki broj raseljenih lica, kao posljedica proteklog rata, koja nisu uredno izvršila prijavu-odjavu prebivališta. U ovoj situaciji sudski izvršilac bi trebalo da pokuša na predloženoj adresi od susjeda prikupiti što više informacija te ih upisati na dostavnici kako bi olakšao dalji rad po predmetu,
- netačne adrese na prijedlozima za izvršenje - ovaj problem je u uskoj vezi s prethodnom tezom i one su posljedica neažurnih baza podataka koje posjeduju tražioci izvršenja,
- nepotpuni podaci o izvršeniku (ime oca, JMB i sl.) - doprinos u rješavanju ovog problema mogli bi u velikom procentu dati sami sudovi insistiranjem na potpunim podacima prilikom predaje podnesaka sudovima,
- opstrukcije samih izvršenika – kad uvide da sud raspolaže nepotpunim podacima, stranke kalkuliraju. Ako je pismeno nepovoljno za njih, ističu

da se ono ne odnosi na njih, što je posebno karakteristično kada postoji više lica sa istim imenom i prezimenom. Ovdje treba obratiti pažnju na to ko je, ako je bilo ranijih dostava, potpisivao prijem, da li sam primalac ili član domaćinstva, susjed i sl. Na osnovu toga opet se može utvrditi na koga se dostava odnosi,

- lica na privremenom radu – ovaj problem izražen je u nekim dijelovima BiH više, u nekim manje, u zavisnosti od broja lica koja se nalaze na privremenom radu u inozemstvu. Uglavnom, ovdje se mnogo može postići ako se u razgovoru sa susjedima zatraži informacija o tome koja lica nadgledaju njihove nekretnine. Uglavnom, ta lica za njih i primaju poštu, imaju adresu primaoca ili eventualno obavijeste primaoca koji se kasnije, prilikom dolaska u BiH, sam javi u sud radi prijema pošiljke.

Ilustrirani način obavljanja sudske dostave detaljno je prikazan u Priručniku za sudske izvršioce, Banja Luka, decembar 2010.²³ godine.

6.7. Problem pljenidbe pokretnih stvari

U nastavku teksta navodimo neke probleme uočene prilikom pljenidbe pokretnih stvari kao i mogućnosti za njihovo prevazilažnje:

- tražilac izvršenja **nije naznačio** koje **stvari** treba da budu popisane, samo je u prijedlogu zatražio popis i procjenu pokretnih stvari kod izvršenika – ovdje bi bilo korisno u kontaktu s tražiocem izvršenja zatražiti, ako ima saznanja, koje stvari izvršenik posjeduje i gdje se one nalaze, npr. tražioci izvršenja uglavnom imaju saznanja koje motorno vozilo izvršenik posjeduje, za razliku od sudskog izvršioca koji dolazi u stan i nije u mogućnosti da zna čije se vozilo nalazi na parking, na ulici i sl. Također, korisno bi bilo od nadležne policijske stanice zatražiti podatke o vozilima koja su registrirana na izvršenikovo ime, ali i ovdje treba imati na umu da se mogu popisati samo stvari koje izvršenik ima u posjedu,
- u **razgovoru s terenskim poštaram** može se dobiti podatak gdje je izvršenik zaposlen, da li prima penziju, invalidninu i sl.
- u **razgovoru** sa susjedima, prije nego što dođe do postupka izvršenja kod izvršenika, može se **prikupiti dio informacija** koje se kasnije prilikom razgovora sa izvršenikom mogu iskoristiti (informacije tipa: gdje je zaposlen, da li je penzioner, da li posjeduje mašine, vozila i drugu vredniju imovinu, itd.)
- jedan od problema koji se susreće na terenu je i veliki broj **zaposlenih lica koja nisu prijavljena** – pokazalo se u praksi veoma efikasnim reći izvršeniku da će se poslodavcu dostaviti zabrana na plaću. U toj situaciji veliki broj izvršenika nastoji izmiriti svoje obaveze u strahu da bi mu eventualno poslodavac mogao dati otkaz zbog toga što se u toj situaciji javno saopćava da lice radi, a poslodavac zna da ga nije prijavio penzijsko-invalidskom osiguranju
- jedan od možda najvećih problema jeste i činjenica da, nakon popisa i procjene stvari kod izvršenika, **stvari** i dalje **ostaju kod izvršenika** na čuvanju. Ovdje je potrebno uložiti maksimalne napore da se tražiocu

²³ Priručnik za sudske izvršioce, Banja Luka, decembar 2010. godine, grupa autora od 23. do 32. stranice

izvršenja jasno dâ do znanja da je neophodno da popisane stvari on preuzme na čuvanje. U praksi se pokazalo da u ogromnom broju slučajeva, u situaciji kada tražilac dođe preuzeti stvari, izvršenik nalazi način da izmiri svoju obavezu. Dakle, preuzimanje stvari na čuvanje do dana prodaje od strane tražioca izvršenja pokazalo se efikasnim sredstvom,

- također, veliki problem predstavlja prodaja pokretnih stvari zbog toga što **nema zainteresiranih kupaca**. U ovoj situaciji sudski izvršilac, u kontaktu s tražiocem izvršenja, mora nastojati tražioca privoljeti da tražilac izvršenja, ako nema kupaca, kupi popisane stvari i time se namiri. U ovoj situaciji primjetno je da izvršenici odmah reagiraju i nalaze način da izmire svoje obaveze. Osim toga, treba početi s primjenom oglašavanja putem veb-stranice www.pravosudje.ba, s tim da se samo oglašavaju pojedinačno stvari koje se prodaju bez navođenja ličnih podataka o vlasnicima,
- nemogućnost popisa i procjene stvari u situaciji kada **izvršenik nije prisutan ili neće da otvori prostoriju** – problem nasilnog otvaranja bit će u nastavku posebno obrađen. Ovdje je još bitno napomenuti praksu jednog broja sudova da, u situaciji kada se izvršenik nalazi na radu u inozemstvu, a ima neplaćene obaveze po osnovu izdržavanja ili prema državnim organima, obraćaju se CIPS - u sa zahtjevom da se pokrene postupak oduzimanja putne isprave od izvršenika u skladu sa Zakonom o putnim ispravama. Ovo sredstvo izvršenja se u praksi pokazalo veoma efikasnim i djeluje preventivno i na buduće izvršenike,
- **procjena popisanih stvari** koju obavlja sudski izvršilac. Ovdje se od sudskog izvršioca traži određeno znanje, snalažljivost i vještina – ovdje je jako dobro da izvršioци između sebe razmjenjuju iskustva. Također, praćenje oglasa na internetu, gdje se pojedinačno može vidjeti svaka stvar s njenim karakteristikama, izgledom, ponudama i na kraju iznos koji je za nju plaćen, mogu se saznati tržišne vrijednosti tih stvari. Zatim, određena saznanja o načinu utvrđivanja vrijednosti pojedinih stvari sudski izvršioци mogu steći ukoliko prate, odnosno čitaju nalaze vještaka u drugim predmetima koji su izrađeni po ovlaštenim sudskim vještacima.

6.8. Nasilno otvaranje

Kada izvršnu radnju treba provesti u prostoriji koja je zaključana, ako izvršenik ili njegov zastupnik nije prisutan, ili ako je prisutan ali neće da otvori prostoriju, u tom slučaju sudski izvršilac će uz upotrebu primjerenih sredstava otvoriti prostoriju u prisustvu jednog punoljetnog svjedoka i policije (*član 43. stav 5. ZIP-a*). U praksi to znači da će se zaključkom, uz nalog sudskoj policiji, zakazati provođenje na licu mjesta kod izvršenika. Zaključkom će se naložiti tražiocu izvršenja da osigura prisustvo jednog punoljetnog lica kao svjedoka, bravara i svih drugih lica i sredstava potrebnih za provođenje izvršenja. Po dolasku na lice mjesta sudski izvršilac još jednom pokušava pozvati izvršenika da otvori prostoriju. Ako utvrdi da izvršenik nije prisutan ili neće da otvori prostoriju, sudski izvršilac poziva bravara da bez oštećenja ili uz minimalnu štetu izvrši otvaranje upotrebom primjerenih sredstava. Nakon toga, sudski izvršilac izdaje nalog sudskoj policiji da uđe u prostoriju, a zatim

ulazi sudski izvršilac i pozvani svjedok. U praksi se pokazalo nužnim da prvo ulazi sudska policija jer su zabilježeni slučajevi napada na sudskog izvršioca. Nakon ulaska u prostoriju, ako je prisutan izvršenik, dalje se postupa kao u situaciji da je izvršenik sam otvorio prostoriju. Ako izvršenik nije prisutan, obavi se radnja koja je naložena zaključkom (popis i procjena i eventualno predaja stvari na čuvanje tražiocu izvršenja i sl.), zatim bravar postavlja novu bravu, zaključava prostoriju i ključeve predaje sudskom izvršiocu.

Sudski izvršilac obavezan je sačiniti poseban zapisnik o izvršenim radnjama, koji obavezno potpisuje pozvani svjedok, nakon čega primjerak zapisnika ostavlja na vratima prostorije. Na taj način se izvršenik obavještava da je radnja izvršena, da se izvršenik može javiti u sud svakim radnim danom od 8,00 do 16,00 sati radi preuzimanja ključeva od prostorije.

Primjer: Obavještenje izvršeniku da bude prisutan

Bosna i Hercegovina PRAVNA STVAR: _____ Tražilac izvršenja _____ _____ sud _____ Izvršenik; _____ Sudski izvršilac Radi. _____ KM Broj predmeta; _____ _____, _2011.godine
OBAVJEŠTENJE ZA _____
Ovim putem Vas obavještavamo da ste dužni biti u kući-stanu-poslovnom prostoru, _____, radi provođenja izvršenja po rješenju broj gornji - popis i procjena pokretnih stvari jer niste postupili po rješenju od _____ godine,
NAPOMENA: Ako ne budete na licu mjesta u kući-stanu-poslovnom prostoru, odnosno o svom dolasku ne obavijestite ovaj sud – kuća-stan-poslovni prostor bit će prinudno otvoreni uz upotrebu primjerenih sredstava u prisustvu jednog punoljetnog svjedoka i policije (član 43. stav 5. ZIP-a).
Sudski izvršilac:

Primjer: Zaključak kojim se određuje provođenje izvršenja nasilnim otvaranjem prostorije²⁴

_____sud_____

Broj: _____

_____, _____ . godine

_____sud_, sudija _____, u izvršnom postupku tražioca izvršenja _____, protiv izvršenika _____, radi _____ KM, donio je dana _____ . godine sljedeći

ZAKLJUČAK

ODREĐUJE SE u ovom predmetu provođenje izvršenja - popis i procjena pokretnih stvari za dan _____ . godine u _____ sati, kod izvršenikove kuće u _____, ul. _____ br. _____.

Ako se u kući ne zatekne izvršenik, njegov zakonski zastupnik, odnosno opunomoćenik, službeno lice pristupit će provođenju izvršenja uz prisustvo jednog punoljetnog građanina i sudske policije. Na isti način, uz prisustvo jednog građanina i sudske policije, sud će pristupiti izvršenju ako nađe da je kuća zaključana, a izvršenik nije prisutan ili neće da otvori.

Nalaže se tražiocu izvršenja da, u slučaju da se kuća nađe zaključana, ili da izvršenik nije prisutan, osigura prisustvo jednog punoljetnog svjedoka, osigura lice - bravara, koje će otvoriti kuću te osigura mjesto za smještaj i čuvanje stvari, odnosno da osigura potrebne radnike za provođenje izvršenja.

NALAŽE SE SUDSKOJ POLICIJI _____ da, u skladu s članom _____, u toku provođenja izvršenja predviđenog ovim zaključkom pruži sudskom izvršiocu svu pomoć neophodnu za provođenje izvršenja na licu mjesta u zakazano vrijeme.

Sudija

Protiv ovog zaključka nije dozvoljen pravni lijek _____

Primjer: Obavještenje izvršeniku da je protorija zapečaćena²⁵

_____sud_____
Broj: _____
_____, _____, godine
Obavještenje
U predmetu ovog suda br.____, dana _____, godine, sudski izvršilac je uz upotrebu primjerenih sredstava, tj. angažiranjem ___bravara _ iz _____ otvorio prostoriju, radi izvršenja na potraživanju da se predaju ili isporuče pokretne stvari, v.sp. _____ KM (član 43. stav 5. Zakona o izvršnom postupku).
Izvršena je zamjena brave, nakon čega je objekat zapečaćen a ključ će biti pohranjen u depozit _sud _.
Svako neovlašteno skidanje pečata i ovog obavještenja, povreda ili neovlašteni ulazak u stan-poslovni prostor sa ili bez povrede i skidanja pečata povlači krivičnu odgovornost po članu___ Krivičnog zakona_____ koji je objavljen u "Službenom glasniku BiH", br. _____.
Svjedok: _____
Sudski izvršilac _____

6.9. Sudski izvršilac i sudska policija

Sudski izvršilac ovlašten je, ako ocijeni potebnim za nesmetano provođenje izvršenja, unaprijed ili prilikom preduzimanja pojedinih izvršnih radnji, zatražiti asistenciju sudske policije, vatrogasne službe, hitne medicinske pomoći, centra za socijalni rad, organa starateljstva ili drugih organa, a naročito kada su u pitanju izvršenja predaje djeteta ili kada ocijeni da postoji rizik da će biti ugrožena druga lica ili sam sudski izvršilac.

Sudski izvršilac ovlašten je da udalji lice koje ometa provođenje izvršenja. Prisilne radnje sudskog izvršioca predviđene članom 43. ZIP-a moraju biti nužne u postupku izvršenja, a upotrijebljena sila ili prinuda proporcionalna okolnostima slučaja.

Primjer; neophodno je prilikom izlaska na lice mjesta lica koja se zateknu, a nisu stranke, pozvati da napuste samo mjesto izvršenja kako bi se izvršenje moglo nesmetano provesti. Sudska policija dužna je osigurati uslove u smislu sigurnosti sudskih izvršilaca i učesnika u postupku, kao i ukloniti lica koja ometaju provođenje izvršenja.

²⁵ Tekst zaključka preuzet iz spisa Osnovnog suda u Prnjavoru

U svakodnevnom radu susrećemo se s pojavom da sudska policija upravo osporava taj dio svojih obaveza. U većini slučajeva sudski policajci izjavljuju da oni samo čuvaju sudskog izvršioca, da njih nije briga za stranke te insistiraju da sudski izvršioci zatraže pomoć od nadležnih policijskih stanica. Sudski izvršioci nemaju potrebu da traže asistenciju nadležne policijske stanice upravo zato što je članom 11. Zakona o sudskoj policiji²⁶ regulirano da će sudski policajac, u slučaju potrebe, zatražiti pomoć od nadležne policijske stanice, te da je policija dužna na njihov zahtjev pružiti pomoć. Dakle, od sudskih policajaca jasno treba zatražiti asistenciju i osiguranje bezbjednosti sudskog izvršioca i svih učesnika u postupku. U slučaju nepostupanja sudske policije po nalogu sudskog izvršioca za pružanje pomoći pri provođenju izvršenja, sudski izvršilac dužan je o tome obavijestiti rukovodioca sudskih izvršilaca. U nekim sudovima dešava se da prilikom izlaska na lice mjesta sudski policajci na teren dolaze vozilom iza vozila sudskog izvršioca, da u prostoriju ulaze nakon što uđe sudski izvršilac, da čekaju da sudski izvršilac otvori vrata i priđe izvršeniku kod kojeg je već imao napad ili drugi neprijatan događaj. Takvo ponašanje je neprihvatljivo i od sudskih policajaca jasno treba zatražiti da upravo oni idu ispred sudskog izvršioca, da oni u takvim situacijama otvaraju vrata i prvi ulaze u prostoriju, te da oni, ako je to potrebno u postupku, oduzimaju stvari i dokumente. Jasno im se mora dati do znanja da su upravo pozvani radi asistencije i da moraju ići ispred, a ne iza sudskih izvršilaca i izvršavati navedene radnje.

6.10. Procjena: izlazak na lice mjesta s vještakom

Prilikom provođenja popisa kod izvršenika, sudski izvršilac ovlašten je da ujedno vrši i procjenu popisanih stvari ukoliko raspolaže s dovoljno znanja i informacija potrebnih da izvrši procjenu. Ako sudski izvršilac vrši popis stvari za koje nije u mogućnosti izvršiti procjenu, to će na zapisniku konstatirati, nakon čega će sud zaključkom odrediti procjenu po ovlaštenom sudskom vještaku uz nalog stranci da uplati predujam na ime vještačenja. Nakon toga, u zakazano vrijeme, sudski izvršilac izlazi ponovo na lice mjesta s angažiranim vještakom i tom prilikom sačinjava kratki zapisnik u kojem navodi ime prisutnog vještaka, prisutne stranke i radnje koje je vještak na licu mjesta preduzeo. Kada sudski izvršilac na licu mjesta treba da provede određene radnje na određenoj nekretnini, te radnje će provesti ako su se i jedna i druga stranka složile u pogledu identifikacije te nekretnine. Ako stranke nisu saglasne, u tom slučaju sudski izvršilac angažira vještaka geometra koji će izvršiti identifikaciju nekretnina, nakon čega sudski izvršilac pristupa provođenju izvršenja. U situaciji kada se treba vršiti procjena zemljišta, angažira se vještak poljoprivredne struke ili se, pak, ako su u pitanju građevinski objekti, angažira vještak građevinske struke, odnosno u zavisnosti od vrste potrebnog vještačenja, angažiraju se s liste sudskih vještaka odgovarajući vještaci.

6.11. Problemi sudskih izvršilaca s terena i moguće situacije

Prilikom provođenja izvršenja sudski izvršioци se na terenu susreću s nizom neprijatnih i nepredvidivih situacija, kao npr:

- izvršenik je psihički oboljelo lice, epileptičar ili neki drugi težak bolesnik,
 - kod izvršenika je zatečena neprijatna situacija nakon bračnih nesuglasica,
 - izvršenik je priključio napon struje na ulaznu kapiju,
 - u dvorištu se nalazi opasan pas, a izvršenik ignorira poziv sudskog izvršioca da otvori kapiju, tj. da dođe do kapije,
 - izvršenik je lice sklonu fingiranju napada i prijavljivanju neistinitih situacija,
 - audio i videosnimanja provođenja izvršenja,
- izvršenik izmješta stvari na drugo mjesto nepoznato sudskom izvršioци,
 - izvršenik nakon popisa izvrši zamjenu popisanih stvari sa starim, dotrajalim ili neispravnim stvarima istih ili sličnih karakteristika i oznaka,
 - sudski izvršioци ne posjeduju potrebna materijalno-tehnička sredstva za normalan rad na terenu (pobliže pobrojano u tački 6.14. Uniformiranje i prijevoz).

6.12. Ometanje sudskog izvršioca u radu

Prilikom provođenja izvršenja na terenu sudski izvršioци su skoro svakodnevno izloženi raznim vrstama ometanja u svom radu. Ometati ih može sam izvršenik, ali nije rijedak slučaj da se na strani izvršenika okupi i veća grupa građana s ciljem onemogućavanja provođenja izvršenja. U takvim situacijama sudski izvršilac nema potrebe da se upušta u diskusiju s prisutnima. Unaprijed se zna da u takvom ambijentu nije moguće provesti izvršenje. Kako je to već ranije rečeno, sudski izvršilac napušta lice mjesta, sačinjava zapisnik i nakon toga pristupa podnošenju prekršajne prijave protiv lica koja su ometala u provođenju izvršenja.

Sudski izvršilac trebalo bi da ima pripremljene odredbe Zakona o javnom redu i miru i odredbe Krivičnog zakona kojima se regulira oblast vrijeđanja, napada i ometanja službenog lica u radu, te da, ako ima mogućnosti za to, lica koja ometaju provođenje izvršenja upozna s tim odredbama. U dosadašnjem radu i to se pokazalo efikasnim, jer određena lica koja je instruirao izvršenik, nakon čitanja odredbi zakona i upoznavanja s predviđenim sankcijama, odustaju od daljnjeg ometanja.

6.13. Napad na sudske izvršioce na terenu i kako postupiti

Stručnjaci ističu da se strah od gubitka imovine nalazi odmah iza biološki generiranih strahova kao što su gubitak djeteta ili člana porodice, kao i straha od gubitka posla. Skala strahova je: gubitak djeteta, gubitak partnera, razvod, gubitak posla i gubitak imovine.

Zbog navedenog izvršenici pribjegavaju napadu na sudske izvršioce na terenu samo da bi zaštitili svoju imovinu ili na neki način odgodili trenutak provođenja izvršenja. Sudski izvršilac svakom predmetu treba prilaziti s posebnim oprezom i prije dolaska kod izvršioca raspitati se o izvršiocu i prilikama koje kod njega vladaju. Zabilježen je određeni broj napada na sudske izvršioce kao što je npr. slučaj kada izvršenik prilikom deložacije benzinom pokušava da zapali sudskog izvršioca, slučaj kada sudski izvršilac, iako je došao u prisustvu sudske policije, ulazi u prostoriju sam sa izvršenikom, policija ostaje ispred vrata smatrajući da neće biti problema, nakon čega izvršenik zaključava prostoriju i počinje tući sudskog izvršioca, a sudska policija ništa ne preduzima misleći da je u prostoriji sve u redu, slučaj kada sudski izvršilac dolazi motornim vozilom pred kuću izvršenika, ostavlja otključano motorno vozilo s ključevima u bravi, nakon čega izvršenik uzima ključeve, tj. oduzima motorno vozilo od sudskog izvršioca, slučaj kada sudski izvršilac dolazi motornim vozilom pred izvršenikovu kuću, ostavlja vozilo otključano i dok on obilazi izvršenikov posjed, neko od članova porodice u vozilo po sicevima posipa blato i vodu, slučaj kada sudski izvršilac ulazi u prostoriju, ostavlja obuću ispred, nakon izlaska iz prostorije konstatira da je u međuvremenu ostao bez obuće, slučaj kada izvršenik namjerno u dvorište pušta opasnog psa, slučaj kada izvršenik u dvorišnu kapiju ili ulazna vrata priključi struju. Sve su to situacije koje se dešavaju na terenu i na koje sudski izvršilac uvijek mora biti spreman i očekivati ih.

Zbog takvih situacija, nakon pripreme terena, sudski izvršilac, ako ocijeni da je to potrebno, zatražit će u tom predmetu asistenciju sudske policije već prilikom prvog dolaska kod izvršenika. Prilikom izlaska na lice mjesta sa sudskom policijom sudski izvršilac treba od sudske policije zahtijevati da ispred njega ide sudski policajac, da jedan sudski policajac ostane da osigura motorno vozilo i dr. Ako je prisutna veća grupa građana, od sudske policije treba zatražiti da prisutne građane pomjere na odgovarajuću udaljenost kako ne bi ometali provođenje izvršenja. Ako je prisutan tražilac izvršenja na licu mjesta, a to iritira izvršenika, radi efikasnijeg rada može se i sam tražilac udaljiti da bi se izvršenje provelo, ako on nije neophodan na licu mjesta.

6.14. Uniformiranje i prijevoz

Sudski izvršioци svakodnevno izlaze na teren u svim vremenskim uslovima i nemaju mogućnost da biraju da li će na teren izaći kada je lijepo vrijeme ili ne. Bilo bi jako korisno da oni imaju kvalitetne uniforme kao što imaju zaposleni u drugim oblastima koji također rade na terenu. Među kolegama izvršiocima preovladava mišljenje da bi uniforma pozitivno djelovala i na samog izvršenika. Mišljenje

sudskih izvršilaca je da unifoma na neki način pozitivno utiče na izvršenike, da samo izvršenje time čini ozbiljnijim i da bi to izvršiocima na određeni način olakšalo rad, pa bi, u skladu s finansijskim mogućnostima, trebalo pristupiti potpunom uniformiranju sudskih izvršilaca.

U pogledu prijevoza sudskih izvršilaca neophodno je da sudovi nađu sredstva i osiguraju motorno vozilo za sudskog izvršioca. U sudovima gdje izvršioci nemaju službeno vozilo susreću se s problemom izlaska na lice mjesta. Dešava se da ih na teren odveze tražilac izvršenja koji se, nakon provedene radnje u njegovom predmetu, vraća. U tom slučaju sudski izvršioci moraju odmah ići nazad zato što tražilac više nije zainteresiran za ostanak na terenu pa bi sudski izvršilac, ako ostane na terenu, bio prinuđen da se vraća pješke. Nabavka vozila za sudskog izvršioca značajno bi povećala efikasnost rada na terenu. Vozilo koje koriste sudski izvršioci treba vidno i jasno obilježiti. Efekat toga bio bi pozitivan uticaj na izvršenika. To bi uticalo i na ozbiljnost samih izvršenika. Na terenu je uočeno da stranke ne vole kada im dolaze vidno označena službena vozila jer im je neprijatno, navodno, zbog komšija. Tako da u sadašnjoj situaciji izvršioci dolaze vozilom koje nije obilježeno i samim tim nema nikakvog pritiska na izvršenika, pa je de facto izvršeniku svejedno i ne trudi se da ispuni svoje obaveze.

Osim uniformi i vozila, za nesmetan rad sudskog izvršioca na terenu potrebno im je osigurati kvalitetnu torbu, laptop, fotoaparatus, mobilni telefon, vosak za pečaćenje, pečat, jedinstveni samokopirajući zapisnik sudskog izvršioca, jedinstvenu priznanicu za novac, potrebne formulare obavještenja i pljenidbene markice. Posebno naglašavam da je upotreba fotoaparatusa izuzetno korisna. Popisane stvari mogle bi se fotografirati i kasnije oglašavati njihova prodaja putem interneta. Smanjila bi se mogućnost da izvršenik zamijeni stvar koja je popisana drugom lošijom stvari. Prilikom provođenja sudskih mjera, odnosno privremenih mjera sudski izvršilac mogao bi parničnom sudu dostaviti fotografiju koja je sačinjena u vrijeme smetanja što bi također olakšalo rad parničnom sudu kao i samim strankama, posebno kada se ima u vidu da stranke naknadno mijenjaju stanje na terenu i na taj način dovode u nepovoljan položaj suprotnu stranku kao i sud.

7. IZVRŠENJE NA OSNOVU UGOVORENOG ZALOGA NA POKRETNINAMA

7.1. Predmet založnog prava

Predmet založnog prava mogu biti:

- individualno određena stvar kojom zalagodavac može slobodno raspolagati,
- pokretne stvari određene po vrsti ako je ugovorom o zalogu određena njihova količina, broj i način na koji se mogu identificirati,
- zbir pokretnih stvari (roba u određenom skladištu, inventar za obavljanje privredne djelatnosti).

Založno pravo na potraživanju stiče se upisom u Registar zaloga.

7.2. Vrste zaloga na pokretnim stvarima i pojam zaloga prema Okvirnom zakonu o zalozima (u daljnjem tekstu OZZ):

Vrste zaloga međusobno se razlikuju prema dva osnovna kriterija:

- prema prirodi predmeta na koje se pravo zaloga odnosi
- prema načinu nastanka.

Prema prirodi predmeta, založno pravo dijeli se na: založno pravo na pokretnim stvarima (ručni zalog) i založno pravo na nepokretnim stvarima (hipoteka). Osnovni kriterij za pomenutu podjelu jeste vrsta-priroda stvari na koju se založno pravo odnosi.

Po načinu nastanka, založno pravo dijeli se na:

- ugovorno,
- sudsko
- zakonsko založno pravo.

Dakle, pravo zaloga, prema načinu nastanka nastaje na osnovu pravnog posla, sudske odluke i zakona.

Ugovorno založno pravo je redovni i najčešće zastupljeni oblik založnog prava i kada se ništa ne naglašava, misli se upravo na ovaj oblik, a pravila građanskog prava koja se odnose na založno pravo imaju u vidu ovu vrstu založnog prava. Ugovorno založno pravo regulirano je odredbama čl. 966. i 968. Zakona o obligacionim odnosima. Odredbom člana 968. ZOO-a, propisano je da zalagoprimac stiče založno pravo kad mu stvar koja je predmet ugovora bude predata. Sudska praksa je u ovom pogledu jedinstvena. Naprimjer, prema ZOO-u, za nastanak založnog prava na pokretnini - traktor je pokretna stvar - potrebna je i predaja založene stvari.

Sudsko založno pravo na pokretnim stvarima stiće se popisom stvari u izvršnom postupku, u situaciji kada dužnik/izvršenik nije ispunio svoje dospelje obaveze, a tražilac izvršenja je na osnovu pravosnažne sudske odluke predložio prinudno izvršenje. Dakle, sudsko založno pravo stiće se popisom stvari, a ne predajom stvari kao kod ugovornog založnog prava, po čemu se ova dva založna prava i razlikuju. U slučaju da postoji više povjerilaca, red prvenstva određuje se prema danu kada je izvršen popis. Ako je, pak, popis izvršen istovremeno za više povjerilaca, prvenstvo ima onaj povjerilac čiji je prijedlog za izvršenje ranije primljen u sudu, a ako je više prijedloga došlo istog dana, založna prava imaju isti red prvenstva (član 124. ZIP-a kojim je regulirano sticanje založnog prava na popisanim pokretnim stvarima). Ako je prijedlog za izvršenje upućen poštom preporučeno, dan predaje na poštu smatra se danom prijema u sudu.

Zakonsko založno pravo zasniva se u trenutku kada su ispunjene pretpostavke određene zakonom, a analogno tome, ovo založno pravo na pokretnim stvarima može nastati bez predaje u posjed založnom povjeriocu. Dakle, ono može postojati i bez publiciteta i u tome je slaba strana ovog založnog prava, jer treća lica ne mogu saznati za njegovo postojanje.

7.3. Okvirni zakon o zalozima²⁷

Okvirni zakon o zalozima sadrži posebne odredbe o izvršenju prava iz ugovora o zalogu ili ugovora kojim je zasnovano stvarno pravo u obliku zaloga. Poglavlje V. ovog zakona primjenjuje se i na druga prava. Na izvršenja koja nisu uređena ovim zakonom, na odgovarajući način, primjenjuju se odredbe zakona entiteta i Brčko Distrikta BiH kojima se uređuje izvršni postupak, ako nije u suprotnosti s ovim zakonom.

Institut registriranog zaloga nije reguliran u okviru kodifikacije građanskog prava i ne postoji u okviru kodifikacije stvarnog prava, već je reguliran posebnim zakonom – Okvirnim zakonom o zalozima (u daljnjem tekstu: OZZ). Ovaj zakon sadrži odredbe kojima je regulirano materijalno založno pravo/pravo osiguranja, odredbe o organizaciji i vođenju registra, te postupku registracije. Ovim zakonom reguliran je i poseban izvršni postupak u kojem se namiruju povjerioci registriranih zaloga (odredbe čl. 26. do 34. ovog zakona).

Prema principima sadržanim u OZZ-u, sva osiguranja podvrgnuta su istim pravilima u pogledu registracije i prioriteta, a sama registracija, u pravilu, određuje rang prvenstva. Registracija ima samo publicitetno, a ne i konstitutivno djelovanje. Osim navedenog, OZZ predviđa značajne olakšice u postupku namirenja osiguranog povjerioca. U pravilu, odredbe o namirenju znače liberaliziranje pretpostavki za pokretanje izvršnog postupka kao i olakšanje namirenja povjerioca. Izvršni postupak je tako koncipiran da omogućava namirenje povjerilaca efektivnije i brže uz veća ili manja odstupanja od općih pravila izvršnog postupka. Odredbe Zakona

²⁷ "Službeni glasnik BiH", br. 28/04 / 54/04

o izvršnom postupku samo se supsidijarno i shodno primjenjuju na postupak izvršenja reguliran OZZ-om.

Okvirni zakon o zalozima daje značajno poboljšanje u odnosu na prethodna zakonska rješenja, jer predmet zaloga ostaje u državi dužnika, u čemu se i ogleda razlika ovog od sudskog zaloga. Tako dužnik stiče mogućnost da korištenjem predmeta zaloga ostvari sredstva za naplatu kredita, nije lišen državnine založene stvari i iz nje može da izvlači koristi, dok se ne steknu uslovi za realizaciju založnog prava. Međutim, Zakon o obligacionim odnosima svojim članom 968. propisuje da založno pravo nastaje kad stvar koja je predmet zaloga bude predata povjeriocu, a prema Okvirnom zakonu o zalozima, povjerilac stiče založno pravo upisom u Registar zaloga, osim ako drugačije nije određeno ovim zakonom. Stoga upis u Registar zaloga ne proizvodi pravno djelovanje ukoliko je zalogodavac založio stvar na kojoj nema pravo svojine ili ako zalog nije punovažan iz drugih razloga. Iz rečenog proizilazi da upis založnog prava u registar nije konstitutivni element nastanka ugovora, već ima značaj javnog obavještanja svih zainteresiranih lica o postojanju založnog prava na određenoj pokretnoj stvari. Upis mogu tražiti i povjerilac i zalogodavac, ali ako ga traži povjerilac, tada je potrebna izričita izjava zalogodavca da pristaje na upis.

Okvirni zakon o zalozima propisuje pravo prvenstva povjerioca čije je založno pravo upisano u Registar zaloga u naplati iz vrijednosti predmeta založnog prava prije ostalih povjerilaca, ako mu potraživanje o dospjelosti nije isplaćeno. Pravo prvenstva ima djelovanje i prema trećem licu koje je predmet založnog prava pribavilo od zalogodavca, kao i prema kasnijim pribaviocima. Registar zaloga je Javni registar založnih prava na stvarima fizičkih ili pravnih lica, a centralna baza podataka je dostupna u svakom trenutku u okviru radnog vremena, a podaci iz Registra zaloga su javni. Treba još napomenuti da Okvirni zakon o zalozima regulira da se kao potraživanja koja se osiguravaju zalogom mogu osigurati i novčana potraživanja čiji je iznos izražen u domaćoj valuti i ona koja su izražena u stranoj valuti, i to kako glavni dug, tako i kamate i troškovi ostvarenja naplate, kao i buduća i uslovna potraživanja.

7.4. Ugovor o zalogu

Ugovorom o zalogu obavezuje se zalogodavac prema povjeriocu da mu pruži osiguranje za njegovo potraživanje tako što će se povjeriočevo pravo na stvari zalogodavca upisati u registar založnog prava (u daljnjem tekstu: Registar zaloga). Zalogodavac može biti dužnik ili treće lice. Ugovorom o zalogu uređuju se prava i obaveze zalogodavca i povjerioca. Zakonom se regulira sadržaj i forma ugovora, **predviđajući obaveznu pismenu formu**. U ugovoru o zalogu osiguranje mora biti dovoljno određeno i to tako da može biti identificirano ako se pojave pitanja valjanosti prava prvenstva i izvršenja založnog prava. Učesnici pravnog posla vezanog za založno pravo su: založni povjerilac, zalogodavac, treće lice. Treće lice određuje založni povjerilac ili više njih, radi preduzimanja pravnih radnji za zaštitu i namirenje založenog potraživanja. Ime trećeg lica upisuje se u Registar

zaloga umjesto založnih povjerilaca. Zalagodavac je najčešće dužnik, a može biti i treće lice koje pruža osiguranje za tuđi dug.

7.4.1. Pravna djelovanja ugovora o zalogu:

Prema članu 4. OZZ-a, zalog je nastao ispunjenjem sljedeća četiri uslova, bez obzira kojim su redom ispunjeni:

a) u Registru zaloga postoji registracija koja se odnosi na taj zalog;

b) lica koja su označena kao založni dužnik i založni povjerilac u registraciji iz tačke a) ovog stava zaključila su ugovor o zalogu;

c) lice označeno kao založni dužnik u registraciji iz tačke a) ovog stava je vlasnik stvari koja je ugovorom o zalogu iz tačke b) ovog stava određena kao osiguranje; i

d) da je lice označeno kao založni povjerilac u registraciji iz tačke a) ovog stava, odnosno neko drugo lice u skladu s ugovorom o zalogu iz tačke b) ovog stava ili s njim povezanim ugovorom, dalo ili je obavezno dati kredit licu označenom kao založni dužnik u registraciji iz tačke a) ovog stava ili trećem licu.

Uslov iz člana 4. stav 1. tačka c) OZZ-a također je ispunjen ako je po ugovoru kojim nastaje posebno vlasničko pravo na stvari ovo lice kupac, zakupac, ustupalac potraživanja, odnosno komisionar.

Prema OZZ-u, pošto se radi o nedržavinskom zalogu, zalagodavac je dužan da, po zaključenju ugovora o zalogu, čuva predmet založnog prava s pažnjom dobrog domaćina, odnosno dobrog privrednika, da ga održava u ispravnom stanju i vrši potrebne popravke na njemu. Ugovorom se može predvidjeti čak i obaveza zalagodavca da osigura predmet založnog prava. Zalagodavac gubi pravo na državinu, ako o dospelosti ne ispuni obavezu prema založnom povjeriocu. Sve dotle on je ovlašten da predmet zaloga koristi prema njegovoj uobičajenoj namjeni, ubirući plodove. U pogledu ubiranja plodova dozvoljeno je da ugovorom to pravo bude ugovoreno u korist založnog povjerioca.

Zalagodavac ima pravo predmet založnog prava izdati u zakup i na drugi način ga koristiti.

On može i otuđiti predmet založnog prava i prenijeti pravo svojine na treće lice, s tim da bez odgađanja podnese zahtjev radi upisa založnog prava u registar zaloga na teret novog vlasnika. Tu obavezu ima i novi vlasnik. Ako propuste to učiniti, solidarno odgovaraju za štetu koju založni povjerilac može pretrpjeti zbog njihovog propusta.

Otuđenje predmeta zaloga može biti ugovorom isključeno. Postoji mogućnost ponovnog zalaganja založenog predmeta kao i ograničenje prava na upotrebu predmeta založnog prava ili isključenje određenog načina upotrebe.

UGOVOR O ZALOGU

Zaključen dana _____godine, između ___(u daljnjem tekstu: zalagodavac) i ___(u daljnjem tekstu: zalogoprimac).

Član 1.

Predmet ovog ugovora je davanje u zalog osnovnog sredstva zalagodavca, u korist __, kao zalogoprimca, a radi osiguranja ispunjenja novčanih obaveza zalagodavca prema zalogoprimcu iz osnova okvirnog ugovora broj: _____ od _____ godine u iznosu od _____ KM, s rokom važnosti od 2 (dvije) godine, računajući od dana potpisivanja i stupa na snagu danom obostranog potpisivanja, a primjenjuje se na sve ugovore o kreditima i ugovore o izdavanju garancija iz člana 4. ovog ugovora, kao što je: Ugovor o izdavanju garancije br. _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, Ugovor o izdavanju garancije br: _____ od _____ godine na iznos od _____ KM, kao i na ugovore o kreditima i garancijama, koji će biti zaključeni u toku važenja i primjene ovog ugovora.

Član 2.

Na ime osiguranja urednog ispunjenja svojih obaveza iz člana 1. ovog ugovora zalagodavac ovim ugovorom predaje zalogoprimcu u zalog sljedeće pokretne stvari - osnovna sredstva u vlasništvu društva, i to:

1. vrijednosti....._____ KM

2.vrijednosti....._____ KM

3. procijenjene vrijednosti....._____ KM

Ukupne procijenjene vrijednosti svih osnovnih sredstava (od st. 1 do st. 3.) u ukupnom iznosu od _____ KM, prema procjeni stalnog sudskog vještaka _ iz _ od _____godine.

Član 3.

Ovim ugovorom osigurava se glavni dug, pripadajuće kamate i drugi eventualni troškovi koji nastanu iz osnova potraživanja zalogoprimca iz člana 1. ovog ugovora.

Član 4.

Zalogodavac ovim ugovorom daje svoju saglasnost da zalogoprimac može, u slučaju neispunjenja novčanih obaveza iz člana 1. ovog ugovora, pokretne stvari osnovno sredstvo iz člana 2. ovog ugovora u iznosu koji je potreban za potpuno namirenje novčanog potraživanja zalogoprimca prodati tećem licu ili zadržati za sebe, u skladu sa zakonom.

Član 5.

Zalogodavac izričito izjavljuje da na osnovnom sredstvu iz člana 2. ovog ugovora nema tereta ni drugih ograničenja u korist drugog založnog povjerioca.

Član 6.

Zalogodavac se obavezuje da založeno osnovno sredstvo iz člana 2. ovog ugovora neće otuđiti ili opteretiti drugim založnim pravom bez pismene saglasnosti zalogoprimca, pod prijetnjom krivične odgovornosti i odgovornosti za nadoknadu štete, sve dok traje založno pravo zasnovano ovim ugovorom.

Član 7.

Zalogoprimac se obavezuje da će vratiti zalogodavcu zalog iz člana 2. ovog ugovora kada prestane potraživanje zalogoprimca iz člana 1. ovog ugovora.

Član 8.

Na osnovu ovog ugovora izvršiti će se upis i registracija založnog prava kod Registra zaloga.

Potvrda Registra zaloga o registraciji založnog prava u korist zalogoprimca predstavlja izvršni naslov.

Član 9.

Troškovi zasnivanja založnog prava padaju na teret zalogodavca.

ZA ZALOGODAVCA:

Broj: _____

ZA ZALOGOPRIMCA

Datum: _____

7.4.2. Primjena Poglavlja V. Okvirnog zakona o zalozima i nadležnost suda u izvršnom postupku

Za postupak izvršenja iz OZZ-a nadležni su izvršni sudovi koji su nadležni za izvršenje prema zakonima entiteta i Brčko Distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt). Na pitanja izvršenja koja nisu uređena ovim zakonom na odgovarajući način primjenjuju se odredbe zakona entiteta i Brčko Distrikta kojima se uređuje izvršni postupak, ako to nije u suprotnosti s ovim zakonom. Protiv rješenja izvršnog suda donesenog na osnovu ovog poglavlja nije dopušten pravni lijek, osim u slučajevima predviđenim članom 27. stav 1. ovog zakona.

Dakle, Poglavlje V. Okvirnog zakona o zalozima primjenjuje se samo na izvršenje prava iz ugovora o zalogu ili ugovora kojim je zasnovano strano pravo u obliku zaloga (član 25. OZZ-a).

Svako obavještenje koje se pominje u Poglavlju V. OZZ-a mora biti u pismenoj formi i može biti dostavljeno jedino lično, telefaksom, poštom preporučeno ili posredstvom kurira.

Postupak izvršenja pokreće se na zahtjev založnog povjerioca nakon što založni dužnik povrijedi obaveze iz ugovora o zalogu. Izvršenje u skladu s odredbama ovog poglavlja OZZ-a moguće je samo ako založni povjerilac dostavi izvršnom sudu ugovor o zalogu i Potvrdu o registraciji. Navedena Potvrda o registraciji je izvršni naslov.

Primjer prijedloga za izvršenje:

BOSNA I HERCEGOVINA

_____ sud _____
Tražilac izvršenja: _____
Izvršenik: _____, JMB: _____
Radi: izvršenja na založenim pokretnim stvarima v.s. _____ KM
PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE
Dana _____ godine tražilac izvršenja i izvršenik zaključili su Ugovor o zalogu pokretnih stvari - putničkog motornog vozila, teretnog motornog vozila i priključnog vozila prikolice, a u svrhu osiguranja potraživanja tražioca izvršenja po Ugovoru o kreditu broj _____ od _____ godine.
Dokaz u prilogu: Ugovor o kreditu broj _____ od _____ godine, i Ugovor o zalogu od _____ godine.
Na osnovu Ugovora o zalogu od _____ godine, a u skladu s odredbama Okvirnog zakona o zalozima ("Sl. glasnik BiH", broj 28/04) u Registru zaloga BiH izvršena je registracija založenih pokretnih stvari-putničkog motornog vozila, teretnog motornog

vozila i traktora, pa je na osnovu ove registracije založni povjerilac, u ovom slučaju tražilac izvršenja, dobio potvrdu o registraciji.

Dokaz u prilogu: Potvrda o registraciji.

Kako dužnik po zaključenom Ugovoru o kreditu nije uredno i na vrijeme ispunio svoje obaveze prema _____ te nije vratio data kreditna sredstva u skladu s otplatnim planom, to su se ispunili uslovi propisani članom 3. Ugovora o zalogu, a u vezi s čl. 1. i 2. Ugovora o kreditu, pa je tražilac izvršenja odlučio da pokrene ovaj izvršni postupak u skladu s članom 25. Okvirnog zakona o zalozima, a u vezi s članom _____ Zakona o sudovima ("Sl.novine", br. _____ kao i članom 26. Okvirnog zakona o zalozima.

Dokaz: Ugovor o zalogu, potvrda o registraciji zaloga, Ugovor o kreditu, izvod iz povjeriočevih poslovnih knjiga, kopije saobraćajnih dozvola.

S obzirom da su prekršene obaveze propisane Ugovorom o zalogu i Ugovorom o kreditu, tražilac izvršenja posjeduje i dostavlja sudu validnu ispravu kao izvršni naslov i predlaže sudu da, u skladu s odredbama čl. 25. i 26. Okvirnog zakona o zalozima i člana 56. a u vezi s članom 24. Pravilnika o zalozima, u roku od 8 (osam) dana od dana prijema prijedloga donose sljedeće

RJEŠENJE O IZVRŠENJU

Na osnovu Ugovora o zalogu zaključenog i potpisanog između ___ kao davoca kredita i povjerioca i ___ iz ___ kao korisnika kredita i dužnika od _____. godine, te na osnovu potvrde o registraciji broj potvrde/registracije _____ od _____. godine, uz izvod o potvrdi o registraciji kao izvršne isprave, a radi naplate dugovanja u iznosu od _____ KM, uvećanog za zakonsku zateznu kamatu obračunatu na navedeni iznos počev od dana donošenja rješenja o izvršenju pa do isplate i troškova izvršnog postupka od suda određenih, određuje se izvršenje:

ODUZIMANJEM ZALOŽENIH POKRETNIH STVARI OD IZVRŠENIKA OPISANIH KAO:

-Putničko motorno vozilo _____, boja _____, broj šasije _____, broj motora _____ godine. Proizvodnje _____. godine, snaga motora _____.

-teretno motorno vozilo _____, broj motora _____, broj šasije _____, godina proizvodnje _____.

- priključno vozilo prikolica, godina proizvodnje _____. godine.

Navedena osiguranja se u roku od 8 (osam) dana od dana donošenja rješenja o izvršenju imaju oduzeti na adresi prebivališta izvršenika _____ a od vlasnika vozila će se tom prilikom oduzeti saobraćajne dozvole za navedena vozila, ključevi, te se vozila sa saobraćajnim dozvolama i ključevima imaju uručiti tražiocu izvršenja, odnosno licu koje on ovlasti. Oduzimanje navedenih vozila, ključeva i saobraćajnih dozvola izvršit će sudski izvršilac.

Rješenje o izvršenju će se licu kod kojeg se vozila nalaze dostaviti putem sudskog izvršioca u momentu oduzimanja osiguranja.

Nakon oduzimanja navedenih vozila, tražilac izvršenja kao založni povjerilac je, u skladu s čl. 56.-60. Pravilnika o zalozima, ovlašten da oduzeta vozila proda neposrednom pogodbom te da, u skladu s odredbom člana 30. Okvirnog zakona o zalozima, iznos dobiven prodajom položi na depozitni račun u jednoj od komercijalnih banka u BiH, o čemu će obavijestiti nadležni sud.

Tražilac izvršenja kao založni povjerilac nije u obavezi licima iz člana 29. Okvirnog zakona o zalozima dostaviti obavještenje o prodaji.

Protiv ovog rješenja nije dopušten pravni lijek osim u slučajevima predviđenim članom 27. stav 1. Okvirnog zakona o zalozima.

Tražilac izvršenja:

U svom prijedlogu za izvršenje založni povjerilac mora predložiti jedno od sljedećeg (iz člana 26. iz stav 2. tačka a) OZZ-a):

- da sudski izvršilac oduzme osiguranje kako bi ga založni povjerilac prodao; ili
- da sudski izvršilac oduzme i proda osiguranje.

U slučaju da založni dužnik povrijedi obaveze iz ugovora o zalogu, založni povjerilac može oduzeti osiguranje lično i bez pomoći sudskog izvršioca, ali samo nakon što je založni dužnik dao pismeni pristanak na to. Za valjanost ovog pristanka nije potrebna notarska obrada, odnosno ovjera, niti ovjera kod suda ili općinske službe. Obaveza da se dobije saglasnost od založnog dužnika ima za svrhu održavanje javnog poretka, onemogućavajući da založni povjerilac uđe u prostorije založnog dužnika bez odobrenja.

Kada založni povjerilac podnese izvršnom sudu prijedlog iz člana 26. stav 2. tačka a) OZZ-a, sud mora izdati rješenje u roku od 8 (osam) dana od dana podnošenja prijedloga. Ovo rješenje o izvršenju **uputit će sudskog izvršioca da oduzme osiguranje koje je opisano u ugovoru o zalogu i preda ga založnom povjeriocu ili od njega ovlaštenom licu s ciljem prodaje osiguranja.** Ono je osnov za sudskog izvršioca da, prema nalogu datom u zaključku suda, oduzme osiguranje koje je opisano u ugovoru o zalogu i preda ga založnom povjeriocu ili od njega ovlaštenom licu s ciljem prodaje osiguranja. Sudski izvršilac mora oduzeti osiguranje u roku koji ne može biti duži od 8 (osam) dana od dana donošenja rješenja, bez obzira da li je pravni lijek uložen.

Protiv rješenja izvršnog suda donesenog na osnovu ovog poglavlja OZZ-a nije dopušten pravni lijek, osim u slučajevima predviđenim članom 27. stav 1. OZZ-a. Ako nije drugačije određeno u ovom poglavlju OZZ-a:

- podnošenje zahtjeva u skladu s članom 27. stav 1. OZZ-a nema uticaja na izvršenje uređeno ovim poglavljem; i

- jedino rješenje izdato od izvršnog suda u skladu s članom 27. stav 2. OZZ-a ima uticaja na izvršenje uređeno ovim poglavljem.

Strana koja smatra da je oštećena u postupku izvršenja iz ovog Okvirnog zakona o zalozima zaštitu svojih prava ostvaruje tužbom u parničnom postupku. **Pokretanje parničnog postupka nema uticaja na postupak izvršenja u skladu s ovim zakonom.**

Primjer rješenja o izvršenju:

Sud na osnovu odredbe člana 26. stav 4. Okvirnog zakona o zalozima donosi rješenje:

1. Primjer rješenja o izvršenju stavljanjem pečata na prijedlog za izvršenje (član 39. stav 4. ZIP-a)

BOSNA I HERCEGOVINA	
_____ sud _____	
Broj: _____	
_____, _____ .godine	
Tražilac izvršenja: _____	
Izvršenik: _____	
Radi: izvršenja v.s. _____ KM	
RJEŠENJE O IZVRŠENJU	
Sud određuje predloženo izvršenje.	
Troškovi tražioca izvršenja određuju se u iznosu od _____ KM.	Sudija:
PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se izjaviti pravni lijek ovom sudu nakon oduzimanja osiguranja i to u slučajevima predviđenim u članu 27. stav 1. Okvirnog zakona o zalozima ("Sl. glasnik BiH", broj 28/04 od 23.6.2004.), a podnosi se u dovoljnom broju primjeraka za sud i stranke. Izjavljeni pravni lijek ne zaustavlja tok izvršnog postupka ako zakonom nije drugačije određeno. Stranka, koja smatra da je oštećena u postupku izvršenja iz ovog zakona, zaštitu svojih prava ostvaruje tužbom u parničnom postupku. Pokretanje parničnog postupka nema uticaja na postupak izvršenja u skladu s ovim zakonom.	

Prema navedenim odredbama OZZ-a, sudski izvršilac mora oduzeti osiguranje u roku koji ne može biti duži od 8 (osam) dana od dana donošenja rješenja o izvršenju u skladu s članom 26. st. 4. ili 5. OZZ-a, bez obzira da li je pravni lijek iz člana 27. stav 1. ovog zakona uložen. Sudski izvršilac mora dostaviti založnom dužniku rješenje o izvršenju u momentu oduzimanja osiguranja i nije obavezan dati prethodno obavještenje o oduzimanju bilo kojem licu uključujući i založnog dužnika. Član 26. stav 6. OZZ-a uređuje radnje koje mora preduzeti sudski izvršilac. Navedenu odredbu

treba tumačiti tako da on mora oduzeti (zaplijeniti) osiguranje (obezbjedenje) u roku od 8 (osam) dana od momenta prijema naloga-zaključka. Ne postoje procedure koje mogu zaustaviti oduzimanje osiguranja (zapljenu obezbjeđenja), čak ni ako je podnesen zahtjev iz člana 27. stav 1. OZZ-a. Založni dužnik ne mora unaprijed biti obaviješten o namjeri sudskog izvršioca da provede odluku suda. Ova odredba sačinjena je kako založni dužnik ne bi imao prilike sakriti ili premjestiti osiguranje prije čina oduzimanja (zapljene). Ipak, sudski izvršilac mora u mometu oduzimanja (zapljene) predati založnom dužniku rješenje o izvršenju. Članom 26. stav 7. OZZ-a propisano je da je samo sudski izvršilac kojeg je imenovao sud ovlašten da nenajavljen uđe u prostorije založnog dužnika i oduzme (zaplijeni) stvar koja služi kao osiguranje (obezbjedenje). Stoga je, s ciljem sticanja posjeda nad osiguranjem, sudski izvršilac ovlašten ući u svaki prostor (zatvoren ili otvoren) gdje se ono nalazi.

Sadržaj zapisnika sudskog izvršioca

_____ sud _____
_____, sudija _____ postupajući u izvršnoj stvari tražioca izvršenja _____
protiv izvršenika _____, radi oduzimanja i predaje predmeta osiguranja v.s.____,
van ročišta dana _____ donio je:

ZAKLJUČAK

Prijedlog tražioca izvršenja od _____ odnosi se na primjenu Okvirnog zakona o zalozima ("Sl. glasnik BiH", broj 28/04), a odredbom njegovog člana 26. stav 2. određeno je da sudski izvršilac provodi izvršnu radnju tako da oduzme osiguranje s ciljem njegove predaje od strane založnog povjerioca.

Sudskom izvršiocu ovog suda dostavlja se na provođenje rješenje o izvršenju broj gornji od _____, **RADI ODUZIMANJA PREDMETA OSIGURANJA:**

- 1.) p.m.v. _____ registarskih tablica _____,
- 2.) p.m.v. _____ registarskih tablica _____,

I PREDAJE TRAŽIOCU IZVRŠENJA.

Nalaže se sudskom izvršiocu da u roku od 8 (osam) dana od dana donošenja rješenja o izvršenju provede navedenu izvršnu radnju, na način da uruči izvršeniku rješenje o izvršenju i istovremeno oduzme pokretne stvari koje su predmet izvršenja i preda ih tražiocu izvršenja ili od njega ovlaštenom licu s ciljem njihove prodaje.

Sudski izvršilac je, s ciljem sticanja posjeda nad osiguranjem, ovlašten ući u svaki prostor (zatvoren ili otvoren) gdje se ono nalazi.

Radnu snagu, bravara i bravu ako stvari budu u zaključanom prostoru a izvršenik odbije otvoriti prostor, te prijevozno sredstvo, dužan je osigurati tražilac izvršenja, kao i prostor za smještaj pokretnih stvari, koje mu se predaju.

O danu i satu provođenja izvršenja sudski izvršilac dužan je obavijestiti tražioca izvršenja, a radi preuzimanja pokretne stvari.

Sudija

Pouka: Protiv ovog zaključka nije dopušten pravni lijek.

BOSNA I HERCEGOVINA

Oznaka spisa:

Datum _____ .god. u _____ sati

_____ SUD U _____

Izvršni odjel:

Služba sudskih izvršilaca, _____

Tražilac izvršenja: _____

Izvršenik: _____

Radi: javne prodaje

ZAPISNIK O ODUZIMANJU I PREDAJI PREDMETA OSIGURANJA

Sačinjen dana _____ u predmetu izvršenja tražioca izvršenja _____, protiv izvršioca _____ radi naplate novčanog potraživanja tražioca izvršenja, a prema Okvirnom zakonu o zalozima oduzimanjem založenih pokretnih stvari založnog dužnika i njihovom predajom tražiocu izvršenja prema rješenju o izvršenju broj _____ od _____

Ročištu su od stranaka prisutni:

- 1.
- 2.

Od suda prisutni:

Sudski izvršilac _____

Na osnovu Rješenja o izvršenju _ suda u _ broj _____ od _____, a prema zaključku ovog suda broj _____ od _____, sudski izvršilac uručuje rješenje o izvršenju uz prijedlog s priložima, te zaključak ovog suda izvršiocu _____. Prednje uručeno izvršiocu _____ sati.

Na osnovu Rješenja o izvršenju _ suda u _ broj _____ od _____, a prema zaključku ovog suda broj _____ od _____, sudski izvršilac oduzima od izvršioca pokretne stvari prema Ugovoru o zalogu zaključen između tražioca izvršenja i izvršioca, potvrde o registraciji broj _____, i rješenja o izvršenju:

1. _____
2. _____
3. _____,

te iste od 1. do 3. predaje tražiocu izvršenja.

Pokretne stvari nađene u sjedištu izvršioca u zatvorenom prostoru, hali. Tražilac izvršenja osigurao je radnu snagu, lice za otvaranje brave na hali-bravara, te bravu. Pokretne stvari od 1. do 3. su iznesene iz hale, a radnu snagu osigurao je tražilac izvršenja, te su one utovarene u prijevozno sredstvo koje je osigurao tražilac izvršenja. Konstatiram da je izvršenje provedeno.

Izjave učesnika:

Završeno, _____

Potpis tražioca izvršenja:

Potpis izvršioca:

Sudski izvršilac:

7.4.3. Prava ugovornih strana na zaštitu

Prema članu 27. OZZ-a, samo nakon oduzimanja osiguranja, lice čija su prava uključena ili pogođena izvršenjem založnog prava, može se obratiti izvršnom sudu sa zahtjevom da: obustavi izvršni postupak na osnovu činjenice da založni dužnik nije povrijedio obaveze iz ugovora o zalogu i naloži vraćanje osiguranja založnom dužniku; privremeno ili trajno stavi van snage pravo založnog povjerioca da proda osiguranje; založnom povjeriocu da uputstvo o bilo kojem pitanju u vezi sa izvršenjem založnog prava i naloži da se ponaša u skladu s jednim ili više proceduralnih pravila određenih ovim zakonom; oslobodi neko lice poštivanja jednog ili više proceduralnih pravila određenih ovim zakonom, ukoliko je poštivanje tih pravila postalo nesvrhsishodno; produži bilo koji rok iz Poglavlja V. ovog zakona kojeg se založni povjerilac mora pridržavati; od nekog lica zahtijeva da nadoknadi drugom licu troškove koje je to lice pretrpjelo uslijed pokretanja neosnovanog postupka pred sudom; ili izmijeni diobu novca dobivenog prodajom osiguranja u odnosu na predloženu diobu navedenu u obavještenju iz člana 32. stav. 1. ovog zakona. Izvršni sud izdat će traženo rješenje u roku od 8 (osam) dana od dana podnošenja zahtjeva lica čija su prava uključena ili pogođena izvršenjem založnog prava.

7.5. Prodaja osiguranja i obavještenje o prodaji

Kad sudski izvršilac oduzme osiguranje kako bi ga založni povjerilac prodao, prodaja se odvija bez učešća sudskog izvršioca, prema odredbi člana 29. Okvirnog zakona o zalozima. Najmanje 15 dana prije prodaje osiguranja, lice kojem je rješenjem o izvršenju određeno da proda osiguranje mora dati obavještenje o prodaji založnom dužniku, svakom licu za koje zna da ima pravo na tom osiguranju, kao i svakom licu koje je prije izdavanja obavještenja u valjanoj registraciji o prodaji označeno kao založni povjerilac. Obavještenje o prodaji mora sadržavati: opis osiguranja, neplaćeni iznos obaveze osigurane zalogom, iznos pripadajućih troškova ili, ukoliko iznos troškova još nije poznat, njihovu realnu procjenu, obavještenje o pravu da se osiguranje iskupi kako je određeno OZZ-om, obavještenje da će osiguranje biti prodato ukoliko ne bude bilo iskupljeno i datum, mjesto i vrijeme prodaje putem javne aukcije ili mjesta gdje će zatvorene ponude za tender biti dostavljene i datum nakon kojeg ponude za tender neće biti prihvatane.

Obavještenje o prodaji osiguranja u skladu s članom 29. OZZ-a (sadržaj obavještenja)

Predmet : Obavještenje o prodaji osiguranja

U skladu s članom 29. Okvirnog zakona o zalozima i odredbama Pravilnika o zalozima, ovim putem obavještavam Vas kao dužnika da će založni povjerilac, u skladu s Okvirnim zakonom o zalozima i odredbama čl. 56.-58. Pravilnika o zalozima, odredbama Ugovora o zalogu od _____ a sve u skladu s Rješenjem o izvršenju broj _____ od _____, izvršiti prodaju osiguranja neposrednom pogodbom na osnovu Ugovora o prodaji koji Vam dostavljamo u prilogu.

Opis osiguranja je sljedeći _____

Neplaćeni iznos obaveza osiguranih zalogom iznosi _____ uvećan za iznos zak. zat. kamate _____.

- Iznos pripadajućih troškova _____.

- Na ime skladištenja predmeta osiguranja _____.

U skladu s Okvirnim zakonom o zalozima, založni dužnik i izvršenik imaju pravo da iskupe navedeno osiguranje izmirenjem obaveze koja je osiguranjem obezbijedena. Založni dužnik ujedno se obavještava da će osiguranje biti prodato neposrednom pogodbom ako ne bude iskupljeno u roku od 15 dana od dana ovog obavještenja.

Prodaja navedenog osiguranja obaviti će se neposrednom pogodbom u roku od 15 dana od dana ovog obavještenja.

Obavještenje o prodaji nije potrebno u slučaju: kada bi osiguranje značajno izgubilo na vrijednosti ako se odmah ne proda, kada su troškovi vezani za održavanje i uskladištenje osiguranja nesrazmjerno visoki u odnosu na njegovu vrijednost, ili kada je izvršni sud odredio da obavještenje nije potrebno.

Osiguranje može biti prodato kao cjelina ili u utrživim jedinicama: na javnoj prodaji, uključujući aukciju ili zatvoreni tender, od strane sudskog izvršioca ili od strane založnog povjerioca, ili putem neposredne pogodbe od strane založnog povjerioca, ako ugovor o zalogu predviđa neposrednu pogodbu kao način prodaje ili je ona određena od izvršnog suda.

Ukoliko izvršni sud nije drugačije odredio, založni povjerilac će javnu prodaju, odnosno prodaju neposrednom pogodbom izvršiti na način koji je u skladu s općeprihvaćenim tržišnim standardima za prodaju stvari iste vrste kao što je osiguranje. Založni povjerilac nije obavezan angažirati sudskog vještaka radi procjene vrijednosti osiguranja. Postupak za prodaju osiguranja putem javne prodaje, odnosno prodaje neposrednom pogodbom uređen je Pravilnikom o zalozima.

Primjer zapisnika o prodaji založenih stvari i troškovima:

U skladu s odredbom člana 60. Pravilnika o zalozima banka _____ kao založni povjerilac sačinila je dana _____ godine.

ZAPISNIK O PRODAJI ZALOŽENIH STVARI I TROŠKOVIMA

Dana _____ godine izvršena je prodaja založenih pokretnih stvari u postupku tražioca izvršenja _____ protiv izvršenika _____.

Predmet prodaje su pokretne stvari opisane kao 4 komada serijskih brojeva _____, godina proizvodnje _____.

Založene pokretne stvari prodaju se neposrednom pogodbom.

Založene pokretne stvari prodate su po cijeni: _____, a ugovor o kupoprodaji sklapa se s kupcem nakom polaganja kupoprodajne cijene.

Troškovi pljenidbe i prodaje osiguranja čine:

- iznos od _____ KM na ime zakupa skladišta za 3 mjeseca u kojem su izuzete založene pokretne stvari bile smještene,
- iznos od _____ KM na ime prijevoza založenih pokretnih stvari do skladišta,
- iznos od _____ KM na ime usluge demontiranja založenih stvari,
- iznos od _____ KM na ime usluga rada viljuškara radi utovara založenih pokretnih stvari,
- iznos od _____ KM na ime takse na prijedlog i takse na rješenje o izvršenju,

Prisutni:

Zapisničar:

Primjer ugovora o prodaji založene pokretne stvari prema OZZ-u:

Banka _____ (u daljnjem tekstu: povjerilac)

Povjerilac _____ (u daljnjem tekstu: kupac)

U skladu s odredbama Okvirnog zakona o zalozima i Pravilnika o zalozima te u skladu s rješenjem o izvršenju broj _____ od _____ godine, donesenim od strane _ suda u _, sklopili su dana _____ godine

UGOVOR O PRODAJI

Član 1.

Predmet ovog ugovora je prodaja založenih pokretnih stvari (osiguranja) neposrednom pogodbom od strane povjerioca kupcu opisanih kao:

Automati za igrice: poker, trke, lov i rat aviona(4 komada) model --, proizvođača --, tvorničkih brojeva _____, godina proizvodnje _____. godine.

Ugovorne strane saglasne su da se opisane pokretne stvari nalaze u stanju konstatirano zapisnikom _ suda u _____. godine.

Član 2.

Ugovorne strane saglasne su da je kupac uz dužnu pažnju koju je trebao uložiti izvršio pregled pokretnih stvari opisanih u članu 1. ovog ugovora te da ih kupuje u viđenom stanju na dan sklapanja ugovora.

Kupac izričito izjavljuje da prema povjeriocu vezano za pokretne stvari opisane u članu 1. nema nikakve prigovore u pogledu materijalnih ili pravnih nedostataka na stvarima.

Član 3.

Ugovorne strane saglasne su da će kupac u ime kupoprodajne cijene za pokretne stvari opisane u članu 1. ovog ugovora povjeriocu isplatiti iznos od __ KM (_____), u roku od dva radna dana od dana sklapanja ovog ugovora.

Ukoliko kupac iznos iz prethodnog stava ne uplati povjeriocu u roku od 2 (dva) radna dana od dana sklapanja ugovora, ovaj ugovor ima se smatrati nevažećim.

Nakon prodaje osiguranja i prijema iznosa iz stava 1. ovog člana te nakon odbitka troškova pružimanja posjeda, održavanja i prodaje osiguranja založni povjerilac će preostali iznos novca položiti na depozitni račun broj _____ otvoren kod _____ banke.

Član 4.

Vlasništvo nad pokretnim stvarima kupac neće moći prenijeti na svoje ime sve dok kupoprodajna cijena iz člana 3. ovog ugovora ne bude isplaćena u cijelosti.

Kupac ne može uzeti pokretne stvari iz člana 1. ovog ugovora u posjed sve dok

kupoprodajna cijena iz člana 3. ovog ugovora ne bude isplaćena u cijelosti.

Kupac ne može uzeti pokretne stvari iz člana 1. ovog ugovora u posjed sve dok kupoprodajna cijena iz člana 3. ovog ugovora ne bude isplaćena u cijelosti.

Član 5.

Povjerilac je dužan kupcu nakon isplate kupoprodajne cijene u cijelosti osigurati pristup pokretnim stvarima iz člana 1. ovog ugovora.

Povjerilac nije obavezan kupcu osigurati utovar radi prijevoza, prijevoz i istovar pokretnih stvari iz člana 1. ovog ugovora.

Sve troškove vezane za utovar radi prijevoza, prijevoz i istovar pokretnih stvari snosi kupac koji se obavezuje za navedene radnje osigurati i radnu snagu i mehanizaciju.

Kupac je obavezan pokretne stvari opisane u članu 1. ovog ugovora preuzeti od povjerioca na dan isplate cjelokupne kupoprodajne cijene.

U slučaju da kupac ne preuzme pokretne stvari od povjerioca u roku predviđenom u prethodnom stavu, kupac snosi sve troškove skladištenja pokretnih stvari kao i rizike vezane za propast stvari.

Član 6.

Sve troškove po osnovu ovog ugovora ili koji mogu proizaći iz ovog ugovora snosi kupac.

Sve obaveze po osnovu javnih prihoda koje bi mogle proizaći iz ovog ugovora snosi kupac.

Član 7.

Ovaj ugovor sačinjen je u pet istovjetnih primjeraka od kojih ugovorne strane zadržavaju po dva primjerka, a jedan primjerak uručuje se nadležnom sudu.

U _ dana _____ godine.

Povjerilac: _____ Kupac: _____

Založni povjerilac, koji je prodao osiguranje, položiti će iznos novca, koji je preostao nakon odbitka troškova preuzimanja posjeda, održavanja i prodaje osiguranja, na poseban depozitni račun otvoren u banci u BiH u skladu s Pravilnikom o zalozima i članom 30. OZZ-a. Novčani iznos koji predstavlja troškove preuzimanja posjeda, održavanja i prodaje osiguranja bit će bez odgađanja isplaćen licu koje je snosilo te troškove.

Savjestan kupac, koji u dobroj vjeri kupi stvar na prodaji i stekne posjed stvari, pribavlja svojину na stvari oslobođenu od bilo kakvih tereta, bez obzira da li je prodavac ispunio uslove uređene članom 31. OZZ-a.

U roku od 8 (osam) dana od dana prodaje osiguranja, založni povjerilac mora založnom dužniku, svakom licu za koje zna da ima pravo na tom osiguranju, kao i svakom licu koje je prije izdavanja obavještenja u valjanoj registraciji označeno kao založni povjerilac, dati obavještenje koje sadrži sljedeće informacije: iznos novca dobiven prodajom osiguranja, kao i naziv i mjesto banke u koju je novac deponiran, iznos koji je utrošen na podmirenje troškova preuzimanja posjeda, održavanja i prodaje osiguranja, način na koji će novac dobiven prodajom biti raspodijeljen i da će, ako sudu ne bude podnesen zahtjev za izmjenu diobe, novac dobiven prodajom osiguranja, u roku od 15 dana od dana davanja obavještenja, biti raspodijeljen onako kako je navedeno u obavještenju - član 32. OZZ -a. Iznos novca dobiven prodajom osiguranja mora se raspodijeliti u skladu s odredbama OZZ-a koji uređuje prava prvenstva.

Primjer sadržaja obavještenja o prodaji pokretnih stvari, koju založni povjerilac dostavlja sudu:

RADI: Izvršenja na pokretnim stvarima

V.s. _____ KM

Predmet: obavještenje, dostavlja se

Postupajući po rješenju _suda u _broj_____ od _____ založni povjerilac je uz prethodno obavještenje i saglasnost založenog dužnika a putem neposredne pogodbe (kako je to propisano Pravilnikom o zalozima) izvršio prodaju založenih pokretnih stvari kao predmeta izvršenja u navedenom postupku opisanih kao:

- Automati za igre marke_____ 4 komada, serijskih brojeva_____.

- Navedene založene pokretne stvari prodate su za iznos od _____ KM, a kupac je istog dana po zaključenju ugovora o prodaji izvršio uplatu cijene i preuzimanje posjeda navedenih pokretnih stvari.

- U skladu s članom 30. Okvirnog zakona o zalozima založni povjerilac je nakon prodaje osiguranja od iznosa dobivenog prodajom odbio troškove koji se podvode pod troškove preuzimanja osiguranja, održavanja i prodaje osiguranja, kako slijedi:

- iznos od _____ KM na ime zakupa skladišta za 3 mjeseca u kojem su izuzete založene pokretne stvari bile smještene,
- iznos od _____ KM na ime prijevoza založenih pokretnih stvari do skladišta,

- iznos od _____ KM na ime usluge demontiranja založenih stvari,
- iznos od _____ KM na ime usluga rada viljuškara radi utovara založenih pokretnih stvari,
- iznos od _____ KM na ime takse na prijedlog i takse na rješenje o izvršenju,

Preostali iznos založni povjerilac položio je na poseban depozitni račun otvoren kod _____.

Založni povjerilac je, postupajući u skladu s članom 32. Okvirnog zakona o zalozima, obavijestio založnog dužnika o prodaji založenih pokretnina, iznosu novca dobivenog prodajom, kao i o broju računa i banci u kojoj je deponiran, iznosu koji će biti iskorišten za podmirenje troškova, te načinu na koji će preostali iznos biti raspoređen, te o pravu založnog dužnika da podnese zahtjev u skladu s članom 27. stav 1. tačka b Okvirnog zakona o zalozima i posljedicama nepodnošenja takvog zahtjeva.

Navedeno obavještenje uz sve dokaze založni dužnik zaprimio je dana _____, tako da je rok od 15 dana u kojem je založni dužnik mogao istaći zahtjev iz člana 27. stav 1. tačka g. istekao dana _____.

Kako je time založni povjerilac ispunio svoju obavezu propisanu navednim članom te kako bi se ostatak novčanog iznosa dobivenog prodajom založenih pokretnih stvari mogao raspodijeliti radi namirenja glavnog duga, molimo nadležni sud da nas obavijesti da li je založni dužnik nadležnom sudu podnio zahtjev iz člana 27. stav 1. tačka g. Okvirnog zakona o zalozima zaključno sa _____ godine.

Ujedno tražimo da sud dostavi nalog za uplatu takse na prijedlog i rješenje kako bi isti bili izmireni iz iznosa dobivenog prodajom jer u osnovi čine troškove preuzimanja posjeda, održavanja i prodaje posjeda iz člana 30. stav 1. Okvirnog zakona o zalozima.

U prilogu sudu dostavlja se

- ugovor o prodaji, kopija uplatnice, zapisnik od _____.

Potpis založog povjerioca:

Ako izvršni sud ne odredi drugačije u skladu s članom 27. stav 2. OZZ-a, založni povjerilac, koji novac dobiven prodajom osiguranja ne raspodijeli na navedeni način (poštujući prava prvenstva), dužnik je svakog lica koje je uložilo zahtjev za izmjenу diobe novca dobivenog prodajom osiguranja u odnosu na predloženu diobu navedenu u obavještenju iz člana 32. stav 1. ovog zakona i koje je pretrpjelo štetu izazvanu popuštanjem od strane založnog povjerioca.

Nakon povrede obaveze iz ugovora, založni povjerilac može licu koje ima pravo na obavještenje na osnovu člana 29. OZZ-a predložiti da zadrži osiguranje s ciljem namirenja potraživanja ili dijela potraživanja koje je osigurano zalogom (član 33. OZZ-a).

Ako je obavještenje o odbijanju prijedloga dostavljeno založnom povjeriocu u roku od 15 dana od dana prijema prijedloga iz stava 1. ovog člana, založni povjerilac ne može zadržati osiguranje i mora ga prodati u skladu s odredbama ovog zakona.

Ako nije dostavljeno obavještenje o odbijanju prijedloga založnom povjeriocu u roku od 15 dana od dana prijema prijedloga iz stava 1. ovog člana, smatra se da je založni povjerilac neopozivo izabrao pravo da zadrži stvar s ciljem namirenja potraživanja u skladu s prijedlogom. U ovom slučaju založni povjerilac stiče pravo svojine na stvari koja time postaje oslobođena od bilo kakvih prava lica kojima je prijedlog bio upućen.

Pravo na iskup osiguranja - član 34. Okvirnog zakona o zalozima: U bilo koje vrijeme prije prodaje osiguranja založni dužnik ili lice s nižim pravom prvenstva mogu dovesti do prestanka zalogu ispunjenjem neizmirenog dijela obaveze koja je osigurana tim zalogom.

7.6. Prodaja osiguranja od strane sudskog izvršioca

Ako je u prijedlogu za izvršenje tražilac izvršenja predložio da sudski izvršilac oduzme i proda osiguranje, postupak za prodaju osiguranja vrši se putem javne prodaje, odnosno prodaje neposrednom pogodbom što je uređeno Pravilnikom o zalozima. Založni povjerilac može kupiti stvar ili njen dio samo putem javne prodaje koju vodi sudski izvršilac.

Osiguranje **može biti prodato prema OZZ-u kao cjelina ili u utrživim jedinicama:**

a) na javnoj prodaji, uključujući aukciju ili zatvoreni tender, od strane sudskog izvršioca ili od strane založnog povjerioca; ili

b) putem neposredne pogodbe od strane založnog povjerioca, ako ugovor o zalogu predviđa neposrednu pogodbu kao način prodaje ili je ona određena od strane izvršnog suda.

Aukcija (engl. auction, njem. auktion, Versteigerung) je postupak formiranja cijene u toku kojeg se mogući kupci nadmeću cijenom koju su spremni ponuditi za traženu stvar. Pobjeđuje onaj kupac koji ponudi najviše, te on ima pravo kupiti željenu količinu po ponuđenoj cijeni. To nadmetanje može početi od najniže ili pak od najviše cijene.

Najmanje 15 dana prije prodaje osiguranja sudski izvršilac kojem je rješenjem o izvršenju određeno da proda osiguranje mora dati obavještenje o prodaji založnom

dužniku, svakom licu za koje zna da ima pravo na tom osiguranju, kao i svakom licu koje je prije izdavanja obavještenja u valjanoj registraciji o prodaji označeno kao založni povjerilac. Obavještenje o prodaji mora sadržavati: opis osiguranja, neplaćeni iznos obaveze osigurane zalogom, iznos pripadajućih troškova ili, ukoliko iznos troškova još nije poznat, njihovu realnu procjenu, obavještenje o pravu da se osiguranje iskupi kako je određeno OZZ-om, obavještenje da će osiguranje biti prodato ako ne bude iskupljeno i datum, mjesto i vrijeme prodaje putem javne aukcije ili mjesta gdje će zatvorene ponude za tender biti dostavljene i datum nakon kojeg ponude za tender neće biti prihvatane. Svako obavještenje koje se pominje u Poglavlju V. OZZ-a mora biti u pismenoj formi i može biti dostavljeno jedino lično, telefaksom, poštom preporučeno ili posredstvom kurira, PA TAKO I PREDNJE OBAVJEŠTENJE.

Primjer obavještenja:

BOSNA I HERCEGOVINA

Izvršna stvar:

Tražilac izvršenja:

Izvršenik:

_____ sud _____

Radi _____

Izvršni odjel _____

Broj predmeta _____

U skladu s članom 29. Okvirnog zakona o zalozima i odredbama čl. 56.-58. Pravilnika o zalozima, sudski izvršilac kao aukcionar dužniku dostavlja

OBAVJEŠTENJE O AUKCIJI

(član 29. Okvirnog zakona o zalozima

“Sl. glasnik BiH”, br. 28/04 i 54/04)

- aukcionar/sudski izvršilac: _____
- opis osiguranja: _____

Neplaćeni iznos obaveze osiguranja zalogom _____ KM, uvećan za iznos zak. zat. kamate _____.

- iznos troškova aukcije uključujući i naknadu aukcionara i drugi mogući troškovi
- založni dužnik ima pravo iskupa osiguranja prije aukcije ispunjenjem neizmirenog dijela obaveze koja je osigurana zalogom
- založni dužnik se istovremeno obavještava da će osiguranje biti prodato

javnom prodajom aukcijom ukoliko ne bude iskupljeno u roku od 15 dana od dana ovog obavještenja

- osiguranje će biti prodato, prema OZZ-u, kao cjelina / u utrživim jedinicama
- sva zainteresirana lica mogu pregledati osiguranje _____ dana prije održavanja aukcije na adresi _____ od ____ do ____ sati
- obavještavate se da je dana _____ u _____ sati zakazana javna aukcija koja će se održati u _ sudu _ ul. _ broj _ u sobi _____ / _____ sprat.
- pravila aukcije i dodatne informacije kod _____, tel. _____

Pravila aukcije:

PRAVILA AUKCIJE

- Aukcija će biti održana ako bude prisutno najmanje jedno lice koje je dalo punodu za osiguranje (član 30. Pravilnika o zalozima).
- Za lice koje povrijedi pravila aukcije ili se ponaša na način koji ometa vođenje aukcije, aukcionar će:
 - odbiti da prihvati ponudu tog lica,
 - zahtijevati da to lice napusti aukciju (član 31. Pravilnika o zalozima).
- Kada aukcionar da ponudu za početnu cijenu, on će pozvati učesnike da daju ponude za povećanu cijenu čiji iznos određuje aukcionar.
- Proces povećanja cijene osiguranja se nastavlja sve dok učesnici daju ponude.
- Ako nakon drugog poziva aukcionara nije data ponuda za posljednju cijenu koju je ponudio aukcionar, on daje posljednji poziv učesnicima da daju svoje ponude.
- Ako nakon trećeg poziva aukcionara za veću ponudu nijedan učesnik ne da ponudu, aukcionar objavljuje da je lice koje je dalo posljednju ponudu kupac osiguranja i proglašava aukciju završenom (član 33. Pravilnika o zalozima).
- Ako dva ili više učesnika aukcije daju ponudu za posljednju ponudenu cijenu, aukcionar će proglasiti kupcem osiguranja onog koji je prvi dao ponudu.
- Ako čak i nakon trećeg poziva aukcionara nijedan učesnik ne da ponudu za

početnu cijenu predmeta koji je predmet aukcije, aukcionar će proglasiti aukciju za taj predmet završenom i neuspjelom (član 34. Pravilnika o zalozima).

- Nakon što bude prihvaćena posljednja ponuda sačinjava se ugovor o prodaji osiguranja koji potpisuje kupac i aukcionar u ime organizatora. Ugovor sadrži odredbu da će biti nevažeći ako kupac u roku dva radna dana od dana potpisivanja ugovora ne plati punu cijenu osiguranja, te da se vlasništvo nad osiguranjem neće prenijeti na kupca i kupac ne može uzeti osiguranje u posjed sve dok cijena osiguranja ne bude plaćena u cijelosti (član 35. Pravilnika o zalozima).
- Ako kupac ne ispuní obaveze iz ugovora o prodaji, ugovor o prodaji je ništavan.
- Ako je ugovor o prodaji ništavan u skladu s članom 36. Pravilnika ili kupac ne zaključi ugovor o prodaji iz člana 35., aukcionar mora ponuditi osiguranje učesniku koji je na aukciji ponudio prvu nižu cijenu, ako takav učesnik postoji. Ako se učesnik saglasi da kupi osiguranje, na ugovor o prodaji između aukcionara i kupca primjenjuje se član 35. Pravilnika o zalozima.
- Ako učesnik na aukciji koji je prvi pozvan u skladu s članom 37. stav 1. Pravilnika ne prihvati poziv, aukcionar će ponuditi osiguranje učesniku koji je dao sljedeću nižu ponudu na aukciji, ako takav učesnik postoji. Ako učesnik prihvati da kupi osiguranje, na ugovor o prodaji primjenjuje se član 35. ovog pravilnika.
- Ako učesnik aukcije iz člana 36. stav 2. Pravilnika ne prihvati poziv, aukcija se smatra neuspješnom (član 37. Pravilnika).
- Na aukciji, direktno ili posredstvom predstavnika, ne mogu učestvovati sljedeća lica:
 - založni dužnik,
 - organizator aukcije ili zaposleni kod organizatora aukcije,
 - uređujući sudija,
 - uređujući sudski izvršilac,
 - aukcionar ili zaposleni kod aukcionara,
 - lice koje je s licem iz tačke a) do tačke e) ovog člana u srodstvu u uspravnoj liniji ili pobočnoj liniji do trećeg stepena ili je s njim povezano ekonomskim interesom,
 - Ugovor o prodaji s licem koje ne može učestvovati na aukciji je ništavan
 - Lice koje narušava pravila iz stava 1. ovog člana mora organizatoru aukcije platiti ukupne troškove ponovne prodaje osiguranja izazvane povredom pravila.

Primjer zapisnika o prodaji založenih stvari i troškovima

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVRŠNA STVAR:

Tražilac izvršenja: _____

Izvršenik: _____

_____ sud _____

Radi: _____

Izvršni odjel:

Odjeljenje sudskih izvršilaca

Broj predmeta: _____

Sarajevo, _____

U skladu s odredbom čl. 60. Pravilnika o zalozima, sudski izvršilac _____ kao aukcionar sačinio je dana _____ godine.

ZAPISNIK O JAVNOJ PRODAJI-AUKCIJI ZALOŽENIH STVARI I TROŠKOVIMA

Dana _____ godine izvršena je prodaja založenih pokretnih stvari u postupku tražioca izvršenja _____ protiv izvršenika _____.

Predmet javne prodaje-aukcije su sljedeće pokretne:

1. Pokretna stvar u naravi-pmv. _____ godina proizvodnje _____, broj šasije _____, broj motora _____, boja _____, registarske oznake- _____, procijenjene vrijednosti u iznosu od _____ KM,

2. Pokretna stvar u naravi-pmv. _____ godina proizvodnje _____, broj šasije _____, broj motora _____, boja _____, registarske _____, Procijenjena vrijednost cijele pokretne stvari _____ KM.

Na aukciji kao kupci učestvuju:

1. _____

2. _____

3. _____

Lica koja učestvuju na javnoj prodaji aukciji sudski izvršilac upozorio je na pravila aukcije.

Ispunjene zakonske pretpostavke za održavanje aukcije.

Započeto: _____

Na prodaju se nudi pokretna stvar pod rednim broj 1. po početnoj cijeni _____ KM.

Lista ponuđača:

1. _____, iznos ponude _____ KM,

2. _____, iznos ponude _____ KM,

Nakon trećeg poziva aukcionara za veću ponudu, aukcionar objavljuje da je lice koje je dalo posljednju ponudu _____ kupac osiguranja i proglašava aukciju završenom za pokretnu stvar pod rednim brojem 1. (član 33.)

Saopćava se kupcu da će nakon prihvatanja ove ponude biti sačinjen ugovor o prodaji osiguranja koji potpisuje kupac i aukcionar u ime organizatora. Ugovor sadrži odredbu da će biti nevažeći ako kupac u roku dva radna dana od dana potpisivanja ugovora ne plati punu cijenu osiguranja, te da se vlasništvo nad osiguranjem neće prenijeti na kupca i kupac ne može uzeti osiguranje u posjed sve dok cijena osiguranja ne bude plaćena u cijelosti (član 35.)

Na prodaju se nudi pokretna stvar pod rednim broj 2. po početnoj cijeni _____ KM.

Lista ponuđača:

1. _____, iznos ponude _____ KM,
2. _____, iznos ponude _____ KM,

Nakon trećeg poziva aukcionara za veću ponudu, aukcionar objavljuje da je lice koje je dalo posljednju ponudu _____ kupac osiguranja i proglašava aukciju završenom za pokretnu stvar pot rednim brojem 1. (član 33.)

Saopćava se kupcu da će nakon prihvatanja ove ponude biti sačinjen ugovor o prodaji osiguranja koji potpisuju kupac i aukcionar u ime organizatora. Ugovor sadrži odredbu da će biti nevažeći ako kupac u roku dva radna dana od dana potpisivanja ugovora ne plati punu cijenu osiguranja, te da se vlasništvo nad osiguranjem neće prenijeti na kupca i kupac ne može uzeti osiguranje u posjed sve dok cijena osiguranja ne bude plaćena u cijelosti (član 35.)

Potpis najpovoljnijeg ponuđača (kupca):

Izjave učesnika:

Završeno, _____

Potpis učesnika:

Sudski izvršilac/aukcionar:

Primjer ugovora o prodaji osiguranja:

U skladu s odredbama Okvirnog zakona o zalozima i članom 35. Pravilnika o zalozima, te u skladu s rješenjem o izvršenju broj _____ od _____ godine, donesenim od strane _ suda u _, a nakon održane javne aukcije, održane dana _____, u prostorijama _ suda u _, zaključuje se dana _____ godine, sljedeći

UGOVOR O PRODAJI PREDMETA OSIGURANJA-VOZILA

Između:

1. prodavca-aukcionara sudskog izvršioca _ . JMB ____, L.K. br. __ ____, ul. _____,

2. kupca banka ____ ul. ____ upisan u sudski registar pravnih subjekata __ suda u __ Rješenje broj _____, zastupan po opunomoćeniku __ uposlenik kupca, punomoć broj OPU-IP- _____

Član 1.

Predmet ovog ugovora je prodaja založenih pokretnih stvari (osiguranja) na javnoj aukciji od strane sudskog izvršioca kao aukcionara, kupcu opisanih kao: putničko motorno vozilo marke____, broj šasije____, broj motora _____, godina proizvodnje _____, četvoro vrata, snaga motora _____, zapremina motora _____, registarskih oznaka _____.

Ugovorne strane saglasne su da se opisane pokretne stvari nalaze u stanju konstatiranim zapisnikom _____ suda u _____ od _____ godine.

Predmet aukcije je u vlasništvu izvršenika _____ JMB _____ koji je od istog zapljenjen i u skladu s Okvirnim zakonom o zalozima ("Službeni glasnik BiH", broj 28/04) predat u posjed tražioca izvršenja radi prodaje na javnoj aukciji od strane sudskog izvršioca u skladu s Pravilnikom o zalozima ("Službeni glasnik BiH", broj 53/04).

Član 2.

Ugovorne strane saglasne su da je kupac uz dužnu pažnju koju je trebalo da uloži izvršio pregled pokretnih stvari opisanih u članu 1. ovog ugovora te da ih kupuje u viđenom stanju na dan sklapanja ugovora.

Kupac izričito izjavljuje da prema prodavcu vezano za pokretne stvari opisane u članu 1. nema nikakve prigovore u pogledu materijalnih ili pravnih nedostataka na stvarima.

Član 3.

Prodajna cijena predmeta aukcije-vozila iz člana 1. ovog ugovora iznosi _____ KM i postignuta je na aukciji održanoj dana _____ godine.

Član 4.

Prodajna cijena iz člana 3. ovog ugovora koju je kupac obavezan uplatiti u roku od 2 (dva) dana od potpisivanja ovog ugovora neće se polagati na posebno određeni bankovni račun, već će se tražilac izvršenja kao kupac smatrati namirenim u navedenom iznosu u odnosu na predmetno potraživanje.

Član 5.

Vlasništvo nad predmetom aukcije kupac stiče potpisivanjem ovog ugovora.

Član 6.

Sve troškove po osnovu ovog ugovora ili koji mogu proizaći iz ovog ugovora snosi kupac.

Sve obaveze po osnovu javnih prihoda koje bi mogle proizaći iz ovog ugovora snosi kupac.

Član 7.

Ovaj ugovor sačinjen je u šest jednakih primjeraka od kojih po tri za svaku ugovoru stranu.

Član 8.

Ovaj ugovor stupa na snagu danom potpisivanja objiju ugovornih strana.

PRODAVAC:

KUPAC:

Sudski izvršilac koji je prodao osiguranje položit će iznos novca, koji je preostao nakon odbitka troškova preuzimanja posjeda, održavanja i prodaje osiguranja, na poseban depozitni račun otvoren u banci u BiH u skladu s Pravilnikom o zalozima i članom 30. OZZ-a. Novčani iznos koji predstavlja troškove preuzimanja posjeda, održavanja i prodaje osiguranja bit će bez odgađanja isplaćen licu koje je snosilo te troškove. Nalog za isplatu troškova daje sud. Novac se, dakle, prvo koristi za pokrivanje troškova nastalih izvršenjem ugovora o zalogu, a ostatak se mora položiti na račun u banci. Novac treba položiti na račun u banci prije nego što se pristupi podmirivanju bilo koje obligacije.

Neovisno o tome da li sudski izvršilac ili tražilac izvršenja prodaju predmet zaloga, u oba slučaja prodaja bi trebalo da se odvija po istim pravilima koja značajno odstupaju od općih pravila izvršnog postupka kojima se regulira izvršenje na pokretnim stvarima i koja su regulirana odredbama člana 24. – 55. Pravilnika o zalozima.

7.7. Prava savjesnog kupca

Savjestan kupac, koji u dobroj vjeri kupi stvar na prodaji i stekne posjed stvari, pribavlja svojину na stvari oslobođeno od bilo kakvih tereta, bez obzira da li je prodavac ispunio uslove uređene ovim zakonom (član 31. OZZ-a).

7.8. Dioba nakon prodaje

U roku od 8 (osam) dana od dana prodaje osiguranja, sudski izvršilac mora založnom dužniku, svakom licu za koje zna da ima pravo na tom osiguranju, kao i svakom licu koje je prije izdavanja obavještenja u valjanoj registraciji označeno kao založni povjerilac, dati obavještenje koje sadrži sljedeće informacije: iznos novca dobiven prodajom osiguranja, kao i naziv i mjesto banke u koju je novac deponiran, iznos koji je utrošen na podmirenje troškova preuzimanja posjeda, održavanja i prodaje osiguranja, način na koji će novac dobiven prodajom biti raspodijeljen i da će, ako sudu ne bude podnesen zahtjev za izmjenu diobe, novac dobiven prodajom osiguranja, u roku od 15 dana od dana davanja obavještenja, biti raspodijeljen onako kako je navedeno u obavještenju (član 32. OZZ-a).

PREDMET: Obavještenje o prodaji osiguranja i diobi novca dobivenog prodajom založnom dužniku svakom licu za koje zna da ima pravo na tom osiguranju, kao i svakom licu koje je prije izdavanja obavještenja u valjanoj registraciji označeno kao založni povjerilac.

BOSNA I HERCEGOVINA
IZVRŠNA STVAR:

Tražilac izvršenja: _____

Izvršenik: _____

Radi: _____

Izvršni odjel:

Odjeljenje sudskih izvršilaca

Broj predmeta: _____

Sarajevo, _____

U skladu s odredbom člana 32. Okvirnog zakona o zalozima, obavještava se _____ da je ___ sud u ___ u skladu s Okvirnim zakonom o zalozima, Pravilnikom o zalozima i Rješenjem o izvršenju broj _____ od _____ godine po sudskom izvršiocu izvršio prodaju založenih pokretnih stvari opisanih kao – Automati za igre proizvođača _____ 4 komada serijskih brojeva--, godine proizvodnje _____. za iznos od _____ KM.

Navedene založene prokretne stvari prodate su za iznos od _____ KM, a kupac je istog dana po zaključenju ugovora o prodaji izvršio uplatu cijene i preuzimanje posjeda navedenih pokretnih stvari

Navedeni iznos deponiran je na račun broj _____ otvoren kod _____ banke.

U skladu s članom 30. Okvirnog zakona o zalozima, ___ sud u ___ je nakon prodaje osiguranja od iznosa dobivenog prodajom odbio troškove koji se podvode pod troškove preuzimanja osiguranja, održavanja i prodaje osiguranja, kako slijedi:

- iznos od _____ KM na ime zakupa skladišta za četiri mjeseca u kojem su izuzete založene pokretne stvari bile smještene.
- iznos od _____ KM na ime usluga založenih pokretnih stvari do skladišta
- iznos od _____ KM na ime usluga demontiranja založenih pokretnih stvari
- iznos od _____ KM na ime usluga rada viljuškara radi utovara založenih pokretnih stvari.

Na ime troškova preuzimanja, održavanja i prodaje osiguranja po dostavljanju naloga nadležnog suda iz navedenog iznosa dobivenog prodajom bit će isplaćen iznos od _____ KM.

U prilogu ovog akta kao dokaz o učinjenim troškovima založnom dužniku dostavlja se: ugovor o zakupu od _____ godine, s pripadajućim aneksima, rješenje o izvršenju od _____ godine, te odgovarajuće fakture za isporučene usluge demontaže, utovara i prijevoza osiguranja.

Ostatak novca dobivenog prodajom sud će usmjeriti na ime izmirenja obaveza založnog dužnika po osnovu ugovora o zalogu od _____ godine, koje predstavljaju potraživanje založnog povjerioca prema založnom dužniku prema Ugovoru o kreditu po tekućem računu broj _____ i određenom rješenju o izvršenju.

___ sud u ___ će u roku od 15 dana od dana davanja ovog obavještenja raspodijeliti iznos dobiven prodajom na način kako je to opisano ako nadležnom sudu ne bude podnesen zahtjev u skladu s članom 27. stav 1. tačka g) Okvirnog zakona o zalozima.

Sudski izvršilac:

Iznos novca dobiven prodajom osiguranja mora se raspodijeliti u skladu s odredbama ovog zakona koji uređuje prava prvenstva, a diobu vrši izvršni sud.

7.9. Namirenje zadržavanjem stvari

Nakon povrede obaveze iz ugovora, založni povjerilac može licu koje ima pravo na obavještenje na osnovu člana 29. ovog zakona predložiti da zadrži osiguranje s ciljem namirenja potraživanja ili dijela potraživanja koje je osigurano zalogom.

Ako je obavještenje o odbijanju prijedloga dostavljeno založnom povjeriocu u roku od 15 dana od dana prijema prijedloga iz stava 1. ovog člana, založni povjerilac ne može zadržati osiguranje i mora ga prodati u skladu s odredbama ovog zakona.

Ako nije dostavljeno obavještenje o odbijanju prijedloga založnom povjeriocu u roku od 15 dana od dana prijema prijedloga iz stava 1. ovog člana, smatra se da je založni povjerilac neopozivo izabrao pravo da zadrži stvar s ciljem namirenja potraživanja u skladu s prijedlogom. U ovom slučaju založni povjerilac stiže pravo svojine na stvari koja time postaje oslobođena od bilo kakvih prava lica kojima je prijedlog bio upućen (član 33. OZZ-a).

7.10. Pravo na iskup osiguranja

U bilo koje vrijeme prije prodaje osiguranja založni dužnik ili lice s nižim pravom prvenstva mogu dovesti do prestanka zaloga ispunjenjem neizmirenog dijela obaveze koja je osigurana tim zalogom (član 34. OZZ-a).

8. REDOSLIJED ZALOŽNIH PRAVA

Založni povjerilac ima pravo prvenstva naplate iz cijene postignute prodajom predmeta založnog prava, osim ako zakonom nije drugačije određeno. Ako je isti predmet založen većem broju povjerilaca, red prvenstva utvrđuje se prema vremenu prijema zahtjeva za upis založnog prava u registar zaloga. U ovoj poglavlju OZZ-a regulira se i pitanje reda prvenstva različitih založnih prava (upisanog u registar ili nastalog predajom u državinu), tako da se prvenstvo računa prema vremenu nastanka odgovarajućeg založnog prava. Založno pravo stečeno predajom u državinu uživa prvenstvo u odnosu na kasnije založno pravo upisano u Registar zaloga, ako se zasniva na ugovoru o zalogu koji je zaključen u pismenoj formi i ovjeren u sudu ili u drugom organu ovlaštenom za ovjeravanje potpisa.

Odredbe Okvirnog zakona o zalozima reguliraju pitanje tereta dokazivanja, prebacujući teret dokazivanja na neupisanog povjerioca u Registar zaloga koji mora dokazati da je do predaje u državinu došlo prije upisa u registar.

Bitno je naglasiti da zakonsko založno pravo iz ugovora u privredi (prijevoznika, komisionara, otpremnika, skladištara) ima prvenstveno u odnosu na založno pravo upisano u Registar zaloga. Zakonsko založno pravo zaposlenika za potraživanje nagrade za rad, naknade za utrošeni materijal i ostala potraživanja u vezi s njegovim radom, a koja su nastala na osnovu ugovora o djelu iz Zakona o obligacionim odnosima, ima prvenstvo u odnosu na založna prava upisana u Registar zaloga. Redosljed zakonskog založnog prava države za potraživanje poreza i drugih dažbina određuje se prema vremenu upisa u Registar zaloga.

9. PRESTANAK ZALOŽNOG PRAVA

Založno pravo prestaje: isplatom i drugim načinima prestanka potraživanja, propašću stvari, prodajom i u ostalim slučajevima (pismeno odricanje založnog povjerioca, konfuzija, sticanje svojine na predmetu zaloga).

Za prestanak založnog prava i brisanje iz Registra zaloga traži se pristanak na brisanje založnog povjerioca ili sudska odluka kojom se utvrđuje da je založno pravo prestalo. Za upis, brisanje podataka i druge usluge koje pruža Ured za registar, plaća se naknada.

10. BITNA PITANJA

Aktuelna su pitanja u sudskoj praksi: da li je prilikom zaključenja ugovora o zalogu na pokretnim stvarima koji se upisuje u registar zaloga na pokretnim stvarima nužno da povjerilac (banka) zahtijeva potvrde poreske uprave i Uprave za indirektno oporezivanje da nema neisplaćenih, dospjelih poreza kako namirenju potraživanja osiguranog založnim pravom ne bi prethodila zakonska hipoteka s prioritetom? Da li tražiti potvrde ne starije od 15 dana ili se mogu uvažiti potvrde starijeg datuma, te da li je dovoljna samo potvrda poreske uprave – direktni porezi ili je potrebna i potvrda Uprave za indirektno oporezivanje da nema dospjelih neizmirenih obaveza?

Odgovor je lako naći jer je Okvirnim zakonom o zalozima određeno da se, što se tiče pokretnih stvari, i zakonsko založno pravo mora upisati da bi imalo prioritet (naziva ga se „srodnim pravom“ iz čije je zakonske definicije jasno da se radi o zakonskom založnom pravu države). To bi značilo da pribavljanje potvrde nije nužno, ali kako postoji mogućnost namirenja u posebnom postupku, rizik postoji i ako je pribavljena potvrda. Ugovorno registrirano založno pravo traje određeni period, a u momentu registracije nije postojalo zakonsko založno pravo (prezentirana potvrda), već je ono nastalo kasnije i nije uopće registrirano. Prema Okvirnom zakonu o zalozima, ono ne uživa zaštitu, ali ako država u posebnom postupku zaplijeni i proda stvar, nikakav registar nije od pomoći.

Bitno je napomenuti da treba voditi računa o odredbi člana 7. Okvirnog zakona o zalozima koja regulira situaciju da su i ugovorno osiguranje i zakonsko založno pravo („srodno pravo“) registrirani, red prvenstva ne mora biti određen samo registracijom (član 7. st. 2). „Zalog koji je registriran prije srodnog prava ima pravo prvenstva nad tim srodnim pravom, ali samo do iznosa kredita isplaćenog od strane založnog povjerioca do momenta registracije srodnog prava.“

Ako se na licu mjesta ne nađe predmet zaloga, u tom slučaju sud poziva tražioca izvršenja da u određenom roku obavijesti sud gdje i kod koga se nalazi pokretna stvar predmet zaloga. Ako tražilac izvršenja obavijesti sud da se pokretna stvar nalazi kod trećeg lica, u tom slučaju sud provodi izvršenja i oduzima predmet izvršenja od trećeg lica, ukoliko je na području koje pokriva mjesna nadležnost suda.

Okvirni zalog o zalozima regulira samo postupak namirenja založnih povjerilaca, ali ne i postupak realizacije prava lica koje je pridržalo pravo vlasništva ili davaoca leasinga, jer je ostvarenje ovih prava po svojoj prirodi različito. Povjerioci osigurani ovim pravima nemaju problem kako efikasno unovčiti stvar već kako efikasno izdejtstvovati povrat stvari od dužnika koji ne ispunjava svoje obaveze.

Međutim, veoma je problematično rješenje prema kojem je propisan postupak samo za namirenje ugovornog založnog prava. To će imati za posljedicu da se sudsko i zakonsko založno pravo („srodna prava“, kako ih OZZ naziva) namiruju po drugim pravilima i u drugom postupku. Ako je određena pokretna

stvar opterećena ugovornim, sudskim i zakonskim založnim pravom, teoretski je moguće zamisliti da se vode tri posebna izvršna postupka. Tako bi se povjerilac osiguran ugovornim založnim pravom namirivao prema odredbama OZZ-a, povjerilac osiguran sudskim ugovornim pravom prema propisima Zakona o izvršnom postupku, a država osigurana zakonskim založnim pravom namirenjem u posebnom upravnom postupku! ***Prema OZZ-u, red prvenstva u namirenju ravna se samo prema momentu registracije. Intencija ovog zakona je da povjeriocima pruži potpunu informaciju o opterećenjima na jednom objektu.*** U slučaju da podataka o takvom opterećenju u registru nema, povjerilac koji će se registrirati na prvom mjestu morao bi se moći pouzdati u to da će prvi biti namiren. Osnovni cilj OZZ-a mogao bi biti izigran ako bi se, bez obzira na rang prvenstva, vodili različiti postupci. U praksi bi to moglo značiti da će se namiriti onaj povjerilac koji prvi pokrene odgovarajući postupak. Ukoliko bi npr. poreska uprava prva započela upravni postupak namirenja, nije nužno očekivati da će pribaviti podatke iz registra zaloga i poštovati prednost ranije registriranog povjerioca. Na ovaj način svi dobri principi OZZ-a mogu biti dovedeni u pitanje.

Bitno je naglasiti da način namirenja i prodaje zavisi od izbora osiguranog povjerioca koji se može opredijeliti za rješenje:

a.) sudska prodaja da sudski izvršilac oduzme predmet zaloga i izvrši prodaju ili da sudski izvršilac oduzme predmet zaloga i preda ga povjeriocu koji sam može izvršiti prodaju (član 26. stav 2. OZZ-a), putem neposredne pogodbe ili javnim nadmetanjem,

b.) vansudska: da sam povjerilac oduzme predmet zaloga (član 26. stav 3.) kao i mogućnost da se povjerilac namiri zadržavanjem predmeta zaloga (član 33.).

Osnovno je pravilo da način namirenja bira sam povjerilac, koji u prijedlogu za izvršenje mora predložiti da sudski izvršilac oduzme predmet osiguranja i da ga preda založnom povjeriocu koji će ga sam prodati ili da sudski izvršilac oduzme predmet zaloga i proda osiguranje.

11. IZVRŠENJE NA SUVLASNIČKOM DIJELU

Zakon o izvršnom postupku ne sadrži posebne odredbe kojima se regulira izvršenje na suvlasničkom dijelu na pokretninama, nego sadrži upućujuću odredbu kojom je propisano da se odredbe ovog zakona o izvršenju nad nepokretnostima, izuzev člana 71., primjenjuju na odgovarajući način i u postupku izvršenja nad pokretnim stvarima, ako odredbama Poglavlja XI. ZIP-a nije drugačije određeno. Odredbom člana 2. Zakona o vlasničko-pravnim odnosima određeno je da je vlasništvo pravo da se stvar posjeduje, koristi i da se njome raspolaze, u skladu s njenom prirodom i namjenom. Svako je dužan da se suzdržava od povrede prava vlasništva drugog lica. Suvlasništvo postoji kada nepodijeljena stvar pripada dvama ili više lica, tako da je dio svake od njih određen srazmjerno cjelini (idealni dio). Svaki suvlasnik ima pravo da stvar posjeduje i da se njom koristi srazmjerno svom dijelu, ne povređujući prava ostalih suvlasnika. Suvlasnik može raspolagati svojim dijelom bez saglasnosti ostalih suvlasnika. U slučaju prodaje suvlasničkog dijela, ostali suvlasnici imaju pravo preče kupovine samo ako je to zakonom određeno. Naprimjer. M.M. i S.V. su suvlasnici putničkog motornog vozila marke glog III sa po $\frac{1}{2}$ dijela. Suvlasnici stvari imaju pravo da njom zajednički upravljaju, a mogu povjeriti upravljanje jednom ili nekolicini suvlasnika ili trećem licu. Troškove korištenja, upravljanja i održavanja stvari i ostale terete koji se odnose na cijelu stvar snose suvlasnici srazmjerno veličini svojih dijelova. Naprimjer, M.M. i S.V. su dogovorili da zajednički upravljaju pokretnom stvari-p.m.v. golf III, troškove korištenja, upravljanja i održavanja pokretne stvari: gorivo za vozilo da bi se vozilo stavilo u pogon, održavanja-tekućeg kao i neophodne popravke, registracija vozila, obavezno autoosiguranje, koji se odnose na cijelu stvar snose suvlasnici M.M. i S.V. srazmjerno veličini svojih dijelova (dakle, $\frac{1}{2}$ svaki od navedenih troškova).

Iz Zakona o vlasničko-pravnim odnosima proističe da je pokretna stvar pojedinačno određena pokretna stvar koja se može premješati s jednog mjesta na drugo, a da joj se ne povrijedi bit (supstanca). Naprimjer, pokretna stvar je putničko motorno vozilo.

Odredbe o izvršenju na suvlasničkom dijelu su novina u izvršnom pravu u BiH i uvedene su stupanjem na snagu Zakona o izvršnom postupku donesenog 2003. godine ("Sl.novine FBiH", broj 32/03). Očekivane rezultate ova odredba nije dala i spada u red neuspjelih novih rješenja. Ako je na nekoj pokretnini-pokretna stvar uspostavljeno suvlasništvo (idealni suvlasnički dio), taj dio pokretnine može biti samostalan predmet izvršenja, u pogledu kojeg se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovog zakona o izvršenju na nepokretninama. Može se primijetiti da citirana odredba ovog zakona u dijelu izvršenja na suvlasničkom dijelu, kojom se zapravo htjelo reći da idealni suvlasnički dio nekretnine/odnosno pokretnine može biti samostaln predmet izvršenja, nije najsretnije određena, pa se očekuje da se pojam suvlasništva objašnjava kao idealni suvlasnički dio pokretnine u singularu, premda je bit suvlasništva u tome da suvlasnici imaju na određenoj stvari idealne suvlasničke dijelove i da ukupnost tih dijelova čini odnos suvlasništva. Ova odredba u suštini i nije bila potrebna s obzirom na opća pravila o tome da se u pravnom prometu uzima da je idealni dio stvari samostalna stvar i da sve

što je određeno za stvari vrijedi i za idealne dijelove, ako nije nešto posebno propisano. **Suvlasnički dio kao idealni dio na jednoj fizički nepodijeljenoj stvari ima svoju samostalnu pravnu sudbinu nezavisnu od sudbine cijele stvari: „suvlasnik njome može slobodno raspolagati“.** Stoga suvlasnički dio izvršenika u nekoj pokretnoj stvari može biti samostalan predmet izvršenja. Sudski izvršilac pljenibenom popisom popisat će i pokretnu stvar na kojoj suvlasnik kao izvršenik ima idealni suvlasnički dio (npr. 1/2 ili 1/7 idealnog dijela na pokretnoj stvari - putničko motorno vozilo). U zapisniku o pljenidbenom popisu navedenu činjenicu će sudski izvršilac naznačiti kod ove zaplijenjene pokretne stvari i navesti veličinu suvlasničkog dijela izvršenika u njoj, te dati procjenu suvlasničkog dijela kao samostalnog predmeta izvršenja (a procjenu cijele pokretne stvari samo ako je već u prijedlogu za izvršenje takav zahtjev stavio tražilac izvršenja, izvršenik ili drugi suvlasnik - član 69. stav 3. ZIP-a, a rješenjem o izvršenju prihvaćeno, o čemu će kasnije biti riječi). Naprimjer, u zapisniku o pljenidbenom popisu sudski izvršilac naznačava da popisuje pokretnu stvar u suvlasništvu, označava je navođenjem njene naravi, godine proizvodnje, naznačava veličinu suvlasničkog (idealnog) dijela izvršenika, te vrši procjenu idealnog dijela suvlasnika na toj pokretnoj stvari kao samostalnom predmetu izvršenja.

Primjer kako treba u zapisniku da stoji pljenidbeni popis i procjena pokretne stvari u suvlasništvu izvršenika, kada je suvlasnički dio izvršenika samostalan predmet izvršenja:

<p>Pokretna stvar u suvlasništvu izvršenika u naravi- pmv. golf III</p>	<p>Pmv. golf III, dizel, god. proizvodnje 2004., broj šasije cc324vcb, broj motora 6790, boja bijela, registarske oznake- 456-J-345,</p>	<p>Procijenjene vrijednosti suvlasničkog dijela izvršenika na pokretnoj stvari 4.000,00 KM</p>	<p>Izvršenik suvlasnik na pokretnoj stvari sa ½ dijela</p>
---	--	--	--

U praksi do izvršenja na suvlasničkom dijelu kao samostalnom predmetu izvršenja dolazi rijetko, prije svega zato što banke rijetko ili gotovo nikada na prihvataju zalaganje suvlasničkog dijela, ali i zato što takav zahtjev ne bude ni postavljen u prijedlogu za izvršenje. Prodaja suvlasničkog dijela se u praksi pokazala neatraktivnom, zbog postojanja prava da suvlasnici koji nisu izvršnici imaju pravo zahtijevati da im se stvar koja je predmet izvršenja ustupi ako polože iznos koji odgovara vrijednosti izvršenikovog udjela u toj stvari, ali i zbog nemotiviranosti kupca da uđe u suvlasničku zajednicu. Slijedom navedenog, sudski izvršilac primjenom odredbe člana 121. stav 2. ZIP-a prvenstveno popisuje stvari u pogledu kojih nema primjedbi o postojanju prava koje bi sprečavalo izvršenje i stvari koje se najlakše mogu unovčiti, pa će suvlasnički dio izvršenika na jednoj fizički nepodijeljenoj pokretnoj stvari predmetom pljenidbe biti samo ako izvršenik nema drugih stvari koje bi se lako mogle unovčiti.

Nakon pljenidbenog popisa i procjene suvlasničkog dijela izvršenika na jednoj ili više fizički nepodijeljenih stvari kao samostalnom predmetu izvršenja i sačinjavanja zapisnika o pljenidbenom popisu i procjeni, pristupa se prodaji stvari

prema pravilima koja propisuju odredbe čl. 129., 130., 131. i 132. ZIP-a. Prema odredbama ovog zakona, javno nadmetanje, odnosno neposrednu pogodbu kao način prodaje pokretnih stvari, a način prodaje zaključkom određuje sud, provodi sudski izvršilac. Kod prodaje suvlasničkog dijela kao samostalnog predmeta izvršenja **suvlasnici koji nisu izvršenici** imaju pravo zahtijevati da im se stvar koja je predmet izvršenja ustupi ako polože iznos koji odgovara vrijednosti izvršenikovog udjela u toj stvari, što je regulirano članom 69. stav 4. ZIP-a, a u vezi je s članom 135. ZIP-a. Ako ovakav zahtjev bude podnesen prije zakazivanja prodaje stvari, o njemu odlučuje sud, a ne sudski izvršilac. Ovaj slučaj ne potpada pod regulativu člana 83. ZIP-a kojim je regulirano pravo preče kupovine, već je reguliran članom 69. ovog zakona (*lex specialis*) kojim je regulirano pravo suvlasnika koji nije izvršenik da može zahtijevati da mu se stvar koja je predmet izvršenja ustupi, ako položi iznos koji odgovara vrijednosti izvršenikovog udjela u toj stvari. Treba napomenuti da se ovdje ne radi o pravu preče kupovine, pa suvlasnik na javnom nadmetanju ali i u slučaju neposredne pogodbe nema pravo preče kupovine i nema prednost pred najpovoljnijim ponuđačem. Stoga će sudski izvršilac, s obzirom na navedenu činjenicu, ročište za javnu prodaju provesti po pravilima iz člana 131. ZIP-a, kojim je regulirano ročište za javnu prodaju pokretnih stvari.

Primjer zahtjeva suvlasnika koji nije izvršenik da mu se ustupi pokretna stvar koja je predmet izvršenja:

BOSNA I HERCEGOVINA

___ sud u ___

Broj: I-_____

_____, _____

Tražilac izvršenja: _____

Izvršenik. ___ ul. _____

Radi: naplate novčanog potraživanja v.s. _____ KM

Zahtjev suvlasnika ___ ul. _____, da mu se stvar koja je predmet izvršenja ustupi za iznos koji odgovara vrijednosti izvršenikovog udjela u toj stvari.

___ kao suvlasnik na pokretnoj stvari pmv _____, godina proizvodnje _____., broj šasije _____, broj motora _____, boja _____, registarske oznake- _____, sa ½ dijela, a koji nije izvršenik u ovom postupku, koristeći se svojim pravom priznatim odredbom člana 69. stav 6. ZIP-a, podnosi izvršnom sudu zahtjev i istovremeno zahtijeva da mu se pokretna stvar pmv _____ koje je predmet ovog izvršnog postupka ustupi za iznos od _____ KM, koji odgovara vrijednosti izvršenikovog udjela u toj pokretnoj stvari, a prema zapisniku o pljenidbenom popisu i procjeni pokretnih stvari izvršenika od _____. Obavezujem se da ću položiti navedeni iznos koji odgovara vrijednosti izvršenikovog udjela u ovoj pokretnoj stvari u roku i na račun koji odredi sud. Pravo suvlasništva dokazujem Rješenjem o nasljeđivanju broj: _____ od _____ godine, koje dostavljam u prilogu ovog zahtjeva.

U _____, _____

Suvlasnik:

Zakon o izvršnom postupku pak daje mogućnost **izvršenja na cijeloj nepokretnosti**, pa shodnoj primjeni odredbe člana 135. ZIP-a i na pokretnostima u suvlasništvu, propisujući da je izvršenje moguće odrediti kako na suvlasničkom dijelu koji pripada izvršeniku, tako i na cijeloj pokretnosti koja pripada ostalim suvlasnicima koji nemaju položaj izvršenika. U slučaju postupka izvršenja na suvlasničkom dijelu, a prema zahtjevu tražioca izvršenja, izvršenika ili drugog suvlasnika **koji mora biti dat već u prijedlogu za izvršenje**, sud će, tek ako takav zahtjev bude dat u prijedlogu za izvršenje, u rješenju o izvršenju naznačiti da će zavisno od ispunjenja uslova iz člana stav 4. 69. ZIP-a svojim zaključkom odlučiti da li je predmet prodaje cjelokupna pokretnost ili njen suvlasnički dio. U ovom slučaju u zapisniku o pljenidbenom popisu sudski izvršilac će naznačiti kod ove zaplijenjene pokretne stvari veličinu suvlasničkog udjela izvršenika u njoj, te

dati procjenu kako suvlasničkog dijela kao samostalnog predmeta izvršenja tako i procjenu cijele pokretne stvari.

Primjer: kako treba u zapisniku da stoji pljenidbeni popis i procjena pokretne stvari u suvlasništvu izvršenika, kada je u prijedlog za izvršenje stavljen prijedlog da se na prodaju ponudi kako suvlasnički dio izvršenika kao samostalan predmet izvršenja, tako i cjelokupna pokretnost:

Pokretna stvar u suvlasništvu izvršenika u naravi-pmv. golf III	Pmv. golf III, dizel, god. proizvodnje 2004., broj šasije cc324vcb, broj motora 6790, boja bijela, registarske oznake-456-J-345,	1. Procijenjene vrijednosti suvlasničkog dijela izvršenika na pokretnoj stvari 4.000,00 KM 2. Procijenjena vrijednost cijele pokretne stvari 8.000,00 KM	Izvršenik suvlasnik na pokretnoj stvari sa ½ dijela
---	--	---	---

Osnovni uslov za odluku suda da se na prodaju ponudi pokretnost u cjelini ili samo suvlasnički dio jeste u tome da bi se prodajom pokretnosti u cjelini postigla znatno viša cijena za suvlasnički udio od one koja bi se dobila odvojenom prodajom. Odluku o tome donosi sud, a ne sudski izvršilac. Sudski izvršilac mora imati na umu rečeno, jer javno nadmetanje ali i neposrednu pogodbu provodi sudski izvršilac po odredbama člana 130. st. 2. i 3. ZIP-a, kojima je reguliran način prodaje.

Unošenjem u zakon ovakvog rješenja, jasno se vidi da se željelo pogodovati tražiocu izvršenja ali i suvlasniku kao izvršeniku. Slijedeći navedeni cilj, jasno se uočava da je zakonodavac otišao predaleko, zanemarujući ocjenu usaglašenosti ove odredbe sa ustavom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, kojima se štite osnovna prava i slobode. Suština navedenog ogleđa se u činjenici da, zbog toga što jedan od suvlasnika ne izvršava svoje obaveze (npr. iz ugovora o kreditu), drugi suvlasnici mogu izgubiti svoje suvlasničke udjele, a to je moguće prema zakonskom rješenju čak i kada je izvršenik manjinski suvlasnik.

Osnovni uslov za odluku suda da se na prodaju ponudi pokretnost u cjelini ili suvlasnički dio jeste u tome da bi se prodajom pokretnosti u cjelini postigla znatno viša cijena za suvlasnički udio od one koja bi se dobila odvojenom prodajom. Zbog toga dispozitivom rješenja o izvršenju ne može biti obuhvaćena cijela pokretnost i takvu odluku sud ne može donijeti u momentu donošenja rješenja o izvršenju, nego tek kasnije na ročištu za prodaju, prema članu 90. stav 3. ZIP-a, a u vezi s članom 135. istog zakona. U obrazloženju rješenja sud će naznačiti da će naknadnim zaključkom odlučiti da li se prodaji izlaže cijela pokretnost ili samo suvlasnički dio. Sudski izvršilac postupa po nalogu suda koji mu je dat u zaključku, pa stoga u zaključku suda treba da stoji prednje. Na ročitu za javnu prodaju sudski izvršilac **prikuplja ponude kako za suvlasnički dio kao samostalan predmet prodaje, tako i za cijelu pokretninu, dakle na prodaju nudi i jedno i drugo.** Odredbom člana 11. stav 1. ZIP-a određeno je da izvršni postupak u prvom stepenu vodi i odluke donosi sudija pojedinac. Sudski izvršilac prema navedenoj odredbi ne može donosti odluke, **pa time ni zaključak o konačnom predmetu prodaje,** koji

nalaže odredba člana 69. stav 3. ZIP-a, odnosno člana 90. stav 3. istog zakona, jer je to u nadležnosti suda. Tek kad sud utvrdi da su ispunjeni uslovi koje propisuje odredba člana 69. stav 4. ZIP-a, a u vezi s članom 135. istog zakona, sud će na ročištu donijeti zaključak kojim određuje konačni predmet prodaje. **Ovaj zaključak ne može donijeti sudski izvršilac.** Stoga se postavlja pitanje kako da sudski izvršilac provede navedenu prodaju na kojoj se istovremeno nudi i suvlasnički dio i cjelokupna pokretnost, s obzirom na pomenute zakonske odredbe. Jedini način u prevazilaženju ove situacije vidi se u činjenici da se ročište nužno mora održati u sudskoj zgradi i dati mogućnost sudskom izvršiocu da odmah nakon stavljanja najpovoljnijih ponuda i za suvlasnički dio i za cjelokupnu nepokretnost zastane s prodajom i odmah dostavi spis sudiji na ocjenu uslova iz člana 69. stav 4. ovog zakona da sudija zaključkom odluči o konačnom predmetu prodaje, kada bi tek po njegovom donošenju sudski izvršilac mogao nastaviti s prodajom. To bi se trebalo sve desiti u istom danu, te je pitanje da li je to sve tehnički izvodljivo.

Primjer zapisnika o javnoj prodaji:

BOSNA I HERCEGOVINA Oznaka spisa: _____ Datum _____.godine u _____ sati _____ SUD U _____ Izvršni odjel: Služba sudskih izvršilaca, _____ Tražilac izvršenja: _____ Izvršenik: _____ Radi: javne prodaje Ročište: prvo ročište
ZAPISNIK O JAVNOJ PRODAJI
Dana _____ godine u _____ sati u sudskoj zgradi, kancelarija broj - 5. prizemlje, radi provođenja rješenja o izvršenju broj gornji od _____, koje je određeno zaključkom od _____, a radi provođenja ročišta o javnoj prodaji pokretnih stvari u suvlasništvu izvršenika, na kojem se na prodaju, radi prikupljanja ponuda prema zaključku ovog suda, nudi kako suvlasnički dio izvršenika kao samostalan predmet prodaje, tako i cjelokupna pokretnost, a koje su popisane i procijenjene Zapisnikom o pljenidbenom popisu od _____. Javnoj prodaji prisutni: Tražilac izvršenja: Izvršenik: Od suda prisutni: Sudski izvršilac: Na ročište pristupili ponuđači-kupci: 1. ___ iz ___ ul. _____, br. L.K. predaje sudskom izvršiocu dokaza o položenom dopozitu u iznosu od 10 % od procijenjene vrijednosti,

2. _____ (popuniti kao naprijed)

3. _____

Predmet javnog nadmetanja su sljedeće pokretne:

1. Pokretna stvar u suvlasništvu izvršenika u naravi-pmv. _____, godina proizvodnje _____, broj šasije _____, broj motora _____, boja _____, registarske oznake: _____, procijenjene vrijednosti suvlasničkog dijela izvršenika na pokretnoj stvari kao samostalnog predmeta izvršenja u iznosu od _____ KM, izvršenik suvlasnik na pokretnoj stvari sa $\frac{1}{2}$ dijela, na prodaju se nudi suvlasnički dio izvršenika,

2. Pokretna stvar u suvlasništvu izvršenika u naravi-pmv. _____, godina proizvodnje _____, broj šasije _____, broj motora _____, boja _____, registarske oznake _____, Procijenjena vrijednost cijele pokretne stvari _____ KM, izvršenik suvlasnik na pokretnoj stvari sa $\frac{1}{2}$ dijela, na prodaju se nudi cjelokupna nepokretnost,

Lica koja učestvuju u javnom nadmetanju sudski izvršilac je upozorio da se na prodaju radi prikupljanja ponuda stavlja kako suvlasnički dio nepokretnosti izvršenika kao samostalan predmet izvršenja tako i cijela pokretnost. (Sudski izvršilac prikuplja ponude kako za suvlasnički dio kao samostalan predmet prodaje navedene pokretne stvari, tako i za cijelu pokretninu, dakle na prodaju nudi i jedno i drugo, uz obrazloženje). Nakon stavljanja ponuda kako za suvlasnički dio kao samostalan predmet izvršenja tako i za cijelu nepokretnost, sud će odlučiti zaključkom odmah nakon stavljanja ponuda, o konačnom predmetu prodaje.

Ispunjene zakonske pretpostavke za prodaju.

Započeto: _____

- Na prodaju se nudi pokretna stvar pod rednim broj 1. na prodaju se nudi suvlasnički dio izvršenika kao samostalan predmet izvršenja.

Lista ponuđača:

1. _____, iznos ponude _____ KM,

2. _____, iznos ponude _____ KM,

Nakon isteka 10 minuta konstatirano je da je najpovoljniji ponuđač (kupac) pod rednim brojem _____ ponudio najveći iznos.

Na prodaju se nudi pokretna stvar pod rednim broj 2. na prodaju se nudi cjelokupna pokretnost.

Lista ponuđača:

1. _____, iznos ponude _____ KM,

2. _____, iznos ponude _____ KM,

Nakon isteka 10 minuta konstatirano je da je najpovoljniji ponuđač (kupac) pod rednim brojem _____ ponudio najveći iznos.

Prema zaključku ovog suda broj ___ od _____. godine, konačan predmet prodaje je cjelokupna pokretna stvar pod rednim brojem 2.

Shodno objavljenim rezultatima, a prema konačnom predmetu prodaje, ponuđač (kupac) s najpovoljnijom ponudom pod rednim brojem ___ koji je ponudio najveći iznos poziva se da plati cijenu.

Sudski izvršilac preuzeo novac od najpovoljnijeg ponuđača DA/NE

Pokretnina odmah predata ponuđaču DA/NE

Potpis najpovoljnijeg ponuđača (kupca):

Izjave učesnika: _____

Završeno, _____

Potpis tražioca izvršenja:

Sudski izvršilac:

Potpis izvršenika: _____

S ciljem zaštite suvlasnika koji nisu izvršenici, zakonodavac je i ovdje odredbom člana 69. stav 6. ZIP-a a u vezi s članom 135. istog zakona dao da oni mogu spriječiti prodaju cijele pokretnine zahtijevajući da im se cijela pokretnina ustupi ako polože iznos koji odgovara vrijednost udjela izvršenika. Pravilno razmišljanje ove odredbe ogleda se u tome da, ako suvlasnik izrazi spremnost da položi iznos ili više njih, tada je sud dužan ostaviti suvlasniku/suvlasnicima rok u kojem treba da polože odgovarajući iznos. Ukoliko u ostavljenom roku bude položen iznos, sud donosi rješenje o obustavi izvršenja na toj pokretnosti. Ako se, pak, suvlasnik ne koristi navedenim pravom, zakonodavac je želio i ovdje da osigura, zaštititi suvlasnika koji nije izvršenik odredbom prema kojoj oni imaju pravo prvenstvenog namirenja iz iznosa dobivenog prodajom cijele pokretnosti i da se to prvenstvo ogleda i prema troškovima izvršnog postupka. Međutim, ni na ovaj način nije pružena adekvatna zaštita suvlasnika, koja se ogleda u neizvjesnosti po kojoj cijeni će pokretnina biti prodana. Treba napomenuti da se ni ovdje ne radi o pravu preče kupovine, pa suvlasnik na javnom nadmetanju ali i u slučaju neposredne pogodbe nema pravo preče kupovine i nema prednost pred najpovoljnijim ponuđačem. Stoga će sudski izvršilac, s obzirom na navedenu činjenicu, ročište za javnu prodaju provesti po pravilima iz člana 131. ZIP-a kojim je propisan način održavanja ročišta za javno nadmetanje.

Na opisani način sudski izvršilac će postupiti i ako se prodaja pokretne stvari prema zaključku suda ima izvršiti neposrednm pogodbom.

12. IZVRŠENJE NA ZAJEDNIČKOJ IMOVINI (zajedničari)

Zakon o izvršnom postupku ne uređuje posebno izvršenje na nekretnini pa time ni na pokretnim stvarima u zajedničkom vlasništvu, ali iz samih odredbi člana 69. ZIP-a proističe da se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovog zakona o izvršenju na nepokretnostima koje se nalaze u suvlasništvu, pa time primjenom odredbe člana 135. ZIP-a i na pokretnosti. Stvar je u zajedničkom vlasništvu kad na nepodijeljenoj stvari postoji vlasništvo dva ili više lica (zajedničara) koja sva u njemu imaju udjela, ali veličina njihovog udjela nije određena, bez obzira na to što je određiva. Zajedničar može svoj udio u zajedničkom vlasništvu prenijeti u cijelosti ili djelimično samo na drugog zajedničara iste stvari, inače ne može pravnim poslom među živima valjano raspolagati svojim udjelom. Zajedničari raspolažu zajedničkim stvarima samo zajednički, pojedini od njih mogu stvarju raspolagati samo na osnovu ovlaštenja koja su mu za to dali ostali.

Zajedničko vlasništvo može nastati isključivo na osnovu zakona i poznata su četiri vida zajedničkog vlasništva:

Zajedničko vlasništvo bračnih drugova, nasljednička zajednica, zajedničko vlasništvo na zajedničkim prostorijama i zemljištu ukoliko se radi o etažnom vlasništvu, te zajedničko vlasništvo porodične zadruge.

Da li se odredba člana 69. stav 10. ZIP-a odnosi na sve tipove zajedničkog vlasništva neizvjesno je, jer tom odredbom to nije dovoljno određeno, pa takva odredba svojom nedorečenošću ostavlja prostora za dilemu i pravnu neisugrnost. Postavlja se i pitanje da li je moguća analogna primjena odredbi o izvršenju na nekretnini koja je u suvlasništvu. Ipak, primjena nekih odredbi neće biti moguća na zajedničko vlasništvo upravo zato što udjeli zajedničara nisu određeni.

Kada je upitanju zajedničko vlasništvo na zajedničkim prostorijama i uređajima zgrade i zemljištu koje prate vlasništvo na stanu ili poslovnoj prostoriji, uopće ne dolazi u obzir da ovo zajedničko vlasništvo bude predmetom samostalnog izvršenja, zato što je ono akcesorno, nedjeljivo u odnosu na stan, poslovnu prostoriju i može biti samo predmetom izvršenja ukoliko vrši izvršenje na stanu, poslovnoj prostoriji. Ovo stoga što će prijenos stana, poslovne prostorije usloviti i prijenos zajedničkog vlasništva na prostorijama i uređajima zgrade i zemljištu, na kupca (član 4. stav 3. Zakona o svojini na posebnim dijelovima zgrade).

Ova odredba neće se primjenjivati ni na zajedničko vlasništvo kućnih zadruga, budući da su one iščezle i da ih u našem poretku više nema.

Nasljednička zajednica je privremeno stanje koje traje od smrti ostavitelja do okončanja ostavinskog postupka. Ako izvršenik umre u toku izvršnog postupka, a nema opunomoćenika ili zastupnika, prema sadašnjem rješenju ZIP-a, nasljednicima se postavlja privremeni zastupnik (član 34. st. 4.-6. ZIP-a) ako to predloži tražilac izvršenja i tek u ovoj situaciji imamo primjenu ove odredbe. U protivnom, ako navedenog prijedloga nema, može doći do obustavljanja izvršnog

postupka. Ako uporedimo u ovom dijelu izvršni postupak s parničnim, logičnije bi bilo da bi moglo doći do prekida postupka, jer će izvršni postupak ponovo biti pokrenut po prestanku nasljedničke zajednice, ali tada ne postoji više zajedničko vlasništvo, već suvlasništvo, jer se može očekivati da se ostavinski postupak okonča, pa primjeni ove odredbe nema mjesta.

Primjena ove odredbe i člana 69. stav 10. ZIP-a izgleda da dolazi u obzir samo kod izvršenja na zajedničkoj imovini bračnih drugova, imovini koju su oni stekli radom u toku trajanja bračne zajednice. Ali da bi i u ovom slučaju došlo do izvršenja na ovoj imovini, kao što će se vidjeti, opet nema izvršenja na zajedničkoj imovini, nego da se primjenom odredbi porodičnog zakona ipak dolazi do suvlasništva i izvršenja na suvlasničkom udjelu, što znači da se ova odredba u značenju datom u zakonu ni ovdje ne može provesti do kraja.

Važećim porodičnim zakonodavstvom bračni drugovi odgovaraju za svoje obaveze zasnovane prije braka svojom posebnom imovinom i udjelom u zajedničkoj imovini. U tom slučaju povjerioci-tražioci izvršenja su legitimisani legitimni su da traže utvrđivanje udjela bračnog druga u zajedničkoj imovini (član 272. st. 2. i 3. PZBiH, a član 278. st. 2. i 3. PZ RS), jer je jedino tako moguće definirati predmet izvršenja. Član 261. Porodičnog zakona FBiH govori o tome da se utvrđivanjem udjela jednog bračnog druga u zajedničkoj imovini zasniva suvlasništvo i time se problem prebacuje na izvršenje na suvlasničkom udjelu, koje je već objašnjeno.

Za obaveze koje je jedan bračni drug preuzeo radi podmirenja tekućih potreba bračne zajednice kao i za obaveze za koje po zakonu bračni drugovi odgovaraju zajednički, oni odgovaraju solidarno zajedničkom i posebnom imovinom (član 273. PZFBiH, a član 279. PZRS). Solidarna odgovornost bračnih drugova zajedničkom imovinom isključuje primjenu odredbi o izvršenju na nepokretnosti u suvlasništvu, jer je predmet izvršenja tada po samom zakonu sva zajednička imovina, odnosno cijela nekretnina/pokretnina u zajedničkom vlasništvu. Odredba člana 69. stav 10. nije spojiva s prirodom zajedničkog vlasništva, sa izvršenjem na zajedničkoj imovini bračnih drugova, što se jasno vidi iz sadržaja važećih propisa o porodičnom zakonodavstvu (Porodičnog zakona FBiH/RS) i neće se moći primijeniti u praksi. **Povjerioci-tražioci izvršenja mogu: tražiti izvršenje samo na udjelima u zajedničkoj imovini za dugove jednog bračnog druga i tada će podići tužbu za utvrđenje udjela bračnog druga u zajedničkoj imovini (što nije predmet izvršnog postupka nego parničnog), nakon čega se situacija ispoljava što i jeste izvršenje na suvlasništvu.** Ako se radi o određenim obavezama za koje, prema Porodičnom zakonu, bračni drugovi odgovaraju solidarno, povjerilac-tražilac izvršenja ima pravo da traži izvršenje na svim stvarima u zajedničkom vlasništvu. Tada, ako je za namirenje zajedničkih obaveza naplaćeno više iz posebne imovine ili udjela u zajedničkoj imovini dijela jednog bračnog druga, onda on ima pravo na regresni zahtjev prema drugom bračnom drugu (član 274. PZFBiH, a član 280. PZRS). Međutim, ovo regresno pravo jednog bračnog druga prema drugom nije relevantno za naš izvršni postupak. Zakon Republike Srpske propisuje da bračni drugovi mogu imati posebnu i zajedničku imovinu, a oboriva je pretpostavka da svaki bračni drug

učestvuje s jednom polovinom u zajedničkoj imovini (član 272. PZRS). Članom 253. Porodičnog zakona FBiH propisano je da je imovina bračnih drugova posebna i bračna tečevina, te da, ako se bračni drugovi nisu drugačije dogovorili, oni imaju jednake udjele u bračnoj tečevini. Stoga određivanje udjela bračnih drugova u zajedničkom vlasništvu, odnosno konkretno rečeno u bračnoj tečevini nije spojivo s konceptom zajedničkog vlasništva.

Ne ulazeći dublje u analizu ove odredbe kod bračne tečevine i analizu njenih promjena, možemo samo konstatirati i zaključiti da se izvršenje direktno može provesti samo na suvlasničkom dijelu, pa se i ovdje može postaviti pitanje opravdanosti unošenja ove odredbe-izvršenja na zajedničkoj imovini u Zakon o izvršnom postupku.

IZ SUDSKE PRAKSE: Ustavni sud BiH u plenarnom sazivu, u predmetu broj **AP 1086/04**, od 2.12.2005., iz obrazloženja odluke: Ustavni sud zaključuje da dozvoljeno izvršenje prodajom cijelog stana predstavlja miješanje za koje ne postoji razumna proporcionalnost između sredstava koja se koriste i cilja koji se želi postići, odnosno predstavlja za vlasnika zajedničke imovine, koji nije izvršenik, poseban i pretjeran teret u smislu člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Zaključak: Primjena odredbe člana 69. stav 10. Zakona o izvršnom postupku, prema kojoj se dozvoljava mogućnost izvršenja na nepokretnostima koje su u zajedničkom vlasništvu, pozivanjem na odredbe st. 2.-9. istog člana kojima je regulirano izvršenje na nepokretnostima koje su u suvlasništvu, u slučaju izvršenja na cjelokupnoj nepokretnosti, stanu koji je zajednička imovina izvršenika, apelantove supruge i apelanta koji nije izvršenik, a koji je u knjizi položenih ugovora uknjižen kao vlasništvo apelanta s dijelom 1/1, zbog obaveze koja nije obaveza za koju bračni drugovi odgovaraju solidarno, predstavlja miješanje u apelantovu imovinu kojim se ne postiže pravična ravnoteža između zahtjeva od općeg interesa i zahtjeva za zaštitom ustavnog prava na imovinu apelanta i koje nije u skladu s principom pravne sigurnosti, čime se krši apelantovo ustavno pravo na imovinu iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Odredbom člana 120. stav 4. ZIP-a određeno je da su bračni ili vanbračni drugovi suvlasnici u jednakim dijelovima svih pokretnih stvari koje se zateknu u njihovoj kući, stanu, poslovnoj prostoriji ili drugoj nepokretnosti. Dakle, i ovdje se izvršenje direktno može provesti samo na suvlasničkom dijelu a pravila po kojima se provodi izvršenje već su data sudskom izvršiocu u prethodnom dijelu izlaganja - izvršenje na suvlasničkom dijelu izvršenika, pa se i ovdje može postaviti pitanje opravdanosti unošenja ove odredbe-izvršenja na zajedničkoj imovini u Zakon o izvršnom postupku.

Sve navedeno dato je radi pravilnog razumijevanja instituta zajedničara i njihove imovine, te izvršenja na zajedničkoj imovini od strane sudskih izvršioaca.

PROJEKAT ZA PODRŠKU BH. PRAVOSUĐU
zahvaljujući sredstvima Evropske unije
putem Instrumenta pretprišupne pomoći
(IPA 2009)